

308

שני אור

משיעוריו השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת

אמור

תשפ"ג

תוכן

3	מאמרים	6 מאמרים
9	תפילות	4 תפילות
11	מכתבים	4 מכתבים
14	שיעורים	
15	שעור שנמסר ביום שני ליל י"א אדר אומר לאחר תפילת מעריב וספינת העלוקר - נצח שבנצח	
53	שעור שנמסר בליל שלישי אחר-מות - קדושים ד' אדר לחברת האברכים הצעירים	
55	והתקדשתם: לצאת מהיצר הרע	
	הפרשה: ל"ג בעומר - התפילה במירון	

מורינו הרב בברית לנינו
בן לר' נחמן
רובינשטיין יום שישי
אחרי קדושים

נכתב ונערך
על ידי

שעל ידי

***9148**
הקו של ברם לב

הקו המאחד ביותר
להתחדשות והתרחבות שלא היו מעולם

The Rebbe's line: דעם רעבינס' ליין: 4433.03900.474 אירופה: 18.456.400007 || ארצה"ב: 02.800.8.800

אוקראינה: 9.4710.5602 (38) || ארץ ישראל: 02.800.8.800

התמונות באדיבות:

אחרי הצדיק
און - ליין

בהסעות
הקליניקה
מרכז רפואי למהדרין

ד"ר רז

קליניקה מקצועית למהדרין

השיעורים באדיבות
קו בית המדרש של
מורנו הרב שליט"א
02-5825820

מֵאמָרִים

מֵאמָר א

כִּי נָדָב וְאֶבְיָהוּא מָעוּ וְהִבְיָאוּ קִמְצָת — שֶׁהִיא מִחִין דְּאִמָּא, לֹא הִמְכַּת הַנְּרוֹת בְּשִׁמּוֹן — שֶׁהֵם מִחִין דְּאִבָּא, כִּי רַק אַחֲרֵי שְׁמִימִיכִים אֶת הַנְּרוֹת בְּבִקְרָה — מִחִין דְּאִבָּא, אִזּוּ מִבְּיָאִים קִמְצָת — מִחִין דְּאִמָּא.

וְכֵן הָאֲחִים שִׁמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף עֲבוֹד נַעֲלִים, וְכָל אֶחָד קָבַל זֶוֶג נַעֲלִים וּשְׁנֵי כֶסֶף שֶׁהֵם שְׁנֵי דִינָרִים, כִּי יוֹסֵף הִוָּתֵר הַחֲלוּמוֹת הָיָה תוֹפֵר נַעֲלִים לְשִׁכְנָה, כִּי הִתְעַבֵּר בּוֹ חֲנוּךְ שֶׁהָיָה תוֹפֵר נַעֲלִים, וְעַל כָּל תַּפְיִדָּה וְתַפְיִדָּה הָיָה אוֹמֵר "כְּרוּד שֶׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", שֶׁפָּסוּק זֶה הוּא שִׁירַת הַצִּפְרָדֵּעַ בְּכָל רִגְעָה וּשְׁנִיָּה.

כִּי הַצִּפְרָדֵּעַ הִיא צִפּוֹר דַּעֲהָ, שִׁיּוּדַעַת לְהַמְשִׁיד מִחִין דְּאִבָּא, וְצִפְצוֹף הַצִּפְרִים שֶׁבְּכָל בֶּקֶר וּבִקְרָה הֵם מִחִין דְּאִמָּא, שֶׁהֵם בְּמָקוֹם הַקִּמְצָת שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּים בְּכָל בֶּקֶר וּבִקְרָה.

כִּי בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה אֶסוּר לָלֶכֶת בְּנַעֲלִים, וְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל — מְזֻמֵּן הָאֲבוֹת עַד לְמִכְרֵית יוֹסֵף — הָיְתָה קְדוּשָׁה בְּקִדְשֵׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַתִּידָה יְרוּשָׁלַיִם לְהִתְפַּשֵּׁט בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהַמִּקְדָּשׁ בְּכָל יְרוּשָׁלַיִם, בְּלוֹמַר; שֶׁכָּל יְרוּשָׁלַיִם תִּהְיֶה קְדוּשָׁה בְּקִדְשֵׁת הָעֲזָרָה, בְּקִדְשֵׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה קְדוּשָׁה בְּקִדְשֵׁת יְרוּשָׁלַיִם. וְזֶה הָיָה מְזֻמֵּן הָאֲבוֹת, שֶׁה' אָמַר לְאַבְרָהָם "קוּם הִתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה", וְעַל־יְדִיָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ קִדְשָׁת אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשֵׁת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהָיָה אֶסוּר לָלֶכֶת בָּהּ עִם נַעֲלִים, וְלִכְן ה' אָמַר לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ג, ה) וְהַמְלֵאךְ לַיהוָה (יְהוָה שֶׁ, ה, טו): "שֶׁל נַעֲלִיךְ מַעַל רִגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא", כִּי שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת

הַצְלִיחוּ לְהַמְשִׁיד לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָרְהָם — עַל-יְדֵי שְׁהִלָּךְ בְּאֶרֶץ לְאֶרְכָּה וּלְרַחֲבָה, וַיִּצְחָק — עַל-יְדֵי הָעֲקֵדָה, וַיַּעֲקֹב — עַל-יְדֵי חֲלוֹם יַעֲקֹב "וּמִלְאָכִי אֱלֹהִים עָלִים וַיְרִידִים בּוֹ", וְכָל הָאֶרֶץ נִתְקַדְּשָׁה בְּקִדְשַׁת קֹדֶשׁ קְדָשִׁים וְאֶסוּר הָיָה לְלַכֵּת עִם מְנַעְלִים.

וְלִבֵּן, אַחֵי יוֹסֵף הָיוּ הוֹלְכִים מִיּוֹם לִידָתָם וְחַפִּים וְלֹא הִרְגִּישׁוּ כָּלֵל וּכְלָל בְּקוֹצִים וּבְכַרְקָנִים, עַד מְכִירַת יוֹסֵף, וּמֵאֵז הַסְתַּלְקָה הַקְדִּישָׁה מִהָאֶרֶץ וַנִּשְׁאַרְהָ רַק הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, וְהָיוּ צָרִיכִים לְקִנּוּת נְעִלִים.

מֵאֲמָר ב — סוּד "בֵּין פְּזֻרֵת יוֹסֵף"

יוֹסֵף נִקְרָא "פְּזֻרֵת" ו"פּוֹתֵר" ו"תּוֹפֵר", גִּימְטְרִיא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן = רל"ב, קמ"ג קס"א קנ"א = תנ"ד = "פּוֹתֵר" = "פְּזֻרֵת" = "תּוֹפֵר".

כִּי יוֹסֵף הִגְלָגוּל שֶׁל חֲנוּךְ תּוֹפֵר מְנַעְלִים, שֶׁבְּמִשְׁךָ 365 שָׁנָה הָיָה תּוֹפֵר מְנַעְלִים לְשִׁכִּינָה. וְזֶה סוּד "עַל אֲדָוִם אֲשֶׁלִּיךְ נְעִלִי" — הֵם נְעִלֵי הַשְּׁכִינָה, הֵם הַסְּלִיָּה שֶׁל לֵאָה שְׁנֵהֲפַכְתָּ לְכַתֵּר דָּרְחָל.

כִּי בְּיוֹסֵף הִתְעַבֵּר מִלֵּאָךְ מַטְטְרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְהוּא נָעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה" (בְּרֵאשִׁית לז, ב), וְגַם אֵצֶל מַטְטְרוֹן כָּתוּב "נָעַר הָיִיתִי גַם זָקְנָתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק גָּעוּב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ-לֶחֶם" (תְּהִלִּים לז, כה).

וּמִלֵּאָךְ מַטְטְרוֹן אָמַר: "יִבְרָא אָדָם", וּשְׁאָר הַמִּלֵּאכִים אָמְרוּ: "אֵל יִבְרָא, כִּי יִחַטָּא וַיִּשְׁקֹר וַיַּעֲשֶׂה מַחְלֻקוֹת וַיִּפְגַּם בְּשָׁלוֹם". וּבָאֵחִים הִתְעַבְרוּ שְׁאָר הַמִּלֵּאכִים [שְׁאֵאֲמְרוּ]: "אֵל יִבְרָא אָדָם", וְזוֹ הָיְתָה עֶקֶר הַמַּחְלָקָת בֵּין הָאֵחִים וּבֵין יוֹסֵף; שְׁיֹסֵף — שֶׁהוּא מִלֵּאָךְ מַטְטְרוֹן — הָיָה הָעָרִב לְבְרָא אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם, גַּם בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת.

וְלִבֵּן "הוּא נָעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה", וְטַעַן לָאֵחִים שְׂאִינָם בְּכָלֵל בְּנֵי שְׁפָחוֹת כִּי בּוֹדֵאֵי יַעֲקֹב גִּיר אוֹתָן — אֶת בְּלָהָה וְזִלְפָּה, וְהֵן נָשִׁים כְּשֵׁרוֹת

ולא שפחות, ובניהם בשרים. ואלו האחים פסקו כמו ברמב"ם בקנן הלכות עבדים ט' הלכה א': שבן הנולד מן השפחה, מתר לאחים למכר אותו והוא קנן מוטללים לכל דבר.

ולכן האחים נסעו לדותן, כדי למכר את נפתלי לקפץ את כל העולם מקצה לקצה, כמו שקפץ מוכרון לקהיר הלוד וחזור, ולמכר אותו אפלו במליארד דולר. וחשבו שיוסף בא לדותן כדי לספל את עצתם למכר את נפתלי, ולכן מדה כנגד מדה שהפריע להם למכר את נפתלי מכרו אותו לעבד. **וזה** מה שכתוב ב"נצוצי שמשון": "אתו" — כמו "כי לקח אתו אלקים" — שנאמר על חנוך שהוא מטמון שהתעבר ביוסף. וזו היתה כל כונת רש"י בפרשו למלת "אתו" — שיוסף הוא עבור של חנוך — מלאך מטמון, וזו היתה שרש המחלקת בין יוסף לאחים בענן בריאת העולם.

מאמר ג — סוד תמר הוא סוד רות, שרש למלכות דוד ולמרדכי היהודי

מרדכי היהודי 40. תמר, שזכתה שכל דבר ערב 272 עליה, וזכתה שנפתח לה מת 48 [ערב + מת = ש"ך] שער החמשים, ותקנה פ"ד 280 דינים = 640 = תמר.

והמתיקה הכל, והפכה הכל לרחמים גדולים, ומיד גלתה את שדה בעז, ככתוב בתורה ס"ה: "אל תלכי ללקט בשדה אחר, וגם לא תעבורי מזה. עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן, הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעד, וצמת והלכת אל הכלים ושתיית מאשר ישאבון הנערים" (רות ב, ח — ט).

א: דע, כי יש שדה, ושם גדלים אילנות ועשבים יפים ונאים מאד, וגדל יקר יפי השדה וגדוליו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה כל זאת. ואילנות

מאמר ד — סוד "ומדדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחזר ועטרת זהב גדולה"

ועשבים הם בחינת נשמות קדושות הגדלים שם, ויש כמה וכמה נשמות ערמות, שהם נעים ונדים מחוץ לשדה וממתינים ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכנס אל מקומם, וגם אפלו נשמה גדולה שבה תלויים כמה נשמות לפעמים כשהיא יוצאת לחוץ קשה לה לחזור לשם. והם בלם מבקשים ומצפים על "בעל השדה", שיוכל להתעסק בצדק השדה.

וַיֵּשׁ נִשְׁמָה, שֶׁתְּקוּנָהּ עַל-יְדֵי מִיתָה שֶׁל אֶחָד או עַל-יְדֵי מִצְוָה וְעֲבוּדָה שֶׁל אֶחָד. וְכִי שְׂרֹצֶה לְחַגֵּר מִתְּנִיּוֹ וּלְהַכְנִיֵם עֲצָמוֹ לַחַיּוּת הוּא ה"בעל השדה" צריך להיות איש אמור ותקיף, וגבור חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד, כי צריך להיות אדם גדול ומפלג במעלה מאד. ויש אחד, שאינו יכול לגמור הענין כִּי-אִם עִם מִיתָתוֹ, וְאִפְלוּ לֹא צָרִיךְ לַחַיּוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה גְּדוֹלִים שְׁאֵפְלוּ עִם מִיתָתָם לֹא יוֹעִיל, רַק אִם יֵשׁ אָדָם גְּדוֹל מְפֹלֵג בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד יָכוֹל לְגַמֵּר מִה שְׁצָרִיךְ בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ, כִּי תִרְבֶּה יְסוּרֵינִי וְדִבְרֵי קָשִׁים עוֹבְרִין עָלָיו אֵךְ עַל-יְדֵי גְּדֻלּוֹתָו וּמַעֲלָתוֹ עוֹבֵר עַל בָּלָם, וְעוֹשֶׂה פְּעֻלּוֹת הַשָּׂדֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ.

וּבְשִׁזְזוֹכָה לְתַקֵּן אֶת הַנְּשָׁמוֹת וּלְהַכְנִיֵם, אֲזִי מִזֵּב וְיִפָּה לְהַתְּפַלֵּל, כִּי אֲזִי הַתְּפִלָּה עַל תְּקוּנָהּ.

וְזֶה ה"בעל השדה" הוא משגיח ומשתדל תמיד להשקות האילנות ולגדלם ובשאר תקוני השדה, ולהרחיק האילנות זה מזה הרחקה כראוי, שלא יכחיש אחד את חברו, כי לפעמים צריך להראות למקרב גדול הרחקה גדולה, כדי שלא יכחיש את חברו.

מאמר ד — סוד "ומדדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחזר ועטרת זהב גדולה"

כִּי מְדַדְכִּי זָכָה לְסוּד "וְעֲטָרַת זָהָב גְּדוֹלָה", מִסְבִּיר הָאֶר"י הַקְּדוֹשׁ: שְׂזָכָה לְכַתֵּר דָּאָדָם קְדָמוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִתְבַּטְּלוּ לִפְנֵי כָל גּוֹי הָאָרֶץ, וְשִׁבְעִים

מֵאֲמֵר ה' — לְתוֹרַת ז' חֵלֶק ב', "כִּי מִדְּחָמָם יִנְהָגוּ"

בְּנֵי הָמָן שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּחַיִּים כָּרְעוּ לִפְנֵי בֶרֶךְ וְנִשְׁקוּ אֶת כַּפּוֹת רִגְלָיו בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ, וְאָמְרוּ: "אֲבִינוּ הִיא רָשָׁע, וְאַתָּה צַדִּיק. אֲבִינוּ מַפֵּשׁ, וְאַתָּה חָסֵם".

וְאַתָּה הַמֶּלֶכֶת מְצִיצָה מִבֵּין הַחֲרָפִים וְרוֹאֶה כָּל זֹאת, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "מִשְׁנֵית מִן הַחֲלוּנוֹת וּמִצִּיץ מִן הַחֲרָפִים" — זוֹ אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכֶת שֶׁמִּצִּיצָה מִבֵּין הַחֲרָפִים, וְרוֹאֶה אֶת כָּל שׁוֹשֵׁן בָּאִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְכוּרְעִים בֶּרֶךְ לִפְנֵי מֶלֶךְ וּמִנְשָׁקִים אֶת כַּפּוֹת רִגְלָיו בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ [תַּרְגוּם שֵׁנִי].

וְכָל מִי שֶׁלֹּא עָשָׂה זֹאת, נִצְטָוָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ שִׁיּוּצִיאוּ קֶרֶשׁ מִקְדוֹרוֹת בֵּיתוֹ וַיִּתְּלוּהוּ עָלָיו.

וְהַתְּקִיָּם כָּכָל עַם־יִשְׂרָאֵל הִבְרָכָה שֶׁל שִׁבְט זְבוּלוֹן [דְּבָרֵי הַיָּמִים־א יב, לד]: "מִזְבֵּלוֹן יוֹצֵאֵי צָבָא עֲרֹכֵי מִלְחָמָה בְּכָל כְּלֵי מִלְחָמָה חֲמוּשִׁים אֵלֶיךָ וְלַעֲדָר בְּלֹא לֵב וְלֵב". שֶׁבָּרַק שָׂאֵל אֶת דְּבוּרָה: מִי יִלְכֵּךְ אִתִּי לְהִלָּחֵם מוֹל פּוֹטִין וְאַסָּד? אֲמָרָה לוֹ דְּבוּרָה: הֵם שִׁבְט זְבוּלוֹן וְנִפְתָּלִי, שֶׁהֵם חֲבֵי תַמִּימִים מְכֹל שָׁנִים עֹשֶׂר הַשָּׁבָטִים, וְנִקְרָאִים לְכָל קְרִיאָה שֶׁל צַדִּיק אֶפְלוּ כִּמוֹ דְּבוּרָה וַיַּעַל.

מֵאֲמֵר ה' — לְתוֹרַת ז' חֵלֶק ב', "כִּי מִדְּחָמָם יִנְהָגוּ"

הַנְּמָרָא אוֹמֶרֶת (בְּסוּטָה כב): אָמַר רַב אֲחָא בַר יַעֲקֹב, כָּל חֲקוּרָא וְשׁוֹנָה וְאִינוּ מְשַׁמֵּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים חֲרִי זֶה מְנוּשׁ — מְבַשֵּׁף.

כִּי כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם הִיא לְגִלּוֹת אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת. כִּמוֹ שֶׁמֵּבִיא רַבְּנּוּ (בְּתוֹרַת ז' חֵלֶק ב'): מַעֲשֵׂה בְּרָכִי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָיוּ בָּאִין בְּסַפִּינָה, וְהָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר יֹשֵׁן וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ נֶעוֹר, נִדְּעָעוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְנֶגַעַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אָמַר לוֹ: מָה זֶה יְהוֹשֻׁעַ, מִפְּנֵי מָה נִדְּעָעוּתָ? אָמַר לוֹ: מֵאוֹר גָּדוֹל רָאִיתִי בָּיִם. אָמַר לוֹ: שָׂמָא עֵינָיו שֶׁל לוֹיִתָן רָאִיתָ, שֶׁנֶּאֱמַר "עֵינָיו כַּעֲפַעְפִּי שֹׁחַר".

כִּי כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם הִיא לְהַתְּקַרֵּב לַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁרַק הוּא יָכוֹל לְגִלּוֹת

לו את סוד שער החמשים — סוד הלוינות.

וְזֶה מֵה שְׁזָכָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְגִלּוֹת לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָיָה צָדִיק
הָאֵמֶת, שֶׁיֵּצֵאָה בַת־קוֹל וְהִכְרִיזָה: 'הִלָּכָה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּכָל מְקוֹם'
(בָּבָא מְצִיעָא נט:).

המאמרים באדיבות עלון: ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים

מאמר ו — יארצייט ר' נפתלי כהן

יארצייט בב' אייר של ה'תר"ג נפתלי כהן שווער של אברהם בן רבי נחמן

נפתלי הכהן

נפתלי כהן היה הפסח הכי גדול שבכל אומאן מהגדס בגין לפי מקצועו
יחיד ומיוחד בכל עיר אומאן

ובהיותו מהגדס בגין המקצועי ביותר יחיד ומיוחד ונהיה ברסלבר עם עמק
מיוחד ונדיר בכל תורת רבינו בנה והשלים בשנת תרס"ג את בגין
הקלויז הבגין הכי מפואר בכל אומאן עד שהכומר הראשי של אומאן קנא בו
ובבגינו וצוה עליו לבנות כנסיה בדיוגמת בית הכנסת של ברסלב

אבל הוא מיד ברח לארץ ישראל וכל זה בזמן התורפים שלא היה קשה
להשיג ויזה ועלה ירושלימה ונעמד בשוק מאה שערים עם חבית הרינג
וזו היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו וגם בתו שהיתה אשתו היקרה של
אברהם בן רבי נחמן מטולטשין כותב ספר באור הלכותים כוכבי אור ושאר
ספרים על תורת רבינו הקדוש והנזר ועקר התקרבותו של ר' לוי יצחק היתה
בשמעו איד שהוא מקריא את התורה ס"ו "פי שניים" בקולות ובקרים ששמעו
אותם מסביב לכל עיר אומאן

יהי זכרו ברוך

תפילות

תפלה א — בזכות רבי מאיר בעל הנס (תפלה עתיקה)

רבונו של עולם כל יכול, וכני להביא לעולם את נשמת משיח בן דוד משיח בן יוסף, כמו שנאמר "ותשר דבורה וברק בן אבינעם" (שפטים ה, א), סוד שבע עשרה רשתות (זהר פקודי רכח:), סוד תקון יסוד מלכות, סוד "תהום אל תהום קורא" (תהלים מב, ח), סוד יסוד דמלכות הוא [-], כך "קול ה' על המים" (תהלים כט, ג), קול ה' על מים רבים, נפקי מיא באגון נוקבין, ועאל נהורא, ובטש לארבע סטרי תהומא, מתגלגלא נהורא בחברתיה, ואערעו בחד, ופלגין מיא. ואחידן כל אגון שבעה, בשבעה תהומי, סוד ראיתי מגורת שבעה ושבעה מוצקות אל הנרות אשר על ראשה. כי דבורה כנגד מידד וברק כנגד אלדד, שלא פסקה גבואה מפייהם לעולם. "וישב המלאך הדבר בי ויעירני באיש אשר יעור משנתו, ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר ראיתי והנה מגורת זהב בלה וגלה על ראשה ושבעה גרתייה עליה שבעה ושבעה מוצקות לגרות אשר על ראשה, ושנים ויתים עליה אחד מימין הגלה ואחד על שמאלה, ואען ואמר אל המלאך הדבר בי לאמר מה אלה אדני, ויען המלאך הדבר בי ויאמר אלי הלוא ידעת מה המה אלה ואמר לא אדני, ויען ויאמר אלי לאמר זה דבר ה' אל זרבבל לאמר לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות, מי אתה הר הגדול לפני זרבבל למישר והוציא את האבן הראשה תשאות חן חן לה" (זכריה ה, א — ז), "ונתתם לי אות אמת, את תקנת חוט השני הזה תקשרי בחלון" (יהושע ב), "ואמרו אל יושב הארץ הזאת שמעו כי אתה ה' בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה ה' וענגד עמד עליהם ובעמד ענן אתה הלך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה" (במדבר יד, יד), ובזכות אליצפן 260 בן 52 פרנך 350 ובזכות מאיר 251 בעל הנס 115.

תפלה ב — למערת אליהו

רבונו של עולם כל יכול, כשאני עומד כאן במערת אליהו הנביא, סוד נקרת הצור, שפה אליהו הנביא פשט את גופו לגמרי, ונשאר רק נשמה ללא גוף.

כן גם אני אזכה כאן, במערה קדושה ונוראה זו, לפשט את גופי לגמרי, ולהיות אך ורק נשמה ללא גוף, כמו משה רבנו עליו השלום, וכמו אליהו הנביא זכור לטוב = 400, שהיה מהור עינים = 400, ולעולם לא ראה אשה כלל.

מתוך הספר "תפלות לדרךים ולמקומות הקדושים" העתיד לראות אור בקרוב אי"ה

תפילה ג — לבר מצוה

רבונו של עולם כל יכול אשר לא יבצר ממך מזימה, זכני בהגיעי למצוות להתפלל בכל יום ויום על משיח בן דוד, שיתגלה במהרה בימינו, אמן נצח סלה ועד, ועל בנין בית המקדש השלישי שיהיה בית של אש, ויבער יומם ולילה "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" = 1885. ועל ידי זה "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים" = 1885. ועל ידי זה יברא עולם חדש לגמרי. ואדע את כל הש"ס, 14 פרכים של הרמב"ם, 4 חלקי שלחן ערוך, 4 טורים, מגן אברהם ט"ז סמ"ע ש"ך חלקת מחוקק בית שמואל, בית יוסף ב"ח פרישה דרישה דרכי משה, כסף משנה לחם משנה משנה למלך מגיד משנה, מהר"י קורקוס רבינו מנוח הגהות מימוניות, קצות החשן נתיבות המשפט תקפו כהן, מסלת ישירים אורחות צדיקים שערי תשובה פלא יועץ חובת הלבבות מנורת המאור, כל כתבי החזון איש, כל הזוהרים תקוני זוהר, עץ חיים, מדרש הנעלם, תוספתות ספרי ספרא תורת כהנים, שמונה שערים פרי עץ חיים שרף, עץ חיים שמונה שערים. ולהאמין בצדיק וכמו "ויצא יעקב מבאר שבע" - הוא זיוה הוא הדרה. ואזכה לדעת בעל פה ישר והפוך כל

סוגית 'קנין פירות קנין הגוף'. ואזכה לדעת את סודות סלם יעקב שנצב מבאר שבע "וראשו מגיע השמימה" כנגד בית אל - הבית של הקל. ואזכה לכבוד חג השבועות לסים את כל הש"ס, ולהתחילו מיד מחדש, והכל בעל פה מלה במלה אות באות ישר והפוך בקיאות ועיון.

תפלה ד — לפסח שני

רבונו של עולם כל יכול אשר לא יפצר ממך מזימה, וכני בפסח שני ל"עין לא ראתה אלקים וילתך", "וגר זאב עם בבש וגמר עם גדי, יחדיו", כי אז אנו שוחטים מחדש את הטלה, ראש לכל המזלות, שרש לכל העבודות זרות של מצרים, ואופים את המצות באש קודש של "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" = 1885. ועל ידי זה "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים" [= 1885]. כי כל תפלותינו בגיות על זמירות ותשבחות [= 1885]. כי בפסח שני אנו זוכין בכר להיות בעיר קדשנו ותפארתנו [= 1885]. ואז יאמר בכר די לצרות עמך ישראל + 1 [= 1885]. כי אורייתא קודשא בריך הוא וישראל חד הוא' + 1 [= 1885]. ועל ידי זה 'קדשנו במצוותיו וצונו לשמור חוקיו' + 1 [= 1885]. שתורת אמת בפהם + 1 [= 1885]. ואז מתחדשת אמונת הצדיקים כי עם ישראל היתה להם שאלה, כמו שנאמר [תהלים ע"ח י"ט] "וידברו באלקים אמרו היוכל אל לערף שלחן במדבר", ואז כלתה העונה שהוציאו ממצרים, והתחיל בט"ו לדרת המן, ואז ראו "הן הכה צור ויזובו מים ונחלים ישטפו הגם לחם יוכל תת אם יכין שאר לעמו". כי בפסח אנו זוכין לחותם הדין, ובפסח שני לחותם הרגליו. ואז "יגס עדות ביעקב ותורה שם בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם, למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם, וישימו באלקים כסלם ולא ישכחו מעללי אל ומצותיו ויצרו" [תהלים ע"ח ה-ז].

מכתב א — לא לדבר בתפילה

כי שמקבל על עצמו לא לדבר בשעת התפלה, הרב מקבל על עצמו להתפלל

עליו במירון ובכל מקום שתרב יסע אליו.

ובלם חכים ללא יוצא מהכלל לענות אמן על כל ברכה וברכה, וגם בקדיש, ולחזק לבלם את אמירת 'אמן' יהא שמייה רבה'. ומגלה עמוקות: שיש תקופה בריאת שמים וארץ, תקופה שניה מתן תורה, ותקופה השלישית ב'אמן' יהא שמייה רבא'.

בברכת התורה

ובאהבה רבה

אליעזר ברלנד

מכתב ב — מכתב חזק לא לדבר בתפלה

אסור דאורייתא לדבר בשעת התפלה

בתוב בזהר ויקהל שאין לו חלק באלקי ישראל. ור' ברוך קוסובר אומר שכל מי שמדבר באמצע התפלה אין לו חלק באלקי ישראל, ויש לו ברת, וחיב ברת כל המדבר.

ואין צורך לדבר על שום נושא בשעת התפלה. וחיבים פולם לעורר על זה, ולא לתת לאף אחד לדבר. וכל מי שמדבר בשעת התפלה באלו דקר את הרב במדקרות חרב, ומקצר את חיי הרב, ודוקר את השכינה הקדושה במדקרות חרב בכל מלה ובכל אות שהוא מדבר בשעת התפלה.

בברכת התורה

ובאהבה רבה

אליעזר ברלנד

מכתב ג — לכל הנוסעים לקברי צדיקים לגליל

חזקו ואמצו בתפלותיכם ועל ידי הנסיעה לקברי צדיקים ותתפלות שם אפשר להחיות מתים ולרפא חולים ולפקד עקרות ולכלל אחד ואחד למצוא את זיווג הנכון לו מן השמים מששש ימי בראשית ולפקד את כל

הַעֲקֹרוֹת בְּבָנִים וְבָרִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים וּבְכָנוֹת קְדוֹשׁוֹת וְטַהוֹרוֹת צְנוּעוֹת
וְחַסְדוֹת וְעַל יְדֵי זֶה לַפְּעוֹל יְשׁוּעוֹת לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְהָבִיא אֶת הַגְּאוּלָּה
הַשְּׁלָמָה וּבְגִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל אֵשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן
נִצַּח סֵלָה וְעַד

בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְכִרְכַּת הַתּוֹרָה

אַלְיַעֲזָר בְּרִלְנֵר

מכתב ד — חוזק לנסיעה לשדה בחצות לילה

חִוְכָּה עַל כָּל יְהוּדֵי וְיַהוּדֵי לְהַתְחַזֵּק בְּנִסְיָנָה לַשָּׂדֶה בַּחֲצוֹת לַיְלָה, וְלִהְיוֹת
שֵׁם שְׁעָה לְכָל הַפְּחוֹת.

וְלַחֲשִׁיג תּוֹרָמִים בְּמִלְאֵרֶךְ יוֹרוּ לַשָּׁנָה, כְּדֵי שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יוּכְלוּ לִיסַע
לַשָּׂדֶה בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה וְלִילָה.

וְעַל יְדֵי זֶה יִנְצְלוּ מִכָּל הַחַטָּאִים, וּמִכָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הָאֲסוּרוֹת, וּמִכָּל
הַהֲרָהוּרִים הָרָעִים.

וּמִבְּטָח לְכָל מִי שֶׁנּוֹסֵעַ לַשָּׂדֶה, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ שׁוּם הֲרָהוּרִים וְשׁוּם
מַחֲשָׁבוֹת לֹא טוֹבוֹת, וְיִזְכֶּה לְלִמּוּד תּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה = 177
לֹא הָרָף וּלֹא הִפְסֵק שְׁנִיָּה.

וְיִזְכֶּה לְדַעַת אֶת כָּל הַש"ס, וְכָל קְצוֹת הַחֹשֶׁן וְכָל נְתִיבוֹת הַמִּשְׁפָּט וְכָל
תִּקְפוֹ בָּהֶן, וְ-14 כְּרָכִים שֶׁל הַרְמָב"ם, וְ-4 טוּרִים, וְ-4 חֻלְקֵי שְׁלֶחֶן
עָרוּךְ, עִם הַכֶּסֶף מִשְׁנָה מְגִיד מִשְׁנָה לְמִלְךְ וְלַחֵם מִשְׁנָה, וְהַכָּל מְלֶא
בְּמִלָּה אוֹת בָּאוֹת בְּקִיאוֹת וְעֵינַי יִשָּׁר וְהַפּוּךְ.

שיעורים

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בַּיּוֹם שְׁנֵי לַיִל י"א אֵיזֶר אִמְדָּה לְאַחַר תְּפִלַּת מַעְרִיב וּסְפִירַת הָעֶמֶד – נֶצַח שְׁבִנְצָח

מִשְׁכְּמוֹ וּמַעֲלָה. כְּתוּב בַּמִּגְלָה
עֲמֻקּוֹת רַמ"א שֶׁהוּא הִיָּה יוֹתֵר
גְּבוּהָ מֵאָדָם הָרֹאשׁוֹן: שֶׁשָּׁה
דְּגֻמַּת אָדָם הָרֹאשׁוֹן, חֲזָקִיָּה
בְּעֵינַיִם הוּא הִיָּה רֹאֶה בַחֲשֶׁךְ.
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה קִילּוֹמֶטֶר הוּא הֵלֶךְ
בַּחֲשֶׁךְ, לֹא הִיָּה לֹא פְּנִסִּים לֹא
הִיָּה חֲשֵׁמֶל, לֹא סִדְרוֹ חֲשֵׁמֶל,
שׁוּבוּ בָּנִים לֹא סִדְרוֹ חֲשֵׁמֶל
בַּמַּעֲרָה, וְהוּא רֶץ בְּתוֹךְ הַחֲשֶׁךְ,
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה קִילּוֹמֶטֶר,
מִירוּשָׁלַיִם עַד יְרִיחוֹ, הוּא רֶץ
בְּתוֹךְ הַחֲשֶׁךְ, הִיָּה לוֹ עֵינַיִם שֶׁל
אָדָם הָרֹאשׁוֹן.

כִּי אָדָם הָרֹאשׁוֹן הוּא רָאָה דֶּרֶךְ
הָאֲזִנִּים, הוּא שָׁמַע דֶּרֶךְ הָעֵינַיִם.
אִזּוֹ הִיָּה לְחֲזָקִיָּה הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא
יָכֹל לִרְאוֹת בַּחֲשֶׁךְ בְּאַפְלָה
גְּמוּרָה, וְהוּא הֵלֶךְ אֶת כָּל הַמַּעֲרָה
בְּבִטְחוֹן. וְעַכְשָׁיו נִקְרָו לוֹ אֶת
הָעֵינַיִם, כִּי הוּא לֹא הִחְזִיר אֶת עֵם
יִשְׂרָאֵל בְּתִשְׁבּוּכָה. כִּי הוּא הִיָּה

הַיּוֹם נֶצַח שְׁבִנְצָח אֶפְשָׁר לַפְעֹל
הַכֹּל, לַפְקֹד עֲקָרוֹת לְהַחְיֹת
מֵתִים. לְרַפָּא אֶת כָּל הַחוּלִים,
הַיּוֹם הַכֹּל פּוֹעֲלִים. זֶה הַכֹּל
פּוֹעֲלִים אֶפְשָׁר לְהַחְיֹת אֶת כָּל
הַמֵּתִים. רַק לֹא לְדַבֵּר בְּתִפְלָה!
אֶפְלוֹ לֹא שׁוֹמְעִים אֶת הַקִּדִּישׁ,
הָרֵב לֹא מַצְלִיחַ לְהָרִים אֶת הַקּוֹל
אוֹ בְּשִׁבְתֹּת אֵין רִמְקוֹל, לֹא
מְדַבְּרִים בְּקִדִּישׁ. מִי שֶׁמְדַבֵּר
בְּקִדִּישׁ אֵין לוֹ חֶלֶק בְּאֵלְקֵי
יִשְׂרָאֵל! הוּא הַכּוֹפֵר הֵכִי גָדוֹל!
אָדָם שֶׁמְדַבֵּר בְּקִדִּישׁ אִזּוֹ הוּא
מוֹנֵעַ אֶת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת. כִּי "עַל
יְדֵי זֶה יִשְׁפַּע שְׁפַע רַב" אֲבָל זֶה
שֶׁדַּבֵּר בְּקִדִּישׁ הוּא עֹצֵר אֶת כָּל
הַהִשְׁפָּעוֹת לֹא יָכוֹל לְהִגִּיעַ שׁוֹם
הַשְׁפָּעוֹת.

כְּמוֹ שֶׁקָּרָה לְשִׁאוֹל הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא
הִיָּה הֵכִי גְבוּהָ בְּדוֹר יוֹתֵר גְּבוּהָ
מִדּוֹד, הוּא הִיָּה קָדֵשׁ קְדָשִׁים,
יוֹתֵר גְּבוּהָ מֵאָדָם הָרֹאשׁוֹן

צָדִיק, אָבֵל כָּלָם עָבְדוּ עֲבֹדָה זָרָה. לֹא הָיָה עֲשָׂרָה אָנָשִׁים שֶׁלֹּא עָבְדוּ עֲבֹדָה זָרָה, אָפְלוּ הָיָה פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. אִם הָיָה עֲשָׂרָה אָנָשִׁים שֶׁלֹּא הָיוּ עוֹבְדִים עֲבֹדָה זָרָה, מִדֵּי הָיְתָה הַגָּאוּלָּה.

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בַּיֵּל שְׁלִישִׁי אַחֲרֵי-מוֹת – קְדוּשִׁים ד' אִיר תִּשְׁפ"ג לְחֶבְרַת הָאֲבָרְכִים הַצְעִידִים

• הַשְּׁעוֹר הַמֵּלֵא •

נִרְבַּ וְאִבְיָהוּא, עָכְשִׁי מִתְחִילִים אֶת הַפְּרָשׁוֹת [הַמְדַּבְּרוֹת מֵהֵם]. עָכְשִׁי זֶה ל"ג בְּעֶמֶר, כָּלָם מְכִינִים אֶת ל"ג בְּעֶמֶר, כְּתוּב בַּהֲקָדְמָה לְזֶהָ שָׁרְבִי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הוּא הַתִּקְנוֹן שֶׁל שְׁמַעוֹן [בֶּן יַעֲקֹב אֲבִינוֹ], כְּתוּב שְׁמַעוֹן וְלֹאִי [שֶׁהֵם רָצוּ לְהַרְגוֹ אֶת יוֹסֵף], רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי בָּא לְתַקֵּן אֶת שְׁמַעוֹן בֶּן יַעֲקֹב, שְׁמַעוֹן וְלֹאִי, שְׁמַעוֹן דְּחָף אֶת יוֹסֵף לְבוֹר, וְלֹאִי, שְׁמַעוֹן אָמַר "וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו [הֵנָּה בַּעַל הַחֲלָמוֹת הִלְזָה בָּא]. וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ" (בְּרֵאשִׁית לז, יט – כ), מִי זֶה "וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו"? זֶה הָיָה שְׁמַעוֹן. פְּרָשַׁת יִישָׁב.

הַדְרָשָׁה שֶׁל הֶבֶר מְצוּה, מְבִיא אֶת זֶה הַחֲדוּשִׁי הָרִי"ם שֶׁהַדְרָשָׁה שֶׁל הֶבֶר מְצוּה זֶה הָיָה שְׁמַעוֹן וְלֹאִי, מְאִיפָה יוֹדְעִים [שֶׁהֵם דָּרְשׁוּ בַּתּוֹרָה כִּשְׁהִגִּיעוּ לְגִיל 13 – לְכַר מְצוּה]? בְּגוֹר אוֹמְרִים שֶׁהַחֲדוּשִׁי הָרִי"ם אוֹמֵר, שְׁמַאִיפָה יוֹדְעִים שְׁאוֹמְרִים חֲדוּשִׁים, שֶׁבֶר מְצוּה דוֹרֵשׁ וְקוֹטְעִים אוֹתוֹ, שׁוֹבְרִים לוֹ אֶת הַדְרָשָׁה, מְאִיפָה לּוֹמְדִים אֶת זֶה? [וְעוֹנָה] שְׁבִירַת הַלּוּחֹת, זֶה לּוּחֹת רֵאשׁוֹנוֹת – צָרִיךְ לְשַׁבֵּר אוֹתָם, [כְּלוּמַר שְׁלוּמִידִים מִקְבֵּלַת הַתּוֹרָה שֶׁאַחַר שֶׁאִמַּר מֹשֶׁה הַתּוֹרָה בִּקְבֵּלַת הַתּוֹרָה שֶׁבֶר הַלּוּחֹת, וְאַחַר כֵּךְ שֶׁבֶר וְהוֹרִיד לּוּחֹת שְׁנִיּוֹת וְשֶׁבֶר לְבָאֵר הַתּוֹרָה]. אָבֵל מְאִיפָה

בִּי מִזֶּה לּוֹמְדִים אֶת [עֲנִיין]

רש"י מאד מוזר: "ויתנכלו אתו", מה יש כאן קשה? אז רש"י אומר: אתו — אתו, עמו, אליו. מה רש"י בא להגיד לנו? ללמד אותנו א' ב'?! ללמד מה שלומדים בחיידר?! מה זה "אתו", "אתו להמיתו", רש"י מאד מוזר, רבי שמשון מאוסטרופולי מדבר על הרש"י, הוא מגלה פה את הסודות הכי גדולים.

לומדים בכלל שצריך להגיד דרשה [בבר מצוה]? מאיפה לומדים את זה? אז מחדש החדושי הרי"ם: לומדים את זה מפרשת וישב, הכל לומדים מפרשת וישב...

"ויאמרו איש אל אחיו", אומר המדרש... "ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא, ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו", "ניצוצי שמשון" הוא מדבר הוא מדבר כאן הרבה, רבי שמשון מאוסטרופולי, הוא מגלה את כל הסוד, הוא מדבר על כל הסודות שיש כאן בפרשת וישב, שיש

הוא אומר שהיה אחד נחמן, לפני אלף שנה, הוא הלך לקבר של רש"י כדי שיסביר לו מה הוא מתכנן [בדבריו כאן], עד שיצאה בת קול. הוא צם 613 תעניות להבין את הרש"י הנה, מה זה "אתו, עמו, אליו". מה רש"י בא להגיד? מה? זה כל ילד יודע ש"אותו" זה "עמו" זה "אליו", זה אין פה שום קושי ושום... אז הוא השתטח על הציון של רש"י. כך כתוב, ככה קראו לו - רבי נחמן, הוא כבר לפני אלף שנה גם היה רבי נחמן, הרב'ה אומר איפה שיש "רבי נחמן" זה נצוץ ממנו, גם התנא

רַב נַחֲמָן בְּרִי יִצְחָק הִתְחַנֵּן שֶׁל רִישׁ גְּלוּתָא, כָּלֵם נִיצוּצוֹת שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן, הִרְבֵּיה אֹמֵר [1].

אז מֵה רִשְׁ"י בָּא לְחַדֵּשׁ לָנוּ, מְלִים פְּשוּטוֹת שֶׁכָּל יֶלֶד בְּגִיל שֶׁלֹּשׁ כָּבֵר מִבֵּין אוֹתָם, הַיּוֹם כָּבֵר כָּלֵם מְדַבְּרִים לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, פֶּעַם זֶה עוֹד הָיָה צָרִיךְ קִצְתָּ לְדַעַת [2]... אִז עַל כָּל פָּנִים, מֵה רִשְׁ"י בָּא לְהַגִּיד לָנוּ כָּאֵן? "הִלְכְּתִי וְהִשְׁתַּטַּחְתִּי עַל קִבְרוֹ" הוּא (- רַבִּי נַחֲמָן הַנִּזְכָּר) הֵלֵךְ לְהִשְׁתַּטַּח עַל קִבְרוֹ שֶׁל רִשְׁ"י — "שֵׁיִסְבִּיר לִי מֵה זֶה" ... "אֲנִי נַחֲמָן בֶּן הָרַב שְׁמוּאֵל, הָיִיתִי הוֹלֵךְ עַל קִבְרוֹ שֶׁל רִשְׁ"י, וְרוֹקֵעַ בְּרַגְלִי, וּמַרְעִישׁ עַל קִבְרוֹ, וְיִצָּא עֲשָׂן מִהֶקְבֵּר. אֲנִי רְצִיתִי לְדַעַת מֵה הוּא מִתְכַּוֵּן, מֵה הוּא בָּא לְהַגִּיד לָנוּ, זֶה לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ פְּשוּט, עִבְרִית פְּשוּטָה, שֶׁכָּל יֶלֶד בְּגִיל שְׁנָתִים כָּבֵר מִבֵּין אֶת זֶה".

"אני נַחֲמָן בֶּן הָרַב שְׁמוּאֵל,

הִלְכְּתִי וְהִשְׁתַּטַּחְתִּי עַל קִבְרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צָדִיק — רִשְׁ"י, -] [בְּקִבְרֵה, וּמַרְעִישׁ עַל קִבְרוֹ, יִצָּא עֲשָׂן וְנִרְתַּעְתִּי לְאַחֲרָי, וְיִצָּאָה יָד שֶׁל אֵשׁ, פֶּתַחֵם רְאִיתִי יָד שֶׁל אֵשׁ יוֹצֵאת [וְהִכְרִיזָה:] מִי אֵתָהּ? מֵה אֵתָהּ? מֵה בָּאת לְכָאֵן? מִי קָרָא לָךְ? תַּעֲוֹף מִפֶּה! קוֹל מְדַבֵּר אֵלַי; מֵה זֶה? מֵה אֵתָהּ בָּא לְהַקְשׁוֹת עַל רִשְׁ"י? מֵה, אֵתָהּ רוֹצֵה לְדַעַת אֶת הַסּוּדוֹת שֶׁל רִשְׁ"י? מֵה לָךְ וּלְרִשְׁ"י? מִי אֵתָהּ בִּכְלָל?" — כָּל זֶה אוֹמֵר רַב נַחֲמָן בֶּן הָרַב שְׁמוּאֵל, לְפָנֵי אֶלְף שָׁנָה, וְהַקּוֹל אוֹמֵר אֵלַי: [-]. [אתָה רוֹצֵה לַהֲבִין מִדּוּעַ כְּתוּב] "וַיִּתְנַכְּלוּ אוֹתוֹ", כְּתוּב "וַיִּתְנַכְּלוּ אוֹתוֹ לְהִמִּיתוֹ", מֵה זֶה "אוֹתוֹ", מֵה זֶה "אוֹתוֹ"? מֵה, אֵתָהּ יָכוֹל לְהִבִּין אֶת רִשְׁ"י? מֵלֵא אַחַת בְּרִשְׁ"י אִי אֶפְשָׁר לְהִבִּין, כָּל רִשְׁ"י זֶה סוּדוֹת, זֶה יוֹתֵר מִהַזְהָר, יוֹתֵר מִהַקְבֵּלָה, יוֹתֵר מִהַכָּל! כָּל מֵלֵא בְּרִשְׁ"י! אִז יִצָּאָה יָד שֶׁל אֵשׁ, וְאִמְרָה לוֹ:

מִרְאֵי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

² בְּזִמְן רִשְׁ"י דְּבָרוֹ אִידִישׁ, דְּבָרוֹ צִרְפְּתִית אוּלִי, אִידִישׁ זֶה רַק הִתְחִיל אַחֲרֵי גְרוּשׁ סְפָרָד זֶה הִתְחִיל הָאִידִישׁ, בְּזִמְן רִשְׁ"י עוֹד דְּבָרוֹ צִרְפְּתִית, צִרְפְּתִית מְעַרְבֶּת עִם עִבְרִית.

¹ (הָרַב מְדַפְּדֵף בִּסְפָּר:) "מֵה תִצָּעַק אֵלַי" (שְׁמוֹת יד, טו) — בְּעִתִּיקָא תִלְיָא מִלְתָּא, כִּי זֶה תִלְוִי בְּעִתִּיקָא, עֲכָשְׁוֹ הָיָה שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, קְרִיעַת יָם סוּף, זֶה בְּעִתִּיקָא תִלְיָא מִלְתָּא.

אָדָם, תִּדְעֵה אֶתָּה בֶּן אָדָם, שְׂאֵל
תַּחֲשֹׁב שְׂאֶתָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ. אֱלֹהֵינוּ
הַנִּבְיָא אָמַר, כָּתוּב "מִה לָּךְ פֶּה
אֱלֹהֵינוּ".

כָּתוּב בְּגִמְרָא פְּסָחִים בְּדֶף יוֹד,
פְּעָמִים זֶה כָּתוּב,
שֶׁהַמַּעֲרָה שֶׁעֲמַד אֱלֹהֵינוּ וּמֹשֶׁה
שֶׁנִּבְרָאָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אוֹמֵר
הַ"פְּרִי צְדִיק" אוֹמֵר שֶׁשֶּׁם הָיָה
הָאוֹר הַגָּנוּז, כִּכָּה כָּתוּב בַּמִּגְלָה
יֵט עֲמוּד ב', שֶׁאִם יִנָּקב נָקֵב שֶׁל
כַּחֲדוֹ שֶׁל מַחֲטָה כָּל הָעוֹלָם לֹא
יָכוֹל לַעֲמֹד בְּאוֹר, זֶה מַעֲרָה שְׂאִין
לְזֶה פֶתַח, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַפְּנֵס
לְמַעֲרָה, צְרִיכִים לְהַפְּשִׁיט אֶת
הַגּוֹף, אַחֲרֵי 40 יוֹם שֶׁצָּמִים,
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ צָם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים [40
יוֹם].

[וּבְיוֹן] שִׁזְכָּה אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁנֵי דְבָרִים
אֵלּוּ לְהַדְמוֹת לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
הָרֹאשׁוֹן שִׁזְכָּה לְצוּם אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֹלֵא שִׁינָה כַּמִּשָּׁה,
וְהַשֵּׁנִי שִׁזְכָּה לְהִיכַנֵּס לְנִקְרַת הַצּוּר
שֶׁם טְמוּן הָאוֹר הַגָּנוּז, אָמַר לוֹ ה'
שְׁעִדִּיִן לֹא זָכָה כָּלֵל לְהִגִּיעַ לְדִרְגַּת
מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ].

כִּי יֵשׁ שְׂאֵלָה, מִמָּתִי הוּא הָיָה

תַּעֲנוּף מִפֶּה, תִּלְךָ מִפֶּה, מִי הַתִּיר
לָךְ, מִי הִרְשָׁה לָךְ בְּכָלֵל לְבָא
לְכָאֵן, מִי הִרְשָׁה לָךְ בְּכָלֵל לְשֹׂאֵל
עַל רִשְׁ"י מִה הוּא הַתְּכֻנָּה, אֶתָּה
יָכוֹל לְדַעַת אֶת הַתְּכֻנָּה שֶׁל רִשְׁ"י,
תַּחֲזִיחַ מִלִּיאָרְד שְׁנָה [לֹא תוֹכֵל
לַעֲמוּד עַל הַדְּבָרִים].

בְּמוֹ אֱלֹהֵינוּ הַנִּבְיָא... כָּתוּב "מִה
לָךְ פֶּה אֱלֹהֵינוּ" (מְלָכִים א' יט, ט),
אִז מִה אוֹמֵר הַזֶּה, [שֶׁה' אָמַר
לְאֱלֹהֵינוּ]: "מִה לָּךְ פֶּה" — מִה,
אֶתָּה רוֹצֵה לְהִיּוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ?
אֱלֹהֵינוּ הַנִּבְיָא אוֹמֵר: אֲנִי צָמֵתִי
אַרְבָּעִים יוֹם, לֹא אֶכְלָתִי, לֹא
שָׁתִיתִי, וְהַמִּלָּאָךְ אָמַר לִי "תֹאכֵל
עוֹד טֶפֶה", מִה יַעֲזֹר אִם תֹּאכֵל
עוֹד טֶפֶה. מִה זֶה, אָדָם צָם
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, אִם
אָדָם צָרִיךְ כַּח לַעֲזֹר שְׂעָה לַעֲזֹר
שְׁעָתִים, אוֹמְרִים לוֹ "תֹּאכֵל עוֹד,
זֶה לֹא הִסְפִּיק מִה שְׂאֶכְלָתִי", אֲבָל
אָדָם צָרִיךְ לְצוּם אַרְבָּעִים יוֹם
[וְכִי] יַעֲזֹר לוֹ שֶׁהוּא יֹאכֵל עוֹד
טֶפֶה? אִז [מִדּוּעַ הַמִּלָּאָךְ] אוֹמֵר
לוֹ: קוּם, תֹּאכֵל עוֹד טֶפֶה, עוֹד לֹא
אֶכְלָתִי מִסְפִּיק. לְמֵאִי נִפְקָא מִנָּה?
אֲלֹא הוּא בָּא לְהַזְכִּיר לוֹ שֶׁהוּא בֶּן

רוצים, אבל תעשו תשובה, אתם לא עושים תשובה.

אבלו על מכירת יוסף עוד לא עשו תשובה — "וינחם אותם וידבר על לבם" כתוב (בבראשית נ, כא), זה יוסף מנחם אותם, לא קרה שום דבר, אל תצטערו, "אל תרגזו בדרך" (בבראשית מה, כד) — אתם הולכים בדרך — אל תתעצבנו, כל אחד יגיד אתה אשם אתה אשם, אני מבקש לא לדבר מזה, לא לזכר את זה, הוא כל הזמן רק מנחם אותם, הוא יודע שעכשיו הם יכולים להרג אחד את השני, מה, "כי נבהלו מפניו" (בבראשית מה, ג) — פרחו נשמתם, מה, פתאם הוא נהיה מלך, מה, זה מה שמכרנו,

[בנקרת הצור], כי על פי הפשט זה היה כשהוא עלה בפעם השלישית, אבל אנחנו אומרים שזה היה ביום הכפורים אחרי [כלומר, בסוף] שלשה פעמים שהוא צם ארבעים יום, ויש שיטה שזה היה בסוף הארבעים יום השניים, ביום האחרון, כשהוא ירד מההר, אז ה' נגלה אליו, ואחרי שהוא בקש את שלש עשרה מדות של רחמים, אז הוא בקש וואמר לו ה': "אני אעביר כל טובי" (שמות לג, יט) — אני יכול למחל על כל חטא, רק תעשו תשובה. ה' אמר: אני יכול למחל על כל חטא בעולם, בין אם זה חטא העגל, חטא המרגלים, מה שאתם

היהלמים [מנחים] ואת הכל...
הוא אומר "אני יודע איפה
המקדחות מנחות". [עונה לו
הלה:] לא, אין לי, אין לי, יש לי
רק אחד והשאלתי את זה
למישהו, ורק הוא יחזיר לי את
זה בעוד שבוע, הוא נסע בדיוק
לאומן עד שהוא יחזור... ואני
יודע שיש שמה שלש, לא רק
אחד. ומחר הוא (- המיתחמק) בא
[לזה שרצה ללוות], והוא רוצה
מברגה, הוא רוצה אזמל, הוא
רוצה פטיש, הוא יביא לו פטיש
בראש... מה, אתמול באתי
לבקש ממך מקדחה — לא נתת
לי, אז בסוף הוא אומר לא לא
לא! "לא תקם", "לא תקם"!

בשום אופן, אין דבר כזה, זה
עכשיו בפרשת קדושים, "לא
תקם", אסור, תתן לו את המברג,
תתן לו את הפטיש, תתן לו את
הצבת.

אז הוא יכול להגיד לו (- לאותו אחד
שלא רצה להשאיל לו מקודם), כדי
לחנך אותו טפה: לא שאכפת לי,
לא אכפת לי, אבל תהיה בן אדם,
אני אתמול בקשתי ממך מקדחה,

זה מה שאמרנו ש"הנה בעל
החלמות הלזה" (בראשית לו, יט),
החלומות שלו התקיימו, כבר
השתחויו לו והכל, וראו איך שכל
מלה התקיימה, "וישמע ראובן
ויצלהו מיידם" (בראשית לו, כא).

אז עכשיו בסוף ויחי אנחנו
חוזרים מהקבורה של
האבא, של יעקב, אז עכשיו
[חשבו האחים] הוא ינקם בנו, עד
עכשיו יוסף שתק, בסדר, 17
שנה הוא שותק, יעקב חי 17
שנה, אז 17 שנה היה שקט,
כלומר הוא לא נקם, הוא לא
הזכיר, [אבל שאבא מת ודאי יקום
בהם (בהמשך חזר לבאר עניין זה)].

[כתוב:] "לא תקם ולא תטר"
(ויקרא יט, יח), אסור!
אפלו אתה בא לאחד, ואומר לו:
תלוה לי מקדחה, יש לך מקדחה
בבית? שתים? [אם יש לך רק]
אחד — אתה פטור מלהשאיל,
אבל יש אחד שיש לו אפלו
שלשה מקדחות, והוא לא מוכן
להשאיל, אין לו רק אחד, ואני
יודע אפלו איפה זה מנח, כמו
שבמכת חשך ראו איפה כל

יש לך שלש, אפלו אחת לא הבאת לי, ועכשיו אני מביא לך פטיש וצבת ואזמל, אז לכל הפחות אני אגיד לך "תשמע, קצת דרך ארץ, קצת כבוד, קצת נמוס, תהיה בן אדם, אל תעשה את זה למישהו אחר, מילא לי עשית, בסוף תעשה את זה גם למישהו אחר..." [על כן אמרה התורה גם: "לא תטר"] אסור להגיד שום מלה, שום מלה, גם אסור לטרק את הדלת, מרב שאני מעצבן עליו אני רוצה לטרק את הדלת, תעוף מפה, קח את הפטיש — ותעוף... לא! אסור גם לטרק את הדלת כשהוא דפק. רק לחיך, קח בבקשה, קח, קח את הפטיש, אתמול הוא התעלל בי, ולא יכולתי בגללו, ואשתי צעקה עלי [כי] הדלת נפלה, היו צריכים לעשות עוד חור והוא לא הסכים [להשאל את מקדחה], ורבתי עם אשתי ואשתי ברחה מהבית. ועכשיו אני צריך עוד לא להגיד לו כלום ולא לרמוז, רק לחיך, איזה מין תורה זה? זה אי אפשר...

[ובן] עוד עניין המראה שאין לשאר גודל הרחמים של התורה: { ואדם לקח שבויה במלחמה, "שבויה במלחמה", אז חדש ימים היא צריכה לגדל צפרנים ולגלח את השערות, ואחרי זה הוא צריך לשלח אותה לחפשי, לקחתי שבויה, מה, שבויה במלחמה לקחתי, מה... לא, אם הייתה ביאה אז אתה לא יכול כבר לשעבד אותה. היא בסך הכל גויה, מדינית, מואבית, פרוצה, אחת מגולת, מה לי ולזה? התורה אומרת: לא, "לא תתעמר בה" (דברים כא, יד), אתה לא יכול למכר אותה. מין הלכות כאלה שאי אפשר בשום שכל אי אפשר להסביר את זה. מה שהתורה מבקשת מאתנו. — פרושת "אשת יפת תואר" זה בפרשת משפטים, ועכשיו — בפרשת קדושים] זה "לא תקם ולא תטר", מה זה "לא תקם ולא תטר", מה זה? ! אחרי שהוא עשה לי כאלה עולות אתמול, ואשתי ברחה מהבית בגללו, אז לכל הפחות להגיד לו מלה, להגיד לו מלה שהוא לא יעשה את זה למישהו אחר... "לא תקם ולא תטר"! אסור לך

לְטוֹר.

וְאָבֹי, לֹא הָיָה נִשְׁאָר. [וְכֵן מִצְאָנוּ
בְּעֵנִיִּין אַחֵר שְׁכִינָּה שִׁיעָקָב הַקָּפִיד
מִיד זֶה פִּעֵל, שִׁיעָקָב] רַק אָמַר "עַם
אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה"
(בְּרֵאשִׁית לֹא, לב) — סֵךְ הַכֹּל רָחֵל
לְקַחָה אֶת הַתְּרָפִים, וַיַּעֲקֹב אָמַר
[לִלְכֵן]: מָה לְרָחֵל וּלְתְּרָפִים? מָה
אֶתָּה חוֹשֵׁב שְׁאֲנִי צָרִיךְ אֶת
הַתְּרָפִים שְׁלֹךְ? אֶתָּה אֲמַרְתָּ "לֹא
יִחְיֶה" (בְּרֵאשִׁית לֹא, לב) — לֹא יִחְיֶה!
אִזּוּ מִסְפִּיק שֶׁהֲצַדִּיק מְקַפֵּיד
הַקִּפְדָּה שֶׁל כָּל־שָׂהִי, לֹא מִשְׁנָה,
נַעֲשֶׂה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת, נַעֲשֶׂה גַל
שֶׁל עֲצָמוֹת.

אִזּוּ בְּמִשְׁךְ 17 שָׁנָה [שֶׁהִיא יַעֲקֹב
בְּמִצְרַיִם] יוֹסֵף לֹא רָאָה אֶת
אָבִיא שְׁלוֹ, כִּי אִם אָבִיא שְׁלוֹ יָדַע
שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ [יָכְלוּ הָאֲחִים], אָבִיא
שְׁלוֹ חָשַׁב שֶׁחֲטָפוּ אוֹתוֹ הַחֲמָאס,
שֶׁחֲטָפוּ אוֹתוֹ זֶה, חָשַׁב שֶׁהוּא
נִחְטָף, "חֲתִיָּה רָעָה אֲכַלְתָּהּ"
(בְּרֵאשִׁית לז, לג), אָבִיל שֶׁהָאֲחִים מָכְרוּ
אֶת אָח שְׁלָהֶם?! זֶה כָּבֹר יַעֲקֹב
לֹא מַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ, הוּא מִבִּין
שֶׁהִיָּתָה שָׁם חֲטִיפָה, מִיִּשְׁהוּ
הָעֲלִים אוֹתוֹ, אָבִיל שֶׁהָאֲחִים
מָכְרוּ אֶת הַבֵּן שְׁלִי?! זֶה דְּבָר

אִזּוּ מָה שִׁיּוֹסֵף עָבַר, אִזּוּ 17 שָׁנָה
לֹא מְדַבְּרִים מִזֶּה, כְּתוּב
בְּפִסְקִיתָא שְׁאֶפְלוּ יוֹסֵף לֹא רָאָה
אֶת אָבִיא שְׁלוֹ 17 שָׁנָה, חוּץ
מִהַפְּגִישָׁה הָרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁהָם —
יַעֲקֹב וּבְנָיו] הִגִּיעוּ לְמִצְרַיִם, וְנִפְּלוּ
עַל צִוְּאָרֵיו וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ
וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ, וְנִשְׁקוּ וְחִבּוּקִים,
יוֹסֵף יוֹתֵר לֹא רָצָה לְרֹאוֹת אֶת
אָבִיא שְׁלוֹ. בְּמִשְׁךְ 17 שָׁנָה יוֹסֵף
לֹא רָאָה אֶת אָבִיא שְׁלוֹ, כִּי אִם
אָבִיא שְׁלוֹ יִשְׁאַל אוֹתוֹ "מָה הָיָה
[אִיךָ הִגִּיעַ לְמִצְרַיִם]?" אִזּוּ לֹא
יִשְׁאָר זִכֹּר מִהָאֲחִים, [שִׁיהִיָּה
מוֹכֵרָח לְסַפֵּר מִכְרוּהוּ, וּיְקַפֵּיד יַעֲקֹב
עַל הָאֲחִים וּיְמֻתוֹ].

כָּל הָעֵנִיִּין, לָמָּה לֹא כּוֹתְבִים
מִכְתָּב [לִיעָקֹב שִׁיּוֹסֵף חִי]?
לָמָּה יוֹסֵף לֹא מוֹדִיעַ שֶׁהוּא חִי?
[וּמִתְרִץ:] כִּי אִם יַעֲקֹב הָיָה יוֹדֵעַ
שֶׁהוּא חִי הָאֲחִים יָמֻתוּ, כָּל
הָאֲחִים. הָאֲחִים הָיוּ צָרִיכִים
בְּעֶצְמָם לְהִגִּיד, הִנֵּה עֹכְשֵׁי רְאִינוּ
אֶת יוֹסֵף, יוֹסֵף מָלַךְ, שֶׁלְּכָל
הַפְּחוֹת יִמְתַּק מִשְׁהוּ, אִם יַעֲקֹב
הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁמָּכְרוּ אֶת יוֹסֵף — אוֹי

[במצרים], כמה רחובות? 12! אז אני לוקח שלש, ואתם — כל אחד אחד. המדרש אומר שכל אחד יכול לכבש מדינה שלמה, האחים של יוסף. כמו שאומר הרמב"ן, הוא אומר: שיעקב ילך [להילחם בשכם בן חמור על שחטף את דינה], איך יעקב לא משחרר את הבת שלו, לקחו לי את הבת, חטפו לי את הבת, אז הולכים ומשחררים אותה, מה הפרוש? יש לך 12 גבורים, כל אחד יכול לכבש מדינה שלמה, ממי מפחדים כאן? ! שואל הרמב"ן: מדוע יעקב לא הולך? מה יעקב אומר "ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחקלם ביעקב..." (בראשית מט, ז), איזה קללות, איזה קללות, לא שמענו כאלה קללות בחיים... מה הם עשו? הם

שלא נתפס במח, אי אפשר בכלל להבין את זה, עם כל הספר שנסביר את זה, מליון הסברים, לא נבין את זה, מה הפרוש מוכרים אח? ! על מה מוכרים? שהוא אומר שהוא ראה שתי חלומות, צריכים למכר אותו! ! בסדר, הוא חלם שתי חלומות, "והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי" (בראשית לו, ט), הוא התפון ל"שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון" (יהושע י, יב), יוסף אומר: אני יכול לעצור את השמש ואת הירח, אני יכול לכבש עכשיו את כל הארץ. מה ששמעון ולוי עשו אז גם יוסף יכול לעשות.

יחודה אומר להם: תספרו כמה שוקים יש כאן

בְּאוֹתוֹ רָגַע לֹא הָיָה נִשְׁאָר זָכָר
מִהָאֲחִים, הַקְּפָדָה אַחַת שֶׁל יַעֲקֹב
— וְכָלֶם הָיוּ נֶעְלָמִים. מִה הַסְּפוּר
הָאֲמִתִּי? תִּסְפֹּר לִי אוֹתוֹ. יַעֲקֹב
לֹא יוֹדֵעַ מָה הָיָה, עַד סוֹף הַחַיִּים
הוּא לֹא יָדַע, הוּא יָדַע שִׁיוֹסָף
נֶעְלָם. "לָמָּה", "מִדּוּעַ" — אָף
אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ, הָאֲחִים לֹא
יוֹדְעִים, אָף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ.

[אָמַר יוֹסֵף:] אֲנִי יוֹדֵעַ צִדְקוֹ שֶׁל
אָבִא, כָּל דְּבָרָיו גְּזוּרוֹת
הֵן, אִם הוּא אָמַר עַל רַחֵל, עַל
אֲמָא שְׁלִי, "עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת
אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה" (בְּרֵאשִׁית לֹא, לב),
יֵשֶׁר הִיא מֵתָה. אִזּוֹ מִה כָּאֵן
שֶׁמָּכְרוּ אוֹתִי, הִיא רַק לִקְחָה אֶת
הַתְּרָפִים, הִיא עֲשֵׂתָה אֶת הַמְצוּהָ
הַכִּי גְדוּלָּה, לְכָלוֹת אֶת הַתְּרָפִים,
אִזּוֹ ה' יִרְחֵם מִה שֶׁקָּרָה לְרַחֵל —
אִזּוֹ מִה יִהְיֶה כִּשְׁהוּא יִקְלַל אוֹתָם
וְיִקְפִּיד עֲלֵיהֶם, הֵם יִהְיוּ לְאוּרִי,
לֹא עוֹלָם הִזֶּה וְלֹא עוֹלָם הַבָּא,
כָּלוּם לֹא יִהְיֶה לָהֶם. וְאֲנִי בָּא
לוֹמַר שִׁיקְלִלֶם? ! וְאֲנִי אוֹמֵר מִה
שֶׁהִיָּה, שִׁיקְלִלֶם? ! יִקְלִלֶם,
וְנִמְצָאתִי מִחְרִיב אֶת כָּל הָעוֹלָם,
גְּמֻרָנוּ. לֹא יִהְיֶה עוֹלָם, כָּלֶם

שֶׁחָרְרוּ אֶת אַחֲוֹת שְׁלֵהֶם, וְאִיזָה
קְלָלוֹת, "אָרוּר אַפְּסִי כִּי עָז
וַעֲבָרְתָּם כִּי קִשְׁתָּה אַחֲלָקִים
בִּיעֲקֹב וְאִפְיָצִים בִּישְׂרָאֵל", אֵין
נִחְלָה! אֵין נִחְלָה לְלוֹי, אֵין נִחְלָה
לְשִׁמְעוֹן, זֶה רַק מִבְּלָע בְּתוֹךְ
נִחְלַת יְהוּדָה, אֵין נִחְלָה לְשִׁבְט
שִׁמְעוֹן, שִׁמְעוֹן קִבֵּל אֶת דִּימוּנָהּ,
אֶת צִקְלָג, אֶת בָּאָר שְׂבַע הוּא
קִבֵּל, אָבֵל זֶה בְּתוֹךְ נִחְלַת יְהוּדָה,
אֵין לוֹ נִחְלָה מִשְׁלוֹ, וְלוֹי — כָּלוּם
לֹא מִקְבֵּל, הוּא הוֹלֵךְ בְּגִרְנוֹת,
מִקְבֵּץ מַעֲשָׂרוֹת.

**אִזּוֹ בָּאוּ [לְיוֹסֵף] וְאָמְרוּ לוֹ "הִנֵּה
אֲבִיךָ חָלָה" (בְּרֵאשִׁית מִח, א),**
[וְהָרִי כָּל שִׁבְחוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהִיָּה
מִפְּלִיג עַל כְּבוֹד אָבִיו וְלֹא נִכְנָס
אֶצְלוֹ בְּכָל שְׁעָה, שְׂאֵלוּלִי שֶׁבָּאוּ
אַחֲרָיו וְאָמְרוּ לוֹ "אָבִיו חָלָה" לֹא
הָיָה יוֹדֵעַ, אֲלֹא לְהוֹדִיעַ צִדְקוֹ
שֶׁלֹא רָצָה לְהִתְיַחַד עִם אָבִיו, הוּא
לֹא רָצָה בְּשׁוּם אִפֵּן לְהִתְיַחַד עִם
אָבִיו, שֶׁאָבִיו יִרְאֶה אוֹתוֹ, שֶׁהוּא
לֹא יֹאמַר לוֹ מִה הָיָה? תִּגִּיד אֶת
הַסְּפוּר הָאֲמִתִּי פַּעַם אַחַת. [אִם
הוּא הָיָה מִסְפֵּר אֶת] הַסְּפוּר הָאֲמִתִּי
— לֹא הָיָה נִשְׁאָר זָכָר מִהָאֲחִים,

יָמוּתוּ בְּאוֹתוֹ רָגַע, אִם יַעֲקֹב יָדַע
אֶת הָאֱמֶת, הוּא יַחְרִיב אֶת כָּל
הָעוֹלָם, שְׁלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא
בְּשִׁבְלֵי הַשְּׁבִטִים.

א אֶת הַחֲשָׁבוֹן הַזֶּה שֶׁעָשִׂינוּ לֹא
נִדְּעָ לְעוֹלָם, לֹא נִדְּעָ לְעוֹלָם
[אוֹלִי הַכוּוֹנָה שֶׁלְעוֹלָם לֹא נִדְּעָ
הַסִּיבָה הָאִמִּיתִית שֶׁמִּכְרוּ הָאֲחִים אֶת
יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּפִי שֶׁהִזְכִּיר], רַבִּי
שֶׁמֶשׁוֹן מְאוֹסְטְרוֹפּוֹלִי מְנַסֶּה
לְהַסְבִּיר אֶת הַחֲשָׁבוֹנוֹת שֶׁל
הָאֲחִים, בְּמֵאמֶר הַזֶּה, שְׁאַחֲרֵי זֶה
[כְּלוּמַר שְׁאַחֲרֵי שֶׁר' נַחֲמָן הֵלֵךְ
לְצִיּוֹן הִק' שֶׁל רִשְׁ"י שִׁיגְלָה לוֹ
הַבִּיאוֹר לְמָה שֶׁפִּירֵשׁ, וַיֵּצֵא בֵּת קוֹל
שֶׁאִינוּ רְאוּיִם לְדַעַת כָּלִל, כְּפִי שֶׁהִזְכִּיר
לְמַעֲלָה] בְּחֻלּוֹם נִדְּעָ לוֹ הַפִּירוּשׁ.
[אוֹמֵנִם] בְּקֶבֶר אָמְרוּ לוֹ: תַּעֲנוּף
מִפֶּה, תִּלְךָ מִפֶּה. יֵצֵאָה יָד שֶׁל אֵשׁ
[וְהַכְרִיזוּ:] מָה הַגִּעְתָּ לָפֶה? לָךְ!
הוּא רָצָה לְדַעַת מָה זֶה [הַבִּיאוֹר
שֶׁל פִּירוּשׁ רִשְׁ"י עַל הַפְּסוּק]
"וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ" [בְּרֵאשִׁית לז, יח], מָה
הָיָה שָׁם, מָה הַפִּירוּשׁ "וַיִּתְנַכְּלוּ
אֹתוֹ", רִשְׁ"י בָּא לְהַסְבִּיר לָנוּ
בְּשִׁלְשָׁה מְלִים הָאֵלֶּה אֶת כָּל
הַסּוּדוֹת שֶׁל הַמִּכְיָרָה, מָה הָיָה

בְּאֵמֶת בְּסוּדוֹת הַמִּכְיָרָה, מָה הָיָה
כָּאֵן בְּאֵמֶת, אִזּוֹ מָה שֶׁרִשְׁ"י בָּא
לְהַגִּיד בְּשִׁלְשָׁה מְלִים הָאֵלֶּה,
"עֲמוּ אִתּוֹ אֵלִינוּ", אִזּוֹ בְּזֶה רִשְׁ"י
מְגַלֶּה לָנוּ אֶת כָּל הַסּוּדוֹת, אֶת זֶה
גָּלוּ לוֹ בְּחֻלּוֹם, הוּא הֵלֵךְ הַבֵּיתָה
לְהַרְדֵּם, אִזּוֹ בְּחֻלּוֹם גָּלוּ לוֹ אֶת כָּל
הַסּוּדוֹת, מָה הַפִּירוּשׁ "אִתּוֹ, עֲמוּ,
אֵלִינוּ", מָה מֵנַח כָּאֵן בְּשִׁלְשָׁה
מְלִים הָאֵלֶּה.

בְּשִׁלְשָׁה מְלִים מֵנַח כָּאֵלֶּה
סוּדוֹת — כָּל
הַקְּבָלָה, כָּל הָעֵץ חַיִּים, כָּל
הַסּוּדוֹת, מָה שֶׁהָיָה הַמִּלְחָמָה בֵּין
הַמִּלְאָכִים, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ
מִלְאָךְ, הָיָה מִלְחָמָה בֵּין
הַמִּלְאָכִים [לִפְנֵי בְרִיאַת אָדָם
הָרֵאשׁוֹן] שְׁאַמְרוּ "אֵל יִבְרָא",
יוֹסֵף אָמַר "יִבְרָא", יוֹסֵף זֶה
הַמִּלְאָךְ שְׁאַמַּר "יִבְרָא". כְּלוּמַר;
הָיָה לָהֶם טַעְנָה עַל יוֹסֵף, לָמָּה
הוּא אָמַר לְבְרָא בְּנֵי אָדָם? כָּל זֶה
מִסְבִּיר כָּאֵן שְׁזֶה [שֶׁטַעַן שֶׁצָּרִיךְ
לְבְרוֹא בְּנֵי אָדָם שֶׁהוּא הִיָּה יוֹסֵף,
זֶה] הָיָה מִלְאָךְ מִטְטְרוּן, [שֶׁכְּמוֹ
כֵּן עַל חֲנוּךְ שֶׁנִּהְפָּךְ לְמִלְאָךְ

לָמָּה הוּא [— אָדָם הָרִאשׁוֹן] אָכַל
מֵעֵץ הָדָעַת? כְּדֵי שְׂיִהְיָה בְּחִירָה!
אִז כָּתוּב [עַל חֲנוּךְ] "כִּי לָקַח אוֹתוֹ
אֱלֹהִים", אִז הוּא אֹמֵר: הֵ"א אֶתוֹ"
הִזָּה הַתְּכַנּוֹן רִשְׁ"י לְפָסוּק הַזֶּה
שֶׁכָּתוּב אֶצֶל חֲנוּךְ, כָּתוּב אֶצֶל
חֲנוּךְ "וַיְחִי חֲנוּךְ חֲמֵשׁ וְשִׁשִּׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת מֶתוֹשֶׁלַח, וַיִּתְּהִלֶּךְ
חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת מֶתוֹשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת, וַיִּתְּהִלֶּךְ חֲנוּךְ
אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ
אֱלֹהִים", חֲנוּךְ נִקְרָא "אֶתוֹ",
עֲכָשִׁיו אֲנַחְנוּ בָּאִים לְהַגִּיד
לְהַסְבִּיר אֶת הַסּוּדוֹת הַנּוֹרָאִים
שֶׁהָיָה לְאַחִים עִם יוֹסֵף, זֶה בְּכָלֵל
לֹא הָיָה וְכוּחַ עַל הַחֲלוּמוֹת, זֶה
בְּכָלֵל לֹא הָיָה "וַיִּבְאֵר אֶת דְּבָרָם
רָעָה" (בְּרֵאשִׁית לז, ב) שֶׁהֵם אוֹכְלִים
אֶבֶר מִן הַחֵי, לֹא זֶה הָיָה הַנִּקְדָּה,
זֶה הַתְּלַבֵּשׁ בָּזָה, אָבֵל לֹא הָיָה
קָשׁוֹר אֶבֶר מִן הַחֵי.

הַרְמֵב"ם אֹמֵר שֶׁאֶבֶר מִן הַחֵי
זֶה מֵתָר, אֶבֶר מִן

מִטְטְרוֹ"ן³ נֹאמַר "כִּי לָקַח אֹתוֹ
אֱלֹהִים" (בְּרֵאשִׁית ה, כד), הֵ"א אֶתוֹ"
הִזָּה [הַנֹּאמֵר אֶצֶל יוֹסֵף] הוֹלֵךְ עַל
הֵ"א אֶתוֹ" הִזָּה [הַנֹּאמֵר אֶצֶל חֲנוּךְ
שֶׁנִּהְיָה לְמֵלֶךְ מִטְטְרוֹ"ן].

כָּל זֶה הָרָאוּ לוֹ (- לר' נחמן) בְּחֵלוֹם,
מֵה שְׁרִשְׁ"י הַתְּכַנּוֹן "אֶתוֹ" —
הַתְּכַנּוֹן שְׁיוֹסֵף הָיָה מְלֶאךָ
מִטְטְרוֹ"ן, וְהוּא אָמַר לְבָרָא בְּנֵי
אָדָם, וְהָאָדָם לֹא עוֹמֵד בְּכָלֵל
בְּנִסְיוֹנוֹת, וּבְכָלֵל לֹא הִצְלִיחַ כָּל
הַנְּסִיּוֹן הַזֶּה... ה' אָמַר אֲנִי יִנְסֶה,
נִנְסֶה לְבָרָא בֶן אָדָם עִם בְּחִירָה,

מֵרֵאשִׁית מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

לוֹ גְדוּלַת מִטְטְרוֹ"ן שֶׁהוּא שֵׁר עוֹלָם יַצִּיר"ה,
שֶׁהִיא מִתְּחִלָּה חֲנוּךְ בֶּן יִרְדָּ...
³ עֲנִיין זֶה מִבּוֹאֵר בְּהִרְבֵּה מִקוֹמוֹת מֵהֶם בְּמַגְלָה

עֲמוּקוֹת עַל וְאַתְחַנֵּן - אוֹפֵן קִיָּא
הֵנָּה הַקֵּב"ה בְּתַחֲלַת שְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, הִרְאָה

הָחִי מִן הָעוֹף — מִתֵּר. כְּלוֹמֵר שְׁזֶה הָיָה הַמַּחְלָקֶת [בֵּין יוֹסֵף לְאַחִיסָן], זֶה הָיָה מַחְלָקֶת בְּרַמְבָּ"ם, כָּל הַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים זֶה הָרַמְבָּ"ם וְהָרַמְבַּ"ן וְאַחֲרֵי זֶה הִכְרַתִּי וּפְלַתִּי, אַתֶּם לּוֹמְדִים הִלְכוֹת מְלִיחָה זֶה בְּיוֹרָה דְּעָה, אִזּוּ ב"כְּרַתִּי" יֵשׁ שָׁם מַחְלָקֶת אֲדִירָה, בְּסִימָן סב'⁴, זֶה הַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים. כָּל זֶה הַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים לְיוֹסֵף, זֶה הַמַּחְלָקֶת בְּאַתְגָּלִיא — עַל עֲנִין אֲבֵר מִן הָחִי בְּדַעוֹת הַפּוֹסְקִים]...

הַמַּחְלָקֶת בְּאַתְכְּסִיא זֶה מַחְלָקֶת אַחֲרֵת

אִזּוּ הַמַּחְלָקֶת [בְּאַתְגָּלִיא] כָּאֵן הִיא בְּסִימָן ס"ב הִכְרַתִּי וְהַפְּלַתִּי [סוֹבֵר] שֶׁהָרַמְבָּ"ם אוֹמֵר שְׁאִין אֲסוּר אֲבֵר מִן הָחִי בְּעוֹף, וְהָרַדְבָּ"ז (שם) אוֹמֵר [שֶׁהָרַמְבָּ"ם סוֹבֵר] שְׁאִין אֲסוּר מִיתָה אֲבָל וְדַאי שֵׁישׁ "אֲסוּר" |⁵.

מִרְאֵי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

עֲלוּ. וּמִסְתַּמָּא אִיסוּרָא נִמִּי לִיכָא דְּאוּחֶרְתָּן הִיא מִיתַתָּ לְגַבֵּי בְּנֵי נַח, וְא"כ מוֹתֵר לְהוֹשִׁיטוֹ לְבֵן נַח וְאִין בּו מוֹשׁוֹם לְפָנֵי עוֹר וְכו'. וְעִיין פְּלַתִּי (ס"ק ב') מִה שֶׁכְּתַבְתִּי בְּאַרְיֻכּוֹת כִּמְהָ שֵׁישׁ לְטַעוֹן עֲלוּ מִגִּמְרָא, וְמִה שֵׁישׁ לִישׁוֹב, וְרִאִיָּה לְדַבְּרֵי מִגִּמְרָא, ע"ש:

⁵ [הַמִּשְׁךְ הַשִּׁיעוֹר כֵּאֵן לֹא נִשְׁמַע בְּרוּר בְּהַקְלָטָה:] וְרַק הַבְּשׂוֹר מִן הָחִי בְּהִלְכוֹת מְלָכִים, לְפִי הָרַמְבָּ"ם, שֶׁלֶּכֶן נַח פּוֹרֵשׁ מִהָחִי אֲסוּר, [-] מְרַפָּה, וְאַחֲרֵי זֶה הוּא מְבִיא שֶׁבְּעוֹף פָּרָק ה' מִתִּיר, וְהַפְּרִי חֲדָשׁ מְבִיא: בְּשׂוֹר הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעוֹף, עוֹף שֶׁבְּשָׂרוֹ וְאַבְרָיו מְדֻלְּדָלִין, [-] אֲסוּר לְאַכְלוֹ, אֲסוּר לְאַכְלוֹ מֵאַחֵר וְגַדֵּל בֵּין טְמֵאִים, בְּטֵמֵאִים אִין אֲסוּר אֲבֵר מִן הָחִי, אֲמָנָם בְּלֹא הָכִי [-] שְׂכִיחַ גְּבִיָּה דְּבִהְמָה טְמֵאָה, וְרַבִּי יוֹחָנָן בְּבְשׂוֹר מִן הָחִי "אֵד בְּשׂוֹר בְּנִפְשׁוֹ דְּמֹו לֹא תֹאכְלוּ", וְרִישׁ לְקִישׁ אֲמֵר ד[-] עִם הַנֶּפֶשׁ,

⁴ רַמְבָּ"ם שׁוֹפְטִים, הֵל' מְלָכִים ט, ט-יא (ט) בֵּן נַח חָיִב עַל הַגָּזֵל: (י) וְכֵן חָיִב עַל אֲבֵר מִן הָחִי וְעַל בְּשׂוֹר מִן הָחִי בְּכָל שָׁהוּא. שְׁלֹא נִתְּנוּ הַשְּׁעוֹרִין אֵלָּא לְיִשְׂרָאֵל בְּלֶבֶד. וּמִתֵּר הוּא בְּדָם מִן הָחִי: (יא) אֶחָד הָאֲבֵר אוֹ הַבְּשׂוֹר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַבְּהֵמָה אוֹ מִן הַחִיָּה. אֲבָל הָעוֹף יִרְאֶה לִי שְׁאִין בֵּן נַח נִהְרָג עַל אֲבֵר מִן הָחִי מִמּוֹנוֹ.

כְּרַתִּי סב, ס"ק ב וְעוֹף. בְּהֵמָה וְחִיָּה אִף בֵּן נַח מוֹזֵהָ הֵן עַל אֲבֵר וְהֵן עַל בְּשׂוֹר מִן הָחִי (רַמְבָּ"ם הֵל' מְלָכִים פ"ט ה"א), אִף דִּישְׂרָאֵל אִין מוֹזֵהָ עַל בְּשׂוֹר מִהָחִי רַק מֵלֹא דְטִרְפָּה, מִה שְׁאִין שִׂיד בְּבֵן נַח. מ"מ בְּבֵן נַח נִפְקָא בְּשׂוֹר וְאֲבֵר מִהָחִי הֵכֵל מִחַד קְרָא (בְּרַשִׁיט ט', ד') אִךְ בְּשׂוֹר בְּנִפְשׁוֹ וְכו'. וְעִיין פְּלַתִּי (ס"ק ג') שֶׁהֶאֱרַכְתִּי בּוֹה. אֲבָל עוֹף כְּתַב הָרַמְבָּ"ם בְּהִלְכוֹת מְלָכִים (שם) דִּירָא לּוֹ שְׁאִין בֵּן נַח נִהְרָג

בִּי הֶרְמֵב אָמַר שְׁאִין דִּין בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה בְּעוֹף⁶, הֶרְמֵב"ם כּוֹתֵב אֵת זֶה בְּמִפְרָשׁ בְּהִלְכוֹת מִמָּרִים, אֵין דִּין עוֹף בֶּבֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה, עוֹף זֶה לֹא בִּשְׂרָ בְּכָלֵל לְפִי הֶרְמֵב"ם: עוֹף זֶה לֹא בִּשְׂרָ! — "אֵךְ בִּשְׂרָ בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ" (בְּרֵאשִׁית ט, ד), "אֵךְ בִּשְׂרָ! אַז מָתִי זֶה נִקְרָא [בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה]? רַק בְּבִשְׂרָ בְּהִמָּה, עוֹף זֶה לֹא נִקְרָא בִּשְׂרָ, עוֹף זֶה לֹא, זֶה מַשְׁהוֹ אַחֵר, זֶה כְּמוֹ חֲגָבִים, כְּמוֹ אֲרָבָה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָבָה אֵין אֶסוֹר אֲכִילָה [לְבֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה, כְּלוּמָר אִפִּילוֹ יֹאכֵל כְּמָה שִׂיאֵכֵל לֹא יִקְרָא בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה, עַד שִׂיאֵכֵל בִּשְׂרָ בַּהֲמָה], אַז גַּם בְּעוֹף אֵין אֶסוֹר אֲכִילָה, לֹא צָרִיךְ שְׁחִיטָה אֶפְלוֹ לְפִי רַבִּי יוֹסִי, כִּי עוֹף זֶה לֹא בִּשְׂרָ.

בְּכָה פּוֹסֵק הֶרְמֵב"ם בְּהִלְכוֹת מִמָּרִים, בְּפֶרֶק שְׁבִיעִי [דִּין ג']: "אֲכָל כָּל מֵאֲכָל וְלֹא אֲכָל בִּשְׂרָ בְּהִמָּה, אֵךְ עַל פִּי שְׂאֵכֵל

אֲכִילָה זֶה מְבִשְׂרָ הָעוֹף", הוּא אֲכָל כָּל הַיּוֹם מְבִשְׂרָ הָעוֹף, הוּא גָּנֵב כֶּסֶף, הוּא צָרִיךְ לִגְנוֹב גַּם מֵאֲבָא וְגַם מֵאֲמָא, אֵיךְ אֲמָא יֵשׁ לָהּ כֶּסֶף? אֲמָא אֵין לָהּ כֶּסֶף [שְׂכָל מָה שִׁשִּׁיךְ לָהּ קוֹנָה בַּעֲלָה], אֲלֹא מִיִּשְׁהוּ נִתֵּן לָהּ כֶּסֶף עַל מִנָּת שְׂלֹא יִהְיֶה רְשׁוֹת לְבַעַל.

"שְׂאִינוּ" נִהְרַג אֲלֹא עַל אֲכִילָה מְכַעֲרָת שְׂאֵכֵל. שְׂנֵאָמַר (דְּבָרִים כ"א, כ): "זוֹלִל וְסָבָא", כְּמָה "זוֹלִל וְסוֹבָא"? הוּא אֲכָל חֲצִי תְרִטִימֵר בִּשְׂרָ וְחֲצִי לֹוג יִין, [מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שְׂזוֹלִל הוּא] הָאוֹכֵל בִּשְׂרָ בְּרַעֲבִתְנוּת, הוּא בֶּסֶךְ אֲכָל בִּשְׂרָ בְּרַעֲבִתְנוּת, הוּא בֶּסֶךְ הַכֹּל יֶלֶד קֶטָן, שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים זֶה כָּל הַדִּין — מִגִּיל 13 יֵשׁ לוֹ זְמַן שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים לִהְיוֹת בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה, אַחֲרֵי זֶה — הוּא יִכּוֹל לְאֲכָל בִּשְׂרָ וּלְשִׁתּוֹת יִין כְּמָה שֶׁהוּא רוֹצֶה — הוּא לֹא נִהְיָה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה, כָּל הַדִּין הַזֶּה זֶה רַק

מִרְאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

וּאִפִּילוֹ יֹאכֵל הַרְבֵּה עוֹף לֹא יִהְיֶה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה שְׁנֵהֲרַג.

⁷ [וּבְחֲגָבִים וְדֹגִים יֵשׁ עוֹד דִּין שְׂקִלִים אֵךְ מִן הָעוֹף, ש]

וּמִתְרִין הֵן לְבֶן נֶחַ שְׁאִין אֵלוֹ בִּשְׂרָ, וְהִרָא"ש [-] כָּל שֶׁהוּא.

⁶ [כְּלוּמָר שֶׁבֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה נִהְרַג אִם הוֹרֵג מִידָה מִסּוּיִמַּת שֶׁל בִּשְׂרָ וּשְׁוֹתָה כְּמוֹת מִסּוּיִמַּת שֶׁל יִין, וְכֹתֵב הֶרְמֵב"ם שֶׁבִּשְׂרָ הַכוֹנֵה רַק לְבִשְׂרָ בַּהֲמָה

שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים, אֲזִי רַק שְׁלֹשָׁה
חֲדָשִׁים — אֲזִי לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא
[בן סורר ומורה שלא יתכן שיהיה
כזה מקרה עם כל פרטי דיניו]
אוֹמֶרֶת הַגִּמְרָא בְּסִנְהֶדְרִין (עא, א),
רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר: לֹא, [היה בן
סורר ומורה שנהרג] אֲנִי יֹשְׁבְתִי עַל
קִבְרוֹ.

אֲכִילָה זוֹ שֶׁהוּא חֵיב עָלֶיהָ
דְּבָרִים הַרְבֵּה יֵשׁ בָּהֶם
וְהֵן כֻּלָּן הִלָּכָה מִפִּי הַקְּבֵלָה. אֵינּוּ
חֵיב סְקִילָה עַד שְׂגִיגָב מִשָּׁל אָבִיו
וְיִקְנָה בָּשָׂר בְּזוּל וְיֵין בְּזוּל וְיֹאכֵל
בְּזוּל. וְיֹאכֵל וְיִשְׁתֶּה חוּץ מִרְשׁוֹת
אָבִיו בַּחֲבוּרָה שְׂכָלָן רִיקָנִין
וּפְחוּתִין, אִם הוּא אוֹכֵל בִּישִׁיבָה
רְגִילָה — בְּכוֹלֵל הוֹרָאָה, אֲזִי לֹא
צָרִיכִים לְסַקֵּל אוֹתוֹ, אֲזִי זֶה רַק
צָרִיךְ לִהְיוֹת "רִיקָנִים" — אֲנָשִׁים
רִיקָנִים וּפְחוּזִים, וְיֹאכֵל הַבָּשָׂר חֵי
וְאֵינּוּ חֵי, חֲצִי מִבָּשָׂל וְחֲצִי לֹא
מִבָּשָׂל כְּדֶרֶךְ שֶׁהַגִּבְרִים אוֹכְלִים
— כָּמוֹ גִּבְרִים שְׂאוֹכְלִים "חֲצִי
חֲצִי" — שְׂצוֹלִים חֲצִי וְאוֹכְלִים
אֵת זֶה. וְיִשְׁתֶּה הֵינָן מְזוּג וְאֵינּוּ
מְזוּג, גַּם כֵּן, כְּדֶרֶךְ שֶׁהַגִּבְרִים
שׁוֹתִים. [וְהוּא שְׂיֹאכֵל מִשְׁקָל]

חֲמִשִּׁים דִּינָר בָּשָׂר, יִשְׁקַל חֲמִשִּׁים
דִּינָר בָּשָׂר בְּמִלְגָּמָא אַחַת (וְיִשְׁתֶּה)
[וְיֹאכֵל] — לֹא בְּהַפְסָקִים, תּוֹךְ
כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס, וְיִשְׁתֶּה חֲצִי לּוֹג
מֵיֵין זֶה בְּבֵית אַחַת.

גִּבְרִי מִשָּׁל אָבִיו וְאֵכָל אֲכִילָה זֶה
בְּרִשׁוֹת אָבִיו, אוֹ שְׂגִיב
מִשָּׁל אַחֲרִים וְאֵכָל אֲכִילָה זֶה
הַמְכַלְעֶת בֵּין בְּרִשׁוֹת אָבִיו בֵּין
בְּרִשׁוֹת אַחֲרִים, הֵרִי זֶה פְטוּר.

בְּסוּף הַרְמַב"ם אוֹמֵר בְּהִלָּכָה
ג': אִם אֵכָל מִבָּשָׂר עוֹף
— פְטוּר, עוֹף זֶה לֹא בָּשָׂר, "זוּלָל
וְסִבָּא" זֶה הוֹלֵךְ עַל בָּשָׂר, וְעוֹף
זֶה לֹא בָּשָׂר! וְאִם אֵכָל אֲכִילָה זֶה
מִבָּשָׂר בְּהִמָּה וְהַשְּׁלִים הַחֲמִשִּׁים
דִּינָרִים מִבָּשָׂר הָעוֹף — חֵיב. אִם
הוּא הַשְּׁלִים הוּא חֵיב. שְׁתֶּה כָּל
מִשְׁקָה וְלֹא שְׁתֶּה יֵין — פְטוּר,
הוּא יָכוֹל לְשְׁתוֹת כָּל מִשְׁקָה. אֲזִי
זֶה בְּהִלָּכוֹת מִמֶּרֶס.

עֲבָשִׂיו אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְהִלָּכוֹת
מְלָכִים, הִלָּכוֹת אֲבֵר מִן
הַחֵי, פָּרָק ט' [שֶׁהַזְכִּיר לְמַעֲלָה],
פֶּה זֶה כָּל הַמַּחְלֶקֶת בֵּין הָאֲחִים
[וְיוֹסֵף], הַמַּחְלֶקֶת בֵּין הָאֲחִים הָיָה
בְּשִׁטּוֹת הַכֶּרֶתִי וְהַפְלִתִי

וְהָרַמְבָּ"ם וְהָרַמְבָּ"ן וְהַרְדָּב"י
וְהַכֶּסֶף מְשֹנֶה, כָּל הַשְּׁטוֹת שֵׁישׁ
כָּאֵן בְּאֶבֶר מִן הַחִי, זֶה הָיָה
הַמַּחְלֻקוֹת בֵּין הָאֲחִים. [וְכֵן] אִם
זֶה בֶּן פְּקוּעָה, וְאִם זֶה עַל פִּי שָׁם,
הָאוֹר הַחַיִּים [-] כְּתוּב⁸ שְׂרָפִי
חֲנִינָא בַר פֶּפְא הָיוּ בּוֹרְאִים [עַגְלָה
מְשׁוֹלֶשֶׁת] עַל יְדֵי שָׁם וְאוֹכְלִים,
לֹא הָיָה לָהֶם בְּשָׂר אִזּוּ הֵם בְּרָאוּ
עַל יְדֵי שָׁם וְהִתְחִילוּ לֵאכֹל בְּשָׂר
בְּשֶׁבֶת. חֲיִבִּים — בְּשָׂר בֶּקֶר אֲתָה
חֲיִב לֵאכֹל בְּשֶׁבֶת, זֶה הִלְכָה
פְּשׁוּטָה, חֲיִב, אֵין פְּטוּר בְּזֶה. אִזּוּ
הֵם הָיוּ בּוֹרְאִים עַל יְדֵי סֵפֶר
יִצְחָה.

אז עכשיו אומר הרמב"ם (הלכות

מְלָכִים וּמִלְחָמוֹתֵיהֶם פָּרַק ט, דִּין יא):

[הַעוֹף] יִרְאֶה לִּי [שְׂאִין בֶּן נֹחַ נִהְרַג

על אַבר מן החי מִמֶּנּוּ]. מַאֲיִפָּה
הָרֶמֶב"ם יוֹדֵעַ אֶת זֶה. אִי שׁ כָּאֵן
שְׂאֵלָה גְדוֹלָה: מַאֲיִפָּה הָרֶמֶב"ם
יֹדֵעַ אֶת זֶה. אִי הָרֶדֶב"ז כּוֹתֵב⁹
יֵשׁ בְּנִדְרִים בְּפֶרֶק שְׁבִיעִי, אִם
אָדָם נִידֵר מִהַבְשֵׁר אִם זֶה כּוֹלֵל
גַּם עוֹף, אִם אָדָם אוֹמֵר "אֲנִי לֹא
אוֹכֵל בֶּשֶׂר", אִי פֶה הַמְקוֹר שֶׁל
הָרֶמֶב"ם, כִּכָּה מִבִּיא הָרֶדֶב"ז,
אִיפֹה הַמְקוֹר שֶׁל הָרֶמֶב"ם
שְׁבַעֲוֹף פֶּטוֹר? אִיפֹה הַמְקוֹר? אִי
כָּאֵן בְּהִלְכוֹת נִדְרִים פֶּרֶק שְׁבִיעִי,
זֶה הַמְקוֹר שֶׁל הָרֶמֶב"ם, פֶּרֶק
שְׁבִיעִי...

(נדרים נד, ע"א): הַנוֹדֵר מִן

הִירָק¹⁰ [ולאחר מכן]

הוא אומר: תביא לי ירק, אז אני מביא לו דלעת. אז רבי עקיבא

✧ מראי מקומות והערות ✧

דעוץ לא הוי בכלל בשר דקרא ולא נהיג ביה
אמה"ח שהרי אין זה מבואר בכתוב, ואיכא
למימר דלדידהו נמי אסור אלא שאינו נהרג
עליו וכן נראה מדברי רבינו. זה נראה לי ליישב
סברת רבינו ז"ל דוק ותשכח:

¹⁰ נדרים נד, ע"א

משנה הנודר מן הירק מותר בדלועין ורבי עקיבא אוסר אמרו לו רבי עקיבא והלא אומר אדם לשלוחו קח לי ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר להם כן הדבר או שמא אומר הוא לא מצאתי אלא קיטנית אלא שהדלועין בכלל ירק וקיטנית אינו בכלל ירק:

⁸ סנהדרין סה, ב
 רב חנינא ורב אושעיא הוו יתביכל מעלי שבתא
 ועסקי בספר יצירה, ומיברו להו עיגלא תילתא,
 ואכלי ליה.

⁹ ורבי'י הלכות מלכים פרק ט הלכה יא
ונואה לתת טעם לדברי רבינו בדפרק הנודר מן
הירק איכא פלוגתא לענין הנודר מן הבשר
דר"ע אית ליה דעוף בכלל בשר ורשב"ג סובר
דעוף לא הוי בכלל בשר וגבי אמה"ח כתיב אך
בשר בנפשו דמו לא תאכלו ולדידן דקי"ל
הכלתא כר"ע מחבירו אית לן דבשר עוף הוי
בכלל בשר דכתיב בקרא ונוהג בו אמה"ח אבל
ב"נ למה יהרג דמצי למימר קים לי כרשב"ג

[חולק ו] אומר: דְּלַעַת זֶה (לא) יִרְק, (מִתֵּר) [ואסור] בְּדִלּוּעִין. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא, וְהֵלֵא אוֹמֵר אָדָם לְשִׁלּוּחוֹ קַח לִי יִרְק וְהוּא אוֹמֵר לֹא מִצָּאֲתִי אֶלָּא דְלּוּעִין, [נהרי שדלוועין אינם בכלל ירק]. אָמַר לָהֶם, כֵּן הִדְבֵּר, אוֹ שָׁמָּה אוֹמֵר הוּא לוֹ לֹא מִצָּאֲתִי אֶלָּא קִטְנִית, אֶלָּא שֶׁהַדְלּוּעִין בְּכָלִל יִרְק, וְקִטְנִית אֵינָן בְּכָלִל יִרְק, [כלומר מזה שאם יבקש משלוחו ירק לא יאמר שמצא קטניות כיון שאינן כלל מהמין שבקש, הרי שהסיבה שיאמר שמצא דלוועין הוא מכיון שהן כן ממין ירק].

דְּתַנִּינָא, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:

הַנּוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר אָסוּר בְּכָל מִינֵי בֶשֶׂר וְאָסוּר בְּרֹאשׁ וּבִרְגָלִים וּבִקְנָה וּבִכְבֵּד וּבִלְבַב וּבַעֲוֹפוֹת וּמִתֵּר בְּבֶשֶׂר דְּגִים וְחִגְבִּים. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַנּוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר אָסוּר בְּכָל מִינֵי בֶשֶׂר וּמִתֵּר בְּרֹאשׁ וּבִרְגָלִים — רֹאשׁ זֶה לֹא בֶשֶׂר,

עֲבָשִׁיו אִם הוּא נוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר

[שלא יאכל], אִזּוֹ זֶה מִחֲלָקֶת אִם זֶה כּוֹלֵל אֶת הָעוֹף אוֹ לֹא כּוֹלֵל אֶת הָעוֹף, פְּשׁוּט. מֵה שֶׁהֲרַמְבָּ"ם אוֹמֵר שְׁעוֹף זֶה לֹא בֶשֶׂר. מֵאֵן תִּנָּא דְּפִלִּיג עָלֶיהָ דְּרַבִּי

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

לומר בשר דגים וחגבים וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר קרביים לאו בשר ואוכליהן לאו בר אינש ואוכליהן כבשר לענין זביני לאו בר אינש.

פירש הר"ן: מאן תנא דפליג עליה דרבי עקיבא וכו' ומותר בראש וברגלים וכו' - דכיון דצריך שליח לאימלוכי עליהו ליתנהו בכלל בשר סתמא:

¹¹ נדרים נד, ע"ב

מאן תנא דפליג עליה דרבי עקיבא רבן שמעון בן גמליאל היא דתניא הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובועופות ומותר בבשר דגים וחגבים רבן שמעון בן גמליאל אומר הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ומותר בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובועופות ואין צריך

כנגד חברו, ורבי עקיבא אומר שעוף זה בכלל "בשר", אבל בן נח הוא אומר הוא יכול לפסק כמו מי שהוא רוצה, הוא לא חייב לפסק כרבי עקיבא, הכללים האלה שהלכה כרבי עקיבא מחברו וכרבי מחברו זה רק בישראל, אבל בן נח יכול להגיד "אני פוסק כמו רבן שמעון בן גמליאל" — רבן שמעון בן גמליאל אומר שעוף זה לא בכלל בשר, אתה נדרת מהבשר? אתה יכול לאכל עוף!

רגלים זה לא בשר, ובקנה, רגל קרושה — גאלע, זה נקרא "גאלע", ובקנה, קנה זה לא בשר, ובכבד ובלב ובעופות — גם בעופות הוא מתר, זה רבן שמעון בן גמליאל חולק על רבי עקיבא.

עבשיו הלכה כרבי עקיבא מחברו, [שעוף בכלל

בשר, ואם כן גם בעוף שייך דין אבר החי גם בבן נח], אבל בן נח יכול לפסוק הלכה כרבן שמעון בן גמליאל, אבל אנחנו פוסקים הלכה כרבי עקיבא, אם זה מחלקת רבי עקיבא ורבן שמעון בן גמליאל אז כתוב בערוכין עו עמוד ב' — שהלכה כרבי עקיבא

אז הרמב"ם אומר: "יראה לי שאין בן נח נהרג על אבר מן החי בעוף", מאיפה "יראה לי"? "יראה לי" — מפה! מנ"ד עמוד ב', הגמרא בנדרים, הגמרא בנדרים אומרת: "מתר בעופות, ואין צריך לומר בשר דגים וחגבים", חגבים, דגים — לא צריך שחיטה, דגים מתר לאכל ככה, רק מבשלים את זה, אפלו חי, חגבים, ארבה, סלעס, מה שעכשיו למדנו בשמיני חמשה סוגי חגבים... וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: קרבים

לְאוּ בְּשׁוֹר.

הֵלֶכָה כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל". הֵם אָמְרוּ:
 "לֹא, אֲנַחְנוּ עוֹד בְּנֵי נָח". אָמַר
 לָהֶם יוֹסֵף: "אַתֶּם לֹא, כִּי הָעֲבוֹת
 כָּבֵד קָבְלוּ עֲרוּבִין"¹². [אָמְרוּ לוֹ
 הָאֲחִים:] "זֶה רַק הָעֲבוֹת —
 אֲבָרְהָם קָיָם עֲרוֹב תַּבְּשִׁילִין,
 עֲרוֹב תַּחֲוֹמִין". אֲבָרְהָם קָיָם
 אָפְלוּ עֲרוֹב תַּבְּשִׁילִין, "כִּי יִדְעָתוּ
 לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנָיו וְאֶת
 בֵּיתוֹ אַחֲרָיו" (בְּרֵאשִׁית יח, ט) —
 אָפְלוּ עֲרוֹב תַּבְּשִׁילִין! אָבֵל הֵם
 לֹא קָבְלוּ וְאֶת [הַכִּלִּים] כְּמִי יִהְיֶה
 הֵלֶכָה הֵם לֹא קָבְלוּ, אִם הָאֲחִים
 אָמְרוּ: "אֲנַחְנוּ פּוֹסְקִים כְּמוֹ רֶבֶן
 שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל", יוֹסֵף אָמַר:
 "לֹא נִכּוֹן, אֲנַחְנוּ פּוֹסְקִים כְּמוֹ רַבִּי
 עֲקִיבָא", כָּבֵד אֲבָדוֹ אֶת הַכֹּל.

מָה, עָשָׂה מְתוּשֶׁלַח 969 שָׁנָה,
 מָה הוּא עָשָׂה? הוּא לָמַד
 700 מִסְכָּתוֹת, 600, לֹא רַק
 "הֵלְכוֹת מְלִיחָה", הוּא לָמַד אֶת
 כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, אֶת כָּל הַשְּׁטוֹת
 שֶׁהָיָה וְשֶׁיִּהְיֶה וְהַכֹּל זֶה חֲדוּשִׁים

אִם כָּל זֶה מִבִּיא כָּאֵן הֶרְדֵּב"ז
 שְׁמַאיפָה הֶרְמֵב"ם לֹקַח אֶת
 הֵלֶכָה שְׁעוֹף לֹא בְּכָלל בְּשׁוֹר?
 אָבֵל, לְדִידָן דְּקִימָא לֹן הֵלֶכָה
 כְּרַבִּי עֲקִיבָא מַחְבְּרוֹ, זֶה רַק
 בְּדִידָן (- בִּיהוּדִים), מָה שֶׁהִגְמָרָא
 אוֹמֶרֶת בְּעֲרוּבִין שְׂרַבִּי מַחְבְּרוֹ,
 שְׂרַבִּי נִגְדָּה רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
 הֵלֶכָה כְּרַבִּי, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר
 יוֹחָאִי, אִם זֶה שֵׁישׁ כָּלֵל "כְּרַבִּי
 עֲקִיבָא מַחְבְּרוֹ" שְׂרַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹמֵר שְׁעוֹף בְּכָלל בְּשׁוֹר זֶה רַק
 לָנוּ, רַק לְדִידָן, רַק לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
 אָבֵל בֶּן נָח יָכוֹל לוֹמַר אֲנִי פּוֹסֵק
 כְּמוֹ רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

וְזֶה הָיָה הַמַּחְלָקָת בֵּין הָאֲחִים:
 אִם פּוֹסְקִים כְּמוֹ רַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹ כְּמוֹ רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל,
 זֶה הַמַּחְלָקָת שֶׁהָאֲחִים אָמְרוּ
 "אֲנַחְנוּ פּוֹסְקִים הֵלֶכָה כְּמוֹ רֶבֶן
 שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל", יוֹסֵף אָמַר
 לָהֶם: "לֹא, אַתֶּם צְרִיכִים לִפְסֵק

מִרְאֵי מִקְוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹² יוֹמָא כח, ע"ב

וּמִיָּלָה אָמַר לִיה אִם כֵּן "מִצְוֹת וְתוֹרָתִי" לָמָּה לִי
 אָמַר (רב) וְאִיתִּימָא רַב אֲשֵׁי תַיִם אֲבָרְהָם אָבִינוּ
 אֲפִילוּ עֲרוּבֵי תַבְּשִׁילִין שְׁנַאמֹר "תּוֹרָתִי" אַחַת
 תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְאַחַת תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פָּה:

אָמַר רַב תַּיִם אֲבָרְהָם אָבִינוּ כָּל הַתּוֹרָה פּוֹלָה
 שְׁנַאמֹר "עֲקֵב אֲשֶׁר שְׁמַע אֲבָרְהָם בְּקָלִי" וְגו'
 אָמַר לִיה רַב שִׁמְעִי בֶר חֲזִיא לְרַב וְאִימָא שְׁבַע
 מִצְוֹת הָא אִיכָא נְמִי מִלָּה וְאִימָא שְׁבַע מִצְוֹת

מִזְמָן שֶׁל מִתּוֹשָׁלַח, אָדָם הָרָאשׁוֹן [חִי] 930 שָׁנָה, וְנָח 950, מָה הֵם עָשׂוּ? גַּם אִזְ הָיָה כּוֹלֵל הוֹרָאָה, אָכֵל לֹא כִּמוּ הַיּוֹם לּוֹמְדִים "הֵלְכוֹת מְלִיחָה" וְזֶהוּ, הֵלְכוֹת מְלִיחָה זֶה הָיָה — לְמַדּוּ מֵאָה שָׁנָה הֵלְכוֹת מְלִיחָה, אֶת כָּל סוּגֵי הַמְּלִיחוֹת, אֶת כָּל סוּגֵי הַבָּשָׂר. וְחֻגְבִּים, וְעוֹפּוֹת, וְדָגִים, וְכִמָּה מְלַח לְהָשִׁים, וְאִיזָה סוּג מְלַח, יֵשׁ מֵאָה סוּגֵי מְלַח; מְלַח שֶׁל סָדוּם, מְלַח טַחּוֹן, מְלַח שְׁעָשׂוֹי מֵאֶבֶן, מְלַח שְׁעוֹשִׁים מֵהֵיִם, יֵשׁ כָּל מִינֵי סוּגֵי מְלָחִים — בְּלִי סוּף סוּגֵי מְלָחִים, וְכָל מְלַח זֶה אַחֵר, יֵשׁ מְלַח שְׁיִשָּׁר זֶה נִמְסָ, אֶתָּה שָׁם אוֹתוֹ עַל הַבָּשָׂר — יִשָּׁר הוּא נִמְסָ, הוּא לֹא שְׁוֶה כְּלוּם, הֵדָם סוֹפֵג אֶת הַמְּלַח וְלֹא הַמְּלַח סוֹפֵג אֶת הֵדָם...

אִזְ יֵשֵׁב מִתּוֹשָׁלַח וְלִמַּד הֵלְכוֹת אָבֵר מִן הַחִי, מֵאָה שָׁנָה הוּא לְמַד הֵלְכוֹת אָבֵר מִן הַחִי, כָּל סוּגֵי אָבֵר מִן הַחִי, כָּל הַסּוּגִים, כָּל הַשְּׁטוֹת, שִׁיטַּת רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, שִׁיטַּת רַבִּי עֲקִיבָא, שִׁיטַּת הָרַמְבָּ"ם, שִׁיטַּת הַכֶּרְתִּי וְהַפְּלִתִי, כָּל הַשְּׁטוֹת שְׁאֲנַחְנוּ עֲכָשׂוּ מִדְּבָרִים עָלֵיהֶם אֶת זֶה לְמַדּוּ מֵאָה שָׁנָה, מֵאָה שָׁנָה הֵלְכוֹת מְלִיחָה, וּמֵאָה שָׁנָה הֵלְכוֹת תַּעֲרֻבוֹת, כָּל דְּבַר מֵאָה שָׁנָה,

מָה עָשׂוּ 969 שָׁנָה, וְנָח 950, וְאָדָם הָרָאשׁוֹן 930, וְיִרְדָּ 962, לְמַדּוּ אֶת כָּל הַהֵלְכוֹת פִּי מְלִיאָרְד מֵאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ, אִזְ כָּל הַהֵלְכוֹת זֶה הָיָה הַכָּל מִחֲלוּקוֹת כִּמוּ הָרִי"ף בְּגִמְרָא יְבָמוֹת, אִזְ הוּא (- הָאוֹר הַחַיִּים)¹³ אֹמֵר שְׁזֶה הָיָה

מֵרָאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹³ אֹר הַחַיִּים בְּרֵאשִׁית לז

וְגַם אֹמֵר שֶׁהֵיוּ מְלִיחִים בְּבִנֵי הַשְּׁפָחוֹת הוּא הִנְרָמוּ בְּאוֹמְרוֹ נָשִׁי אֲבִיו כִּי לֹא מִחֻשְׁבוֹתָיו מִחֻשְׁבוֹתָם וְזֶה יָצָא לֵהֵם לְזִלְזוֹל בָּהֶם. וְאוֹלִי כִי גַם מִטַּעַם זֶה יָצָא חֹשֶׁד עֲרִיזוֹת כְּשִׁיהִיו נִחְשָׁבִים בְּעֵינֵיהֶם כְּשִׁפְחוֹת וְלֹא בְּמִדְרַגַּת נָשִׁים וְחֻשָּׁב יוֹסֵף כִּי כּוֹונָתָם שֶׁל הָאֲחִים כְּדַעַת הָרַמְבָּ"ם (הֵלְכוֹת עֲבָדִים פ"ט) בְּדִין הַבָּא עַל שְׁפָחוֹתוֹ סִתָּם שְׁהוּלֵד עֶבֶד עַד שִׁפְרָשׁ בְּפִירוּשׁ שְׁבֹא עָלֶיהָ לִשְׁם אִשּׁוּת, וּמַעֲתָה כְּשִׁאֲחִיו מְלִיחִים בְּבִנֵי

הַשְּׁפָחוֹת גִּילּוּ דַּעַתָּם כִּי מִן הַסֵּתֶם הוּלֵד עֶבֶד וְהַשְּׁפָחוֹת אֵין לָהֶם מִשְׁפָּט אִשֶּׁת אֲבִי אֵלָא כְּמִפּוֹתָת אֲבִיו וְאֵנוּסָתוֹ שְׁהִיו מוֹתוֹרוֹת לָהֶם לְהוֹקֵק לָהֶם וְחֻשָּׁדָם שִׁישְׁכַּבו הָאֲנָשִׁים עִמָּהֶם וְאֵין רַע לְסִבְרָתָם, וְלִסְבֵּרָת יוֹסֵף אֵיפְסָקָא הִלְכָה כְּדַעַת הָרִי"ף (פ"ב דִּיבְמוֹת) שְׁהַבּוּעֵל סִתָּם עֲשֵׂאָה בֵּת חוֹרִין וְהוּלֵד כֶּשֶׁר וְדִין נָשִׁי אֲבִיו לָהֶם, וְעַל פֶּרֶט זֶה גַּם כֵּן נִתְכּוּן בְּאוֹמְרוֹ דְּבָתָם רַעֲהָ, וְנִעְנֵשׁ יוֹסֵף עַל הַדְּבַר אֵיךְ יִחְשׁוּב בְּצִדִּיקִים שִׁיטְעוּ בְּדַבָּר שְׁהָלָא גַם לְדַעַת הָרַמְבָּ"ם יוֹדָה

הַמַּחֲלֶקֶת [שֶׁל הָאֲחִים עִם יוֹסֵף],
 רִי"ף בְּדֹף ה' בִּיבְמוֹת, יֵשׁ רִי"ף
 שְׁמִבִּיא לָנוּ כְּמָה שְׁטוֹת לְגַבִּי אִם
 אָדָם מְקַדֵּשׁ שְׁפָחָה, אִם בְּקִדּוּשֵׁין
 יֵשׁ גַּם שְׁחָרוֹר, אִזְ אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים
 שְׁבִקְדוּשֵׁין יֵשׁ שְׁחָרוֹר, וְרַבִּי
 מֵאִיר אוֹמֵר שְׁאִין שְׁחָרוֹר
 בְּקִדּוּשֵׁין.

הָרֶמְבַּ"ם פּוֹסֵק בְּמִשְׁפָּטִים
 מְבִיא הָרֶמְבַּ"ם
 בְּנִחְלוֹת, אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ יֶלֶד, לֹא,
 אוֹמְרִים לוֹ: לֹא, תְּבִיא רְאִיָּה,
 תְּבִיא שְׁטָר, תְּבִיא שְׁטָר שְׁחָרוֹר.
 אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ יֶלֶד, יֶלֶד
 מִהַשְׁפָּחָה, יֶלֶד אֶחָד, אִם יֵשׁ לוֹ
 עוֹד יֶלֶד אִזְ אִין בְּעִיָּה, אָבָל אִין לוֹ

❧ מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❧

משוחררים נתנום ומן הסתם ידעו השבטים
 בדבר.

באדם צדיק כיעקב כי מן הסתם לשם אישות
 בעל. ועוד שבפי' אתמור (תרגום יוב"ע ויצא ל -
 ד) כשנתנום רחל ולאה כדי שיהיו בחזקת

עֶשֶׂר יְלָדִים, יֵשׁ לוֹ אֶפְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שְׁלֹשׁ נָשִׁים – לָקַח לוֹ שִׁפְחָה, וְעַכְשָׁיו כָּלֵם אֵילוֹנִיּוֹת, כָּלֵם עֲקָרוֹת, בְּסוּף הוּא לָקַח שִׁפְחָה – הִבִּיאָהּ לוֹ יֶלֶד, אֶפְלוֹ שְׁלֹשָׁה יְלָדִים, עַכְשָׁיו אִם הִיא פְּטוּרָה מֵהַיְבוֹם אֲשֶׁתּוֹ אוֹמֶרֶת, אִם עַכְשָׁיו הוּא מֵת בְּלִי יְלָדִים רַק יְלָדִים מִהַשִּׁפְחָה.

[אָמַר בְּנֵי הוּא] וּמִשְׁחַרְרֵת הִיא אָמוֹ, שְׁהָרִי הַחֲזִיקָה שִׁפְחָה בְּפָנֵינוּ, הוּא לָקַח שִׁפְחָה, זֶה הַ[מַּחְלוּקָה] עַל בְּלָהָה וְזִלְפָּה, בְּלָהָה וְזִלְפָּה הֵם שִׁפְחוֹת, בְּלָהָה וְזִלְפָּה – לָאָה קִבְּלָה אֶת זִלְפָּה וְרָחֵל אֶת בְּלָהָה, אִזּוֹלָפָה הִיְתָה קֶטְנָה וְהוּא [– לָכֵן] נָתַן אֶת הַקֶּטְנָה [לְלֵאָה] כְּדֵי לְבַלְבֵּל, בְּמָקוֹם לָתֵת אֶת הַגְּדוּלָּה לְלֵאָה הוּא נָתַן לָהּ אֶת הַקֶּטְנָה – אֶת זִלְפָּה, וְזִלְפָּה הִבִּיאָה אֶת גָּד, וְגַד הוּא בֶּן תְּמוּרָה, מִי שֶׁבֶן תְּמוּרָה קִבֵּל בַּחוּץ לְאַרְץ, אֵין מִה לַעֲשׂוֹת מִי שֶׁבֶן תְּמוּרָה הוּא בֶּן תְּמוּרָה זֶה לֹא מִשְׁנָה, אִזּוֹ הוּא זֶה בֶּן תְּמוּרָה, כִּי הוּא חָשַׁב שֶׁזֶה רָחֵל אִזּוֹ הוּא בֶּן תְּמוּרָה, נִתְעַבְּרָה בְּבִיאָה רִאשׁוֹנָה, אִזּוֹ אִם הִיא נִתְעַבְּרָה בְּבִיאָה רִאשׁוֹנָה – זֶה בֶּן תְּמוּרָה, גָּד הוּא בֶּן תְּמוּרָה. לָכֵן כְּתוּב שְׁלֵאָה הַכְּנִיסָהּ לוֹ אֶת זִלְפָּה וְהוּא חָשַׁב שֶׁזֶה לָאָה, פְּעָמִים רַמּוֹ אוֹתוֹ, פְּעַם רַמּוֹ אוֹתוֹ שֶׁהַכְּנִיסוֹ לוֹ

אִזּוֹ מִי שֶׁהִיְתָה לוֹ שִׁפְחָה, וְלֹא יוֹדְעִים אִם הוּא שְׁחָרָר אוֹתָהּ, יֵשׁ לוֹ יֶלֶד, יוֹדְעִים שֶׁזֶה הַיֶּלֶד שְׁלוֹ אָבִל לֹא רָאוּ שְׁטַר שְׁחָרָר, אִזּוֹ אֲשֶׁתּוֹ חִיבָת יְבוֹם, זֶה לֹא נִקְרָא יֶלֶד, אִזּוֹ מִי שֶׁהִיְתָה לוֹ שִׁפְחָה וְהוֹלִיד מִמֶּנָּה בֶּן וְהִיָּה נוֹהֵג בּוֹ מְנַהֵג בָּנִים, הוּא הִיָּה לּוֹקַח אוֹתוֹ חִבָּק אוֹתוֹ נִשֵּׁק אוֹתוֹ, אוֹ שֶׁקָּרָא לוֹ "בְּנִי", "בְּנֵי הַיָּקָר" "בְּנֵי הַיָּקָר", "תְּדַאֲגוּ לְבְּנִי", "בְּנֵי חוּלָה – תְּבִיאוּ לוֹ רוּפֵא", תְּמִיד הוּא צָעַק "בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי", אָבִל שִׁירָאָה שְׁטַר שְׁחָרָר, אֶפְלוֹ אִם הוּא אוֹמֵר שֶׁהִיא מִשְׁחַרְרֵת – לֹא מֵאֲמִינִים לוֹ, אֶפְלוֹ שְׁאָדָם יִגִּיד "אֲנִי שְׁחָרַרְתִּי אֶת אֲשֶׁתִּי", וְ"אֲנִי שְׁחָרַרְתִּי אֶת הַשִּׁפְחָה וְעַשִּׂיתִי

סְגוּרוֹת, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מַה זֶה
"בְּלֶהֱה" מַה זֶה "זְלִפָּה" מַה זֶה
"לֶאֱה", הוּא לֹא יוֹדֵעַ כָּלוּם.

בְּמֹה שְׁאוּמְרַת הַגְּמָרָא בְּמִנְחוֹת
עַל חוֹנִינִי¹⁵, שְׁחוּנִי בְּחַיִּים

אֶת לֶאֱה בְּמָקוֹם רָחֵל — זֶה בֶּן
תְּמוּרָה, אַחֲרֵי זֶה רָמּוּ אוֹתוֹ
הַכְּנִיסוּ אֶת זְלִפָּה בְּמָקוֹם לֶאֱה¹⁴,
רַק רָמּוּ אוֹתוֹ מִסֶּכֶן, יַעֲקֹב כָּל
הַחַיִּים רַק רָמּוּ אוֹתוֹ, הוּא לֹא
רוֹאֶה הוּא הוֹלֵךְ עִם עֵינָיו

מִרְאֵי מִקוֹמוֹת וְהִעָרוֹת

לאחר הרגל חלה שבעת ימים ומת ונמנעו אחיו הכהנים מלברך בשם, בשעת פטירתו אמר להם חוניו בני ישמש תחתי נתקנא בו שמעי אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה, אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה הלבישו באונקלי וחגרו בצילצול העמידו אצל המזבח, אמר להם לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שאשתמש בכהונה גדולה אלבוש באונקלי שליכי ואחגור בצילצול שליכי, בקשו אחיו הכהנים להרגו רץ מפניהם ורצו אחריו הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשום עבודת כוכבים וכששמעו חכמים בדבר אמרו מה זה שלא ירד לה כך היורד לה על אחת כמה וכמה דברי רבי מאיר, אמר לו רבי יהודה לא כך היה מעשה אלא לא קיבל עליו חוניו שהיה שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצה ואף על פי כן נתקנא בו חוניו בשמעי אחיו, אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה והלבישו באונקלי וחגרו בצילצול והעמידו אצל המזבח, אמר להם לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שישתמש בכהונה גדולה אלבוש באונקלי שליכי ואחגור בצילצול שליכי, בקשו אחיו הכהנים להרגו סח להם כל המאורע בקשו להרגו את חוניו רץ מפניהם ורצו אחריו רץ לבית המלך ורצו אחריו כל הרואה אותו אומר זה הוא, זה הוא, הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשם שמים שנאמר (והיה) ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה לה' וכששמעו חכמים בדבר אמרו ומה זה שברח ממנה כך המבקש לירד לה על

¹⁴ עשרה מאמרות מאמר חקור דין ח"ג פרק יח ואף זלפה שפחת לאה ניתנה ליעקב בחשאי כדכתיב ותקח ותתן שלא נמלכה לאה ביעקב תחלה כמו שעשו שרה ורחל והוא טעם בגד שאמרה לאה יש אם למסורת לפיכך לא זכו ראובן וגד ליטול חלק בארץ אשר ה' אלהינו דורש אותה תמיד אלא מעבר הירדן. וחצי שבט המנשה מדה אחרת היתה בו בשביל אסנת אמו שהיתה בת דינה משכם החוי אלא שפוטפר גדלה ונקראת על שמו ומנשה פטר את הרחם ונפגם חציו כי היתה אמו מתייחסת אחר אביה חוי בן חמור שלא נתנה תורה בימיו ועדיין לא נתחדשה הלכה שיהא בן בתך מן החוי קרוי בןך ומה גם עתה לא אמרו הולד כשר אלא מן התורה אבל פגום מדרבנן דאמרין ליה איטמר או גלי או סב בת מינך כדאיתא בפרק החולץ ואם בת היא ונשאת לכהן לא מפקין מיניה וזרעה כשר לכהונה לפיכך לא נפגם מנשה אלא חציו מדהוכשר חציו הנה לגבי אפרים מיהת מאי דהוה הוה ודורשי רשומות עשו להם ציונים בפסוק מגרעות נתן לבית סביב חוצה מנשה גד ראובן ראשי תיבות מג"ר בשביל עוות שהיה בהם כאמור נשאר חוצה לארץ הנבחרת.

¹⁵ מנחות ק"ט, ע"ב

דתניא אותה שנה שמת שמעון הצדיק אמר להן שנה זו הוא מת, אמרו לו מנין אתה יודע, אמר להן כל יום הכפורים נודמן לי זקן אחד לבוש לבנים ונתעטף לבנים ונכנס עמי ויצא עמי, שנה זו נודמן לי זקן אחד לבוש שחורים ונתעטף שחורים ונכנס עמי ולא יצא עמי,

לֹא רָאָה אֵיךְ כִּהֵּן גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ, תּוֹסְפוֹת שׁוֹאֵל¹⁶ מָה זֶה כָּאֵן? מָה הִתְצַפָּה הַזֹּאת? לּוֹקָחִים אָדָם שְׁלֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ הִכְהֵן גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה זֶה מַעֲלִי, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה זֶה אֶפֶס, מָה שֶׁעֲכָשׁוּ לְמַדְנֹו בְּשִׁמְנִי, אִז תּוֹסְפוֹת שׁוֹאֵל: מָה הִפְרוּשׁ הִדְבָּר הַזֶּה? מָה, לּוֹקָחִים בֶּן אָדָם שְׁלֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ הִכְהֵן גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ, שֶׁהוּא לֹא רָאָה אֵיךְ הִכְהֵן גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ? הוּא כְּזֶה טָפֵשׁ, שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ לְשָׁאֵל? הוּא יוֹתֵר גָּרוּעַ מִ"אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשָׁאֵל", מָה הִפְרוּשׁ שְׁלּוֹקָחִים בֶּן אָדָם שֶׁבַחֲתִים הוּא לֹא יוֹדֵעַ, הוּא לֹא רָאָה אֶת הִכְהֵן גְּדוֹל, הוּא הוֹלֵךְ עִם עֵינָיו סְגוּרוֹת, נִכּוֹן אֲבָא מֵת, אֲבָא נִפְטָר, אֲבָא אָמַר שְׁאֵתָה תִּהְיֶה כִּהֵן גְּדוֹל.

אז בַּחֲתִים הוּא לֹא רָאָה כִּהֵן גְּדוֹל, הוּא לֹא רָאָה אֵיךְ כִּהֵן

גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה זֶה מַעֲלִי, מָה זֶה אֶפֶס, מָה זֶה חֲגוּרָה, הוּא לֹא יוֹדֵעַ כָּלוּם, אִז כָּא שְׁמַעֲי וְהִלְבִּישׁ אוֹתוֹ. וְרוֹצִים לְהַרְג אוֹתוֹ, מָה הוּא עֹשֶׂה? לְהַרְג אוֹתוֹ? לְהַרְג אוֹתוֹ? בְּשִׁבִּיל מָה לְהַרְג אוֹתוֹ? בְּשִׁבִּיל מָה יֵשׁ כָּאֵן גִּבְאִי, כְּדִי לְהַרְג אֶת חוֹנִיו? וְהוּא מִסְפֵּן, בָּרַח לְמַצְרִים, אֵתָה יוֹדֵעַ מָה זֶה לְרוּץ לְמַצְרִים בְּלִי הַפֶּסֶק, שְׁמוֹנָה יָמִים — הֶרֶמְבֵּ"ם אוֹמֵר: לְמַצְרִים שְׁמוֹנָה יָמִים לְרוּץ בְּלִי הַפֶּסֶק, זֶה לֹא סֵתָם, זֶה לֹא כָּאֵן אַחֲרֵי הַכְּתָל מִשְׁהוֹ, זֶה מְרַחֵק שֶׁל שְׁמוֹנָה יָמִים.

הֶרֶמְבֵּ"ם [-] יוֹם טוֹב שְׁנִי זֶה הִיָּה שְׁמוֹנָה יָמִים, וְהוּא הִיָּה צָרִיף לְהִגִּיעַ לִפְנֵי יוֹם כְּפוּר, הוּא אוֹמֵר: לֹא, זֶה מַצְרִים מוֹאֵב, זֶה אֶפְלוֹ שֶׁזֶּה קָרוֹב לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי יָמִים. אִז אֵתָה יָכוֹל לְהִגִּיעַ לְמַצְרִים,

מִרְאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

חֲטָא הִיָּה מִמְּלֵא מְקוֹם אֲבוֹתָיו וְאֵם תֹּאמַר וְכִי לֹא רָאָה כִּהֵן גְּדוֹל מִשְׁמֹשׁ מַעוֹלָם שֶׁהִיָּה לּוֹבֵשׁ בְּאוֹנְקְלִי וְחוּגֵר בְּצִילְצוֹל וְעוֹד הָא אֵינוֹ נַעֲשֶׂה כִּהֵן גְּדוֹל עַד שִׁיעֲשֶׂה סָגֵן וְיֵשׁ לוֹמֵר דְּלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ וְכֹא לִיכְנֵס בְּכַהֲנָה גְּדוֹלָה תַּחֲלִילָה:

אֶחָת כְּמָה וְכְמָה.

¹⁶ תּוֹסְפוֹת מִנְחוֹת קֵט, ע"ב

חוֹנִיו בְּנֵי יִשְׁמֵשׁ תַּחֲתֵי - תִּימָה הָא דְרִשִּׁינַן בַּת"כ תַּחַת אֲבִיו בּוֹמָן שֶׁהוּא מִמְּלֵא מְקוֹם אֲבִיו וְזֶה לֹא הִיָּה יוֹדֵעַ סֹדֵר עֲבוּדָה דֵּהָא קֹאמֵר לִיָּה בֹא וְאַלְמוּדֵךְ סֹדֵר [עֲבוּדָה] וְיֵשׁ לוֹמֵר דְּבִירָאֵת

אֶתָּה יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְאַלְכְּסַנְדְּרִיָּא, בְּשִׁמוּנָה יָמִים? מִמָּה נִפְשָׁךְ, [-] יוֹם אֶחָד, שׁוֹאֵל הָרַמְבַּ"ם. אָבֵל חֻכְמִים אָמְרוּ: אִם זֶה חוּץ לְאֶרֶץ זֶה חוּץ לְאֶרֶץ, זֶה מְצָרִים,

עבד זֶה חוּץ לְאֶרֶץ — לְפִי זֶה גַּם בָּעֵכוֹ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי יָמִים, הוּא מֵבִיא כָּאֵן בִּסְפֹּר שֶׁהַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי יָמִים בְּאֵילַת, זֶה חוּץ לְאֶרֶץ מִמָּשׁ, מֵאֲשַׁקְלוֹן [וּדְרוּמָה] זֶה חוּץ לְאֶרֶץ [הַסֵּפֶר]: "יָם וְדָרוֹם יִרְשָׁה", הוּא מֵבִיא עַל אֵילַת, הוּא אוֹמֵר שֶׁהַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר שְׁלֹא לִיסַע לְאֵילַת בַּיּוֹם טוֹב שְׁנֵי, שְׁזֶה יוֹם טוֹב שְׁנֵי שֶׁל גְּלִילוֹת, הוּא מֵבִיא כָּאֵן מִהַחֲזוֹן אִישׁ עַל אֵילַת, הוּא אוֹמֵר: אֵילַת — זֶה חוּץ לְאֶרֶץ גְּמוּרָה, וְסוּרְיָא אֲזִי לֹא חִיָּבִים יוֹם טוֹב שְׁנֵי, כִּי עֵכֹו זֶה סוּרְיָא, אָפֵלוּ אַחֲרֵי מְרוֹן זֶה כָּכָר נִקְרָא סוּרְיָא, מְטוּלָה זֶה כָּכָר סוּרְיָא, אָבֵל לֹא עוֹשִׂים יוֹם טוֹב שְׁנֵי, אֲזִי עָשׂוּ אֶת הַמִּשְׁתָּלָה, הַמִּשְׁתָּלָה מִנְתַּקַּת מִהַקְרָקַע, שְׁמִטָּה, אֲזִי הוּא אוֹמֵר: אֶתָּה לֹא יָכוֹל לִיסַע בַּיּוֹם טוֹב שְׁנֵי, לְפִי

הַחֲזוֹן אִישׁ אֶתָּה לֹא יָכוֹל לִיסַע, הוּא לֹא חֲזַר בּוֹ. רָצוּ לְהַגִּיד שְׁאוּלֵי הוּא חֲזַר בּוֹ הַחֲזוֹן אִישׁ, שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לֹא לִיסַע לְאֵילַת בַּיּוֹם טוֹב שְׁנֵי שֶׁל גְּלִילוֹת, הִנֵּה, [-] [כִּהְנָא [-] תִּשְׁנִי"ד, וּמִתְרַב אַרְיָה מְנַדְלִסוֹן הָרַב שֶׁל קוֹמְמִיּוֹת הוּא אָמַר שְׁלֹא נוֹסְעִים לְאֵילַת בַּיּוֹם טוֹב שְׁנֵי.

אז אֲשַׁקְלֹן שְׁזֶה אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ם שְׁזֶה לְלַכֵּת... [שְׁמוּנָה יָמִים לְמַצְרִים] הָרַמְבַּ"ם בְּהִלְכוֹת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ זֶה בִּסְפֹּר זְמַנִּים, הָרַמְבַּ"ם מֵבִיא בְּפֶרֶק ה' הַלָּכָה יו"ד, הָרַמְבַּ"ם אוֹמֵר בְּדִיוק כִּמָּה יָמִים לֹקַח מִירוּשָׁלַיִם בְּרִגְלָה דֶּרֶךְ אֲשַׁקְלֹן לְמַצְרִים, זֶה הַלָּכָה מִפְּרֻשָּׁת, שְׁאָדָם עוֹשֶׂה שְׁנֵי יָמִים [יוֹם טוֹב כְּחוּץ לְאֶרֶץ] שְׁיַעֲשׂוּ יוֹם אֶחָד לָמָּה שְׁנֵי יָמִים? [-] כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים יוֹם אֶחָד, אִם הוֹלְכִים לְמַצְרִים זֶה שְׁנֵי יָמִים, לֹא מְשַׁנֶּה שְׁזֶה קָרוֹב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, סִינִי זֶה בְּמִרְחָק שֶׁל חֲצִי יוֹם [נִסְיָנָה], כִּמָּה זֶה סִינִי, עַם אוֹטוֹ זֶה שְׁעֵתִים — מִגִּיעִים לְקֶצֶה סִינִי, אֲזִי חִיָּבִים לַעֲשׂוֹת

זָרָה, רָאוּ שְׂאֵף אֶחָד לֹא נִמְצָא
שֵׁם, הַבְּנִין רִיק, שֵׁמֶם, קַח אֶת
הַבְּנִין. אִזּוֹ זֶה הָיָה בְּנִין שֶׁל עֲבוּדָה
זָרָה לְכַתְחֻלָּה, וְהוּא [— חוֹנִיץ]
הַמְּשִׁיךְ [לַעֲבוֹד אֶת הָעֲבוּדָה זָרָה],
לְפִי רַבִּי מֵאִיר הוּא הַמְּשִׁיךְ, וְלְפִי
רַבִּי יְהוּדָה לֹא.

לְפִי רַבִּי מֵאִיר הוּא הַמְּשִׁיךְ
לַעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה, מֵרַב

שֶׁהוּא נִשְׁכָּר — כִּי כַּמָּה שְׂאָדָם
יֹתֵר צָדִיק אִזּוֹ הוּא יֹתֵר נִשְׁכָּר,
כַּמָּה שְׂאָדָם, לָכֵן אוֹמְרִים אֵל
תִּצְדֵּק הַרְבֵּה, כִּי אִם בְּסוֹף תִּשְׁכָּר,
בְּסוֹף מִיִּשְׁהוּ יִגִּיד לָךְ עֲלֻבוֹן,
אֲתָה תִּגִּיד "כֶּכָּה עוֹשִׂים לִי? אֲנִי
כֶּכָּה צָדִיק וְכֶכָּה עוֹשִׂים לִי?!",
אִזּוֹ הוּא זוֹרֵק אֶת הַכֹּל, אִזּוֹ אִם כֶּכָּה
אָדָם חוֹשֵׁב, נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא יֹתֵר
צָדִיק אִזּוֹ הוּא נִשְׁכָּר יֹתֵר מֵהָר.
[אֵלָּא אָדָם יֹאמַר: בְּסֹדֶר, אֲנִי לֹא
צָדִיק, אֲנִי לֹא כֶּכָּה, מַעֲלִיכִים
אוֹתִי, מַשְׁפִּילִים אוֹתִי? זֶה בְּסֹדֶר,
בְּרוּךְ ה', זֶה הַכֹּל מֵגִיעַ לִי,
אֲדַרְבֵּה שִׁישְׁפִּילוּ אוֹתִי עוֹד יֹתֵר,
אִזּוֹ יִהְיֶה לִי עוֹד זְכִיּוֹת, עוֹד זְכִיּוֹת.

כַּמָּה שִׁיּוֹתֵר מַשְׁפִּילִים אֶת הַבֵּן
אָדָם יֵשׁ לוֹ יֹתֵר זְכִיּוֹת, אִזּוֹ

שְׁתֵּי יָמִים שֵׁם, זֶה נִקְרָא
"מַצְרִים", אִם נוֹסְעִים לְשֵׁם
עוֹשִׂים שְׁנֵי יָמִים, זֶה לֹא מְשֻׁנָּה
אִפְלוּ זֶה מִרְחָק שֶׁל שְׁעֵתִים, זֶה
לֹא תְלוּי בְּקִרְבַּת הַמָּקוֹם, כָּל בְּנֵי
מַצְרִים עוֹשִׂין יוֹם אֶחָד, בְּדִיוֹק
הַחֲשָׁבוֹן — אֲצֵל הַרְמַב"ם זֶה
הַכֹּל מְסֻדָּר; שְׁמוֹנֶה יָמִים לְלַכֵּת
לְמַצְרִים...

אִזּוֹ עֲכָשִׁיו חוֹנִיץ צָרִיךְ לְרוּץ, הוּא
רָץ לְמַצְרִים שְׁמוֹנֶה יָמִים
לְרוּץ, זֶה הַסְּפוֹרָטָאִי הַכִּי גָדוֹל
לֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, אֲבָל
הַבָּנִים שֶׁל שְׁמַעוֹן [הַצָּדִיק] יָכְלוּ
לְרוּץ עַד מַצְרִים, לֹא לְהַפְסִיק,
לְרוּץ, הַגִּמְרָא אוֹמֶרֶת בְּמִנְחוֹת,
וְהוּא רָץ, וְהוּא רָץ, וְרָצִים אַחֲרָיו
וְהוּא מִמְּשִׁיךְ לְרוּץ. אִזּוֹ יוֹסִיפוֹן
מִתְאַר אֶת זֶה, שֶׁהוּא הִגִּיעַ אֵל
הַמֶּלֶךְ [מַצְרִים], הוּא אָמַר: אֲנִי
הַבֵּן שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, אֲנִי רוֹצֶה
לְהִיּוֹת כְּאֵן כֹּהֵן גָּדוֹל. הוּא אָמַר:
הִנֵּה, יֵשׁ לִי כְּאֵן בְּנִין פְּנוּי. כֶּכָּה
כְּתוּב בְּיוֹסִיפוֹן, זֶה הָיָה בְּנִין שֶׁל
עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכָּכָר הִפְסִיקוּ לַעֲבֹד
עֲבוּדָה זָרָה, אֲנָשִׁים הִפְסִיקוּ,
לֹא לֹאט הִפְסִיקוּ לַעֲבֹד עֲבוּדָה

שְׁבַעְעוֹלָם, יְרוּשָׁלַיִם נִחְרְבָה עַל יְדֵי
שְׁנֵאת חֲנָם, הִיָּה חֲלוּל שְׁבַת וְהִיָּה
עוֹד הִרְבָּה דְּבָרִים, אָבֵל שְׁנֵאת
חֲנָם — אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת; זֶה
יוֹתֵר גְּרוּעַ מִכָּל הָעֲבֻרוֹת
שְׁבַעְעוֹלָם! יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבֻרוֹת
שְׁבַעְעוֹלָם!

אז עֲכָשְׁיו חוֹנִיּוּ מֵגִיעַ אֶל הַמֶּלֶךְ,
אוֹמֵר הַיּוֹסִיפּוֹן, הוּא אוֹמֵר:
אֲנִי בְּרַחֲמֵי מֶאֱרֶץ יִשְׂרָאֵל, רָצוּ
לְהַרְגֵּנִי אוֹתִי, אֲנִי הֵבֵן שֶׁל הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל, אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת כָּאֵן כֹּהֵן
גָּדוֹל. הִנֵּה, יֵשׁ כָּאֵן בִּנְיָן שְׁפָנוּי,
לֶךְ תַּעֲשֶׂה לָּךְ שְׁמָה מְזֻבָּח, תָּבִיא
קִרְבָּנוֹת. אֲזִי אִם אָדָם עוֹשֶׂה גֵדֵר
שֶׁהוּא יִקְרִיב בְּבֵית חוֹנִיּוּ וְהוּא
הַקְּרִיב בְּבֵית חוֹנִיּוּ, אֲזִי חוֹבֵת גֵּדֵר
הוּא יֵצֵא, אָבֵל זֶה שְׁחוּטֵי חוּץ.

כִּי אִם אָדָם אוֹמֵר "אֲנִי יִקְרִיב
קִרְבָּן בַּמִּדְבָּר", לָמָּה
בַּמִּדְבָּר? אוֹמֵר רִשְׁ"י: כִּי שְׁמָה
הִיָּה הַמִּשְׁכָּן, בְּאֵילַת, כְּתוּב
"מֵאֵילַת וּמֵעֵצִין גָּבֵר" (דְּבָרִים ב, ח),
אֲזִי בְּאֵילַת הַמִּשְׁכָּן הִיָּה שְׁנֵתִים,
אֲזִי אָדָם רוֹצֵה לְהִקְרִיב עֲכָשְׁיו
קִרְבָּן בְּאֵילַת, הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת

אָדָם יָבֵא לְשָׁמַיִם הוּא יִרְאֶה
שֶׁהוּא עֹשֶׂה מִצְוֹת שֶׁהוּא לֹא עֹשֶׂה
בְּחַיִּים יֵשׁ לוֹ שָׁם, וְכָל הָעֲבֻרוֹת
הִלְכוּ לְשָׁנִי, הַשְּׁנִי יִגִּיד "לֹא
עָשִׂיתִי כְּאֵלֶּה עֲבֻרוֹת", אֵתָּה בְּזִית
אוֹתוֹ? הַשְּׁפִלָּה אוֹתוֹ? אֵינִי לָךְ
רְשׁוּת לְהַשְׁפִּיל אֶת הַשְּׁנִי, אֵתָּה
לֹא הִיִּיתְ צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, אֵתָּה
לֹא רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן — אֵל תִּתְחַתֵּן,
אָבֵל לְהַשְׁפִּיל אֶת הַשְּׁנִי וּלְדַבֵּר
עָלָיו? ! אֵינִי דְּבָר כְּזֶה! זֶה "לֹא
תִרְצָח", זֶה לֹא רַק "לֹא תִקֵּם וְלֹא
תִטֹּר" זֶה יוֹתֵר חֲמוּר מֵעֲבֻדָּה זָרָה
גְּלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, אִי
אֶפְשָׁר לְהִבִּין אֵת זֶה, אֲמַרְתָּ מִלֵּה
עַל הַשְּׁנִי, הוּא כָכָה, הוּא פּוֹשֵׁעַ,
הוּא עֹשֶׂה עֲבֻרָה, עֲכָשְׁיו אֲשֶׁתּוֹ
בּוֹרַחַת לוֹ וְזֶה בּוֹרַח לוֹ וְכָל
הַחֲבֵרָה רוֹדֶפֶת אוֹתוֹ, זֶה יוֹתֵר
גְּרוּעַ מִרְצִיחָה! רְצִיחָה — אָדָם
מֵת, מֵת, גְּמָרְנוּ. אָדָם חָלַל שְׁבַת,
חָלַל שְׁבַת, אָבֵל לְהַגִּיד מִלֵּה עַל
הַשְּׁנִי? ! אֲזִי כָּל הַחֲבֵרָה נִגְדוּ,
וְכָלֵם נִגְדוּ, וְזֶה נִהְיָה כְּדוּר שְׁלֵג,
וְאֲשֶׁתּוֹ בּוֹרַחַת לוֹ, וְזֶה כָכָה... זֶה
רְצִיחָה? ! זֶה מְלִיאָרֵד רְצִיחוֹת!
זֶה לֹא רְצִיחָה אַחַת! ! ! לָכֵן לְשׁוֹן
הָרַע יוֹתֵר חֲמוּר מִכָּל הָעֲבֻרוֹת

זֶה הַקִּדְשָׁה שֶׁהִיָּה בַּמִּשְׁכָּן,
אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁהַמְדָּבָר קָדוֹשׁ.
אִז אֲנָשִׁים נוֹפְלִים לְכָל מִינֵי
טְעִיּוֹת...

אז אֲנַחְנוּ עֹכְשֵׁי מְדַבְּרִים עַל
הַרְשָׁ"י, מַה זֶה "אֲתוֹ", אִז
הַחֲדוּשׁ שֶׁלֹּא זֶה: "אֲתוֹ" — זֶה
רְשָׁ"י מִתְּכַוֵּן — "כִּי לָקַח אֲתוֹ
אֱלֹהִים", יוֹסֵף הִיָּה מִלְּאָךְ
מִטְרֹוֹן, זֶה הַתְּגָלָה לוֹ עֹכְשֵׁי
בַּחֲלוּם, הוּא עָשָׂה שְׂאֵלָה מָה
רְשָׁ"י צָרִיךְ לְהַגִּיד פֹּה מַה זֶה

בַּחֲג הַשְּׁבֻעוֹת בְּאִילַת [17], אִז
אָדָם רוֹצֶה לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת
בַּמְדָּבָר, כִּי הִיָּה שֵׁם הַמִּשְׁכָּן —
אוֹמֵר רְשָׁ"י, אָבֵל כָּבֵד זֶה נִקְרָא
"שְׁחוּטֵי חוּץ", אַחֲרֵי בֵּית
מִקְדָּשׁ... אַחֲרֵי שִׁילָה הִתְרוּ
הַבָּמוֹת, אַחֲרֵי נוֹב וְגִבְעוֹן הִתְרוּ
הַבָּמוֹת, אָבֵל אַחֲרֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
כָּבֵד לֹא הִתְרוּ הַבָּמוֹת, זֶה נִקְרָא
"בְּמָה"... וְהַקְרִיבָה בְּעֵבֶר
הִירְדֵּן... אִז הוּא אָמַר "אֲנִי
אֶקְרִיב אוֹתָהּ בַּמְדָּבָר", כִּי אֲנָשִׁים
חוֹשְׁבִים שֶׁהַקִּדְשָׁה שֵׁשׁ בַּמְדָּבָר

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִצְרַיִם, אָבֵל נוֹסְעִים לְשָׁם, מִתְּפִלָּים שֵׁם
שְׁחָרִית, תּוֹקְעִים שֵׁם בְּשׁוֹפָר אֶפְלוֹ בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה...

¹⁷ הִנֵּה נוֹסְעִים בְּשֻׁבֻעוֹת לְהַר סִינִי, הַרְבֵּה
נוֹסְעִים לְשֻׁבֻעוֹת לְהַר סִינִי, הַיּוֹם אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ
לְשָׁם, אִין בְּעֵינָה, אָמֵנָם זֶה מִצְרַיִם, פֶּעַם זֶה הִיָּה
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל [בְּתַחֲנוּמֵי מְדִינַת יִשְׂרָאֵל], הַיּוֹם זֶה

"אתו", כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ מַה זֶה
 "אתו", כָּל יֶלֶד יוֹדֵעַ בְּגִיל שְׁנָתִים
 מַה זֶה "אתו", בְּגִיל שְׁנָתִים יוֹדֵעַ
 לְדַבֵּר יוֹדֵעַ לְהַגִּיד "אָבָא"
 וְ"אָמָא" יוֹדֵעַ לְהַגִּיד מַה זֶה
 "אתו". אֲלֹא פֶה רִשְׁ"י הַתְּכֹנֵן
 לְדַבֵּר אַחֵר לְגַמְרִי, הַתְּכֹנֵן
 לְמַחְלָקַת בֵּין הָאֲחִים וְיוֹסֵף, שְׁזֵה
 מַחְלָקַת שֶׁל מְלָאכִים, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב בְּגִמְרָא בָּבָא בְּתָרָא
 שֶׁמַּחְלָקַת בְּשָׁמַיִם מַה זֶה "כְּדָכָד
 שֶׁמִּשְׁתִּין" (יִשְׁעִיָּהוּ נֹד, יב), מַחְלָקַת
 מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל, חֵד אָמַר
 "שֶׁהִם" וְחֵד אָמַר "יִשְׁפֹּה", זֶה
 מַחְלָקַת בֵּין הַמְּלָאכִים בְּכָלֵל, פֶּה
 מִתְחִילָה הַמַּחְלָקַת.

[יוסף] שָׁאַל אוֹתָם עַל אָבִיר מִן
 הַחֵי, שָׁאַל אוֹתָם עַל
 הָרַמְבַּ"ם, שֶׁהָרַמְבַּ"ם אָמַר
 שֶׁבְּעוֹף אֵין, הִבָּאנוּ הוֹכָחוֹת,
 הִבָּאנוּ הוֹכָחוֹת שֶׁהָרַמְבַּ"ם אָמַר
 בְּהִלְכוֹת מְמָרִים שֶׁבְּעוֹף הוּא לֹא
 חֵיב, הוּא יֹאכֵל עוֹף כָּל הַיּוֹם הוּא
 בְּכָלֵל לֹא חֵיב, וְהָרַמְבַּ"ם מְבִיא
 אֶת הַגְּמָרָא בְּנִדְרִים נֹד עֲמוּד ב',
 שֶׁלְּפִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אִם
 אָדָם נוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר הוּא יָכוֹל

לֶאֱכֹל עוֹף, וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמַר
 אֲסוּר לֶאֱכֹל עוֹף, וְהִלָּכָה כְּרַבִּי
 עֲקִיבָא, אָבָל אָמַר הָרַמְבַּ"ם: זֶה
 [— שֶׁהִלָּכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא] זֶה רַק
 לְבִנְי יִשְׂרָאֵל, זֶה לֹא לְבֶן נֹחַ. אִזּוֹ
 כָּל זֶה זֶה הַמַּחְלָקַת בֵּין יוֹסֵף
 וְהָאֲחִים, אִם הִלָּכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹ הִלָּכָה כְּרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
 גַּמְלִיאֵל.

י"ש כָּאֵן מַלְיוֹן מַחְלֻקוֹת,
 הַמַּחְלֻקוֹת בֵּין יוֹסֵף
 וְהָאֲחִים זֶה הִיָּה מְלִיאָרְדִים שֶׁל
 מַחְלֻקוֹת, מַה זֶה אָבִיר מִן הַחֵי,
 וְאִם הִלָּכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא, אוֹ
 הִלָּכָה כְּרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל,
 וְאִנְחֵנוּ פּוֹסְקִים הִלָּכָה כְּרַבִּי
 עֲקִיבָא מִחְבְּרוֹ, בְּעֵרוּבִין עוֹ עֲמוּד
 ב' י"ש שֶׁם אֶת כָּל הַרְשִׁימָה,
 שֶׁהִלָּכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה מְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁזוּרִי
 שֶׁשְׁמַעוֹן שְׁזוּרִי אָמַר שֶׁבֶן
 פְּקוּעָה שֶׁבֶן פְּקוּעָה מִתָּר לֶאֱכֹל
 וְרַבֵּן אוֹמְרִים שֶׁאֲסוּר לֶאֱכֹל בֶּן
 פְּקוּעָה, הוּא אָמַר שֶׁמִּתָּר לֶאֱכֹל,
 וְרַק אִם הוּא מְפָרִים [עַל הָאָרֶץ
 אֲסוּר לֶאֱכֹל], אֲפִלּוּ אִם הוּא בֶּן
 אַרְבַּע חֲמִשׁ, כְּלוּמָר לְפִי רַבֵּן

גוֹף שֶׁל אָדָם, הוּא יוֹדֵעַ לְקַרְא, אָכַל יֵשׁ לוֹ פָּנִים שֶׁל שׁוֹר, אָכַל הַצּוֹרֶה שֶׁל הַפָּנִים זֶה שׁוֹר אֲזִי אֶתָּה יָכוֹל לְשַׁחַט אוֹתוֹ, אָפְלוֹ שֶׁהוּא קוֹרָא בַּתּוֹרָה וְהוּא יוֹדֵעַ לְקַרְא וְהוּא יוֹדֵעַ לְדַבֵּר, אֶתָּה יָכוֹל לְשַׁחַט אוֹתוֹ, לְאָכַל אוֹתוֹ בַּיּוֹם טוֹב, אָפְלוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ פָּנִים שֶׁל שׁוֹר אֶתָּה יָכוֹל לְשַׁחַט אוֹתוֹ. אֲזִי כָּל זֶה הִגְמָרָא מְבִיאָה בְּנִדָּה שְׂיִכּוֹל לִהְיוֹת אָדָם שְׂקוֹרָא בַּתּוֹרָה וְאֶתָּה אוֹמֵר לוֹ בֹּא נִשְׁחַט אוֹתָךְ, הִנֵּה חֹסֵר לִי בְּשׂוֹר הִגִּיעוּ מֵאָה אוֹרְחִים, הִגִּיעוּ פְתָאם אוֹרְחִים בְּבֵת אַחַת לְבַר מִצּוֹה... בְּדָף כֹּד, כְּאֵן, דְּמוֹת אָדָם עִם פָּנִים שֶׁל שׁוֹר, יֵשׁ לוֹ צוֹרֵת תִּישׁ וְגוֹף שֶׁל בֶּן אָדָם, גוֹף שֶׁל אָדָם, אָפְלוֹ שֶׁהִגּוֹף שֶׁל תִּישׁ, אָפְלוֹ כָּל גּוֹפּוֹ אָדָם עִם פָּנִים שֶׁל שׁוֹר אוֹ שֶׁל תִּישׁ — שׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ.

(הֶרֶב) מְקַרְיָא וְיִמְדִּפְדִּף בְּגִמְרָא מִסְכַּת נִדָּה

אָמַר רַב יְרֵמְיָה בְּרַ אֲבָא אָמַר רַב הַכֵּל מוֹדִים גּוֹפּוֹ תִישׁ וּפְנִיּוֹ אָדָם — אָדָם, גּוֹפּוֹ אָדָם וּפְנִיּוֹ תִישׁ וְלֹא כְּלוּם, הוּא בְּצוֹרֵת תִּישׁ, אִם גּוֹפּוֹ אָדָם וְיֵשׁ לוֹ פָּנִים

שֶׁמַּעֲוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָפְלוֹ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ כְּבֵר הוּא חוֹרֵשׁ בְּשָׂדֶה מִתֵּר לְאָכַל אוֹתוֹ.

וְהַגְמָרָא אוֹמֵרֵת בְּנִדָּה בְּדָף כֹּד

עֲמוּד ב' שְׂיִכּוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַשׁוֹר חוֹרֵשׁ בְּשָׂדֶה וְיֵשׁ לוֹ פְּרָצוּף שֶׁל בֶּן אָדָם, גוֹף שֶׁל שׁוֹר וּפְרָצוּף שֶׁל בֶּן אָדָם, אֲזִי הוּא חוֹרֵשׁ בְּשָׂדֶה, אֲזִי הוֹלְכִים לְפִי הַפְּרָצוּף, זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת הַפּוֹךְ שֶׁיֵּשׁ לוֹ פְּרָצוּף שֶׁל שׁוֹר וְגוֹף שֶׁל בֶּן אָדָם, אֲזִי אֶתָּה לּוֹקַח אוֹתוֹ וְשׁוֹחֲט אוֹתוֹ. עֲכָשְׁוֹ הִיָּה בְּרַ מִצּוֹה, הִיָּה חֹסֵר בְּשׂוֹר, אֶתָּה לּוֹקַח כְּזֶה בֶּן אָדָם, הוּא קוֹרָא בַּתּוֹרָה — לּוֹקְחִים אוֹתוֹ בְּאִמְצַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְשׁוֹחֲטִים אוֹתוֹ, מִתֵּר לְשַׁחַט אוֹתוֹ, אֶתָּה יָכוֹל לְשַׁחַט אוֹתוֹ, מַה יֵּשׁ? מִי אָמַר שְׂאָסוֹר? אִיפֹה כְּתוּב שְׂאָסוֹר?

כָּל זֶה לְמַד מִתּוֹשְׁלַח, וְלְמַד אָדָם הִרְאָשׁוֹן, עַל יְדֵי פְגָמֵי בְרִית נוֹלָדִים צוֹרוֹת... צוֹרֶה שֶׁל אָדָם עִם גּוֹף שֶׁל שׁוֹר, אוֹ הַפּוֹךְ — גוֹף שֶׁל אָדָם וּפָנִים שֶׁל שׁוֹר, הוֹלְכִים לְפִי הַפָּנִים, אִם הַפָּנִים זֶה שׁוֹר וְהוּא קוֹרָא בַּתּוֹרָה, וְיֵשׁ לוֹ

שֶׁל תֵּישׁ — אֶתָּה יָכוֹל לְשַׁחֵט
אוֹתוֹ, אֲפֹלוּ הוּא קוֹרֵא בַּתּוֹרָה,
הוּא קוֹרֵא בַּתּוֹרָה, לוֹקָחִים אוֹתוֹ
בְּאִמְצָע קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְאוֹמְרִים
לוֹ בֹּא בֹּא נִשְׁחַט אוֹתָךְ, הִגִּיעוּ
הַמּוֹן אוֹרְחִים וְצָרִיכִים בְּשָׁר
לְאוֹרְחִים.

אז כָּל זֶה הָיָה הַמַּחְלּוּקוֹת בֵּין
הָאֲחִים אִם מִתֵּר לְאָכֹל. אִז
עֲכָשִׁיו מִחֲדָשׁ רַבִּי שְׁמִשׁוֹן
מְאוֹסְטְרוֹפּוֹלִי בִּשְׁם רַבִּי נַחֲמָן בֶּן
רַבִּי שְׁמוּאֵל הוּא מִחֲדָשׁ לָנוּ, הוּא
אוֹמֵר שֶׁהַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים
לְיוֹסֵף הִיְתָה מַחְלָקֶת אַחֶרֶת
לְגַמְרִי, בְּכָלֹל לֹא אֶבֶר מִן הַחֵי
בְּכָלֹל לֹא... [מֵה שֶׁהִבְאֵנוּ כְּאֵן...]
כִּי יַעֲקֹב לֹא הִרְאָה שְׁטֵר שְׁחֹרֹר
[עַל בְּלֵהָ וְזִלְפָּה], אִז עַד שֶׁהוּא
לֹא מִרְאָה שְׁטֵר שְׁחֹרֹר הֵבִן נִקְרָא
”עֶבֶד”, אֲפֹלוּ שֶׁהוּא קוֹרֵא לוֹ
”בְּנִי” ”בְּנִי הַמֵּתוּק” אוֹ ”בְּנִי
הַיָּקָר” — זֶה לֹא יַעֲזֹר, הוּא נִקְרָא
עֶבֶד, וְהָאִשָּׁה [הַעֲקָרִית, אִם אֵין לוֹ
בֶּן מִמֶּנָּה] חֵיבֶת יְבוּם, שֶׁהִרִי
הַחֲזָקָה שֶׁפָּתָה בְּפָנֵינוּ, אֲבָל אִם
הוּא מִשְׁאֵר הִדְיוּטוֹת, הוּא עוֹשֶׂה
עֲבֹרוֹת, [וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם הָיָה

מִן הַמַּפְקִירִין עֲצָמָן לְכָדָן] הִרִי זֶה
בְּחֲזָקָת עֶבֶד לְכָל דְּבָר, וְאַחֲיוֹ
מֵאֲבִיו מוֹכְרִין אוֹתוֹ, מִתֵּר לְמַכֵּר
אוֹתוֹ אֲפֹלוּ. אִם הָאֲבָא כָּשֶׁר,
וְהָאֲבָא אוֹמֵר ”בְּנִי הוּא” — אִי
אֲפָשָׁר לְמַכֵּר אוֹתוֹ, אֲבָל אִי
אֲפָשָׁר גַּם כֵּן לְחַתֵּן אוֹתוֹ, וְאַשְׁתּוֹ
חֵיבֶת יְבוּם, כִּי אֲפֹלוּ שֶׁהוּא אִמֹר
”בְּנִי הוּא”, כִּינֵן שֵׁישׁ לָהּ חֲזָקָת
[שִׁפְחָה] חֲזָקָת שֶׁהִיא [שִׁפְחָה]
הוֹלָכִים לְפִי הַחֲזָקָה, אֲפֹלוּ אִם
הָאֲבָא קָרָא לוֹ ”בְּנִי” ”בְּנִי הַיָּקָר”
”בְּנִי הַמֵּתוּק”, הוּא מְכַבֵּד אוֹתוֹ,
זֶה לֹא מִשְׁנָה, זֶה לֹא יַעֲזֹר, אִז לֹא
מוֹכְרִים אוֹתוֹ, אֲבָל מִצַּד הַדִּין
הוּא [לֹא] יָכוֹל לְהִתְחַתֵּן עִם בֵּת
חוּרִין, הָעֶבֶד נִשְׁאָר עֶבֶד. אֲבָל
אִם הוּא מַפְקִיר [אֶת עֲצָמוֹ] אִז
מִתֵּר גַּם לְמַכֵּר אוֹתוֹ אֲפֹלוּ, וְאִם
אֵין לְאֲבִיו בֶּן חוּץ מִמֶּנּוּ — אִשָּׁת
אֲבִיו מִתִּיבָמֶת. וְזֶה הוּא הַדִּין
שֶׁיִּרְאֶה לִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עַל עֲקָרִי
הַקְּבֵלָה וְיֵשׁ מִי שֶׁלֹּא חָלַק בֵּין
כָּשִׁירִים לְשְׂאֵר הָעָם.

אז כָּל זֶה מְסַבֵּיר הָאוֹר הַחַיִּים
שֶׁזֶה הָיָה הַמַּחְלָקֶת, הוּא
מְסַבֵּיר שֶׁהַרְמַב”ם הָיָה בְּהִלְכוֹת

נִחְלוֹת פָּרָק ד' הִלְכָּה ו' זֶה
הַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים, מֶה הַפְּרוּשׁ
שָׁהֶם (- בְּנֵי לֵאָה) אָמְרוּ שָׁהֶם (- בְּנֵי
הַשְּׁפָחוֹת) עֲבָדִים, כִּי הֵם עֲבָדִים, כִּי
עַד שֶׁהָאָבָא לֹא יֵרָאֶה שָׁטֵר
שְׁחֹרֵר אִזְ הֵם לֹא חֵיבִים לְקַבֵּל
אֶת זֶה שֶׁהוּא מְשַׁחֵר, יֵשׁ לוֹ
חֻזְקַת שְׁפָחוּת, וְאִם אֲנַחְנוּ לֹא
יֹדְעִים שֶׁהָאָבָא שְׁחֹרֵר אוֹתוֹ אִז
בְּסֹדֶר אִז הֵם נִקְרָאִים בְּנֵים הָאָבָא
הַבֵּיא שְׁנֵי יְלָדִים מִהַשְּׁפָחוֹת, אִז
זֶה הָיָה מִתֵּר עוֹד זֶה הָיָה לִפְנֵי
מִתֵּן תּוֹרָה, זֶה הָיָה מִתֵּר, אֲבָל מִי
אוֹמֵר שֶׁהוּא שְׁחֹרֵר אוֹתָם?
הָאֲחִים לֹא הִסְכִּימוּ לָזֶה. אִז זֶה
מַחְלָקֶת אִם הֵם נִקְרָאִים עֲבָדִים,
אִם לְקָרָא לָהֶם עֲבָדִים.

וְזֶה הָיָה מַחְלָקֶת אִם מִתֵּר לְאַכֵּל
אֲבֵר מִן הַחֵי, אִם הִלְכָּה
כְּרַבִּי עֲקִיבָא אוֹ כְּרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גְּמְלִיאֵל, כְּמוֹ מִי הִהְלָכָה. אִז
קָרְאוּ לָהֶם עֲבָדִים, וְגַם חִלְקוּ עַל
אֲבֵר מִן הַחֵי, הָיוּ אוֹכְלִים
מִהָעוֹפּוֹת אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ם, כִּי
בְּעוֹפּוֹת אֵין דִּין אֲבֵר מִן הַחֵי, אִז
אוֹמֵר הָרַדְבַּ"ז: זֶה לֹא לְכַתְּחָלָה.
יֵרָאֶה לִי — שְׁלֹא נִהְרַג, מֶה אוֹמֵר

הָרַמְבַּ"ם? שְׁלֹא נִהְרַג. הָרַמְבַּ"ם
אוֹמֵר רַק "שְׁלֹא נִהְרַג", שְׁאִין בֶּן
נַח נִהְרַג עָלָיו, אֲבָל זֶה רַק שְׁאִינוּ
נִהְרַג, אֲבָל זֶה לֹא אוֹמֵר שְׁזֵה
מִתֵּר. הַכֵּרְתִּי וּפְלִתִּי אוֹמֵר שְׁזֵה
גַם מִתֵּר! אִז זֶה גַם כֵּן — מֶה
הַפְּרוּשׁ בְּמִלִּים שֶׁל הָרַמְבַּ"ם —
זֶה הָיָה הַמַּחְלָקֶת בֵּין הָאֲחִים,
הָרַמְבַּ"ם אוֹמֵר שֶׁהוּא "לֹא
נִהְרַג", אִם הוּא אֲכָל עוֹף מִן הַחֵי,
חֻנֵּק אוֹתוֹ, זֶה אֲבֵר מִן הַחֵי, אִז
הוּא לֹא נִהְרַג, אֲבָל "לֹא נִהְרַג" זֶה
לֹא פְּרוּשׁוֹ שֶׁ"זֵּה מִתֵּר", אִז זֶה
אֲסוּר לְכַתְּחָלָה. בֶּן נַח לָמַד יִהְרַג,
אֲנִי פּוֹסֵק כְּמוֹ רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גְּמְלִיאֵל. אִז זֶה גַם כֵּן הָיָה
הַמַּחְלָקֶת בֵּין יוֹסֵף וְהָאֲחִים, אִם
הִלְכָּה כְּרַבִּי עֲקִיבָא אוֹ כְּרַבֵּן
שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל, לִפִּי הָאֲחִים
כְּרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל —
שְׁמַתֵּר לְאַכֵּל [אֲבֵר מִן הַחֵי ב] עוֹף
— זֶה לֹא בִּשְׂרָ, וְהוּא [— יוֹסֵף]
אוֹמֵר שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי עֲקִיבָא,
יוֹסֵף. הוּא אוֹמֵר [-] אֲבֵר מִן הַחֵי
שֶׁהָיָה זֶה אֵין מִבְּאֵר בְּכָתוּב,
בְּתוֹרָה כְּתוּב רַק "בִּשְׂרָ" (בְּרֵאשִׁית ט,
(ד), בִּשְׂרָ תִמִּיד זֶה בִּשְׂרָ בְּהֵמָה זֶה
לֹא כּוֹלֵל עוֹף, אֲלֵא שְׁאִינוּ נִהְרַג

עָלִיו, אַז אֹמֵר עֲכָשִׁיו הָרֹדֵב"ז
שֶׁהוּא הָיָה הָרֹב שֶׁל צֶפֶת בְּסוּף,
אַז אֵיכָּא לְמִימַר שְׁאִסּוּר אֵלָּא
שְׁאִינוּ נִהְרַג עָלָיו, אִסּוּר! אֲבָל
הִכְרַתִּי וְהַפְלֵתִי חוּלֶק עַל זֶה.

עֲכָשִׁיו אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְדַבֵּר עַל
שְׁלֹשֶׁת הַמְּלָאכִים: "אוֹתוֹ.

עֲמוּ. אֱלִיו", מַה זֶּה "אוֹתוֹ"? אַז
אַחֲרֵי שִׁיצְאָה פֶּסֶת יָד פֶּסֶה שֶׁל
אֵשׁ וְאִמְרָה לוֹ [— לִר' נַחֲמָן בֶּן ר'
שְׁמוּאֵל]: תִּלְךָ מִכָּאן, אַתָּה לֹא
רְאוּי לְשָׂאֵל אֶת רִשְׁ"י מַה הוּא
הַתְּכוּן, אַתָּה בִּכְלָל לֹא רְאוּי לָזֶה,
מָה? מָה אַתָּה מִתְעַסֵּק עִם
רִשְׁ"י?! מָה אַתָּה רוֹצֶה
מִרִשְׁ"י?! הִנֵּה בְּרֹדָאֵי יוֹסֵף
הַצַּדִּיק הוּא צַדִּיק יָסוּד עוֹלָם,
עֲכָשִׁיו הוּא אֹמֵר שֶׁהַמַּחֲלָקֶת בֵּין
יוֹסֵף וְהָאֲחִים זֶה מַחֲלָקֶת בֵּין
הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים, פִּתְחוּ"ן
סִגְרוּ"ן, "וְעָשָׂה לוֹ כְּתַנַּת פָּסִים"
(בְּרֵאשִׁית לז, ג), מַה זֶּה "פָּסִים"?

פִּתְחוּ"ן סִגְרוּ"ן יוֹאֵל
מ'טְטְרוּ"ן, יוֹסֵף הוּא כּוֹלֵל אֶת
הַמְּלָאכִים שֶׁהַמְּלָאכִים הָאֵלֶּה
אָמְרוּ לְבָרָא בֶּן אָדָם, הָאֲחִים [הָיוּ
מַעֲבֻרִים בָּהֶם מְלָאכִים שְׁאִמְרוּ

לֹא לְבָרָא בֶּן אָדָם. פִּתְחוּ"ן
סִגְרוּ"ן יוֹאֵל מ'טְטְרוּ"ן, שְׁכַלֵּם
אָמְרוּ לְבָרָא בֶּן אָדָם, זֶה [רְאִישִׁי
תִּיבוֹת] "פָּסִים" — "וְעָשָׂה לוֹ
כְּתַנַּת פָּסִים", בָּאוּ הַשִּׁבְטִים
וְאָמְרוּ: אֲנַחְנוּ חוֹלְקִים עַל מַה
שֶׁהוּא אָמַר, אֲנַחְנוּ חוֹלְקִים עַל
הַפָּסִים, חוֹלְקִים עַל זֶה שְׁאִמְרָה
פִּתְחוּ"ן סִגְרוּ"ן יוֹאֵל
מ'טְטְרוּ"ן, אֲנַחְנוּ חוֹלְקִים עַל
הַמְּלָאכִים שְׁאִמְרוּ "יִבְרָא אָדָם",
כִּי יוֹסֵף הֵלֵךְ לִפְנֵי הַמְּלָאכִים
שְׁאִמְרוּ "יִבְרָא אָדָם".

וְלִבָּן הֵם מְכָרוּ אוֹתוֹ, כִּי לְמַה
אָמְרָתָ לְבָרָא בֶּן אָדָם
בִּכְלָל? הֲבֵן אָדָם — 90% הוּא
חוּטָא, יֵשׁ אֶחָד צַדִּיק יָסוּד עוֹלָם
וְחוּץ מִזֶּה כָּלֵם חוּטָאִים, אֵין אֶחָד
שֶׁלֹא חוּטָא, מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת,
הִרְהוּרִים רָעִים. אֲפֹלוּ אָדָם הִבִּיא
יֵלֵד, אַז הֵיילֵד נוֹלֵד חוּלָה, נוֹלֵד
עִם מוּם, כִּי הוּא לֹא נִזְהָר לְהִבִּיא
אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה, בְּרִגְעָה שֶׁהוּא לֹא
מִבִּיא אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה — אַז הֵיילֵד
נוֹלֵד עִם מוּם, הוּא נוֹלֵד עִם
שָׂדִים, הוּא נוֹלֵד עִם זֶה... אַז
שָׁלְחוּ לוֹ כְּתַנַּת פָּסִים, כְּלוּמַר

שָׁהֶם חָלְקוּ עַל הַמְּלָאכִים הַקְדוּשִׁים הַנִּקְרָאִים פִּתְחוּ"ן סִגְרוּ"ן יוֹאֵל מִטְטְרוּ"ן, שָׁהֶם אָמְרוּ לִבְרָא אֶת הַבֶּן אָדָם, שָׁהֶם [רָאשֵׁי תְבוֹת] פְּסִי"ם, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּשְׁלַחוּ אֶת כְּתַנֵּת הַפְּסִים" (בְּרֵאשִׁית לז, לב), כִּי אֲנַחְנוּ חוֹלְקִים עַל הַמְּלָאכִים שְׁלוֹ, "וְהִנֵּה נֶעַר בֶּכָה" (שְׁמוֹת ב, ו), אִזּוֹ זֶה מָה שֶׁכָּתוּב "וְהוּא נֶעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה" (בְּרֵאשִׁית לז, ב), מָה זֶה "נֶעַר"? שֶׁהוּא הָיָה מְלֶאךָ מִטְטְרוּ"ן! וְזֶה מָה שֶׁכָּתוּב "וְהוּא נֶעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֵת בְּנֵי זִלְפָּה", לָמָּה "נֶעַר"? כִּי הוּא הָיָה מְלֶאךָ מִטְטְרוּ"ן, מְלֶאךָ מִטְטְרוּ"ן אָמַר "יִבְרָא אָדָם", וְכֵלָם אָמְרוּ "אֵל יִבְרָא", כָּל הַמְּלָאכִים אָמְרוּ "יִבְרָא", רַק אֲמַת אָמַר אֵל יִבְרָא — כָּלוּ שְׁקָרִים, רַק חֶסֶד אָמַר הוּא יַעֲשֶׂה חֲסִדִּים, הוּא יַחְלִק סְלֵי מִזֹּון לְשִׁבְתָּ, אִזּוֹ בִּזְכוּת זֶה...

אז עֲכָשִׁיו שִׁמְעֵתִי חֲדוּשׁ, "אֵלוּ דְּבָרִים שְׁאִין לָהֶם שְׁעוֹר הַפֶּאֶה וְהַבְּכוּרִים... בְּקוֹר חוֹלִים..." אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים "בְּקוֹר חוֹלִים, הַכִּנְסַת כָּלָה, הַלְוִית הַמֶּת", מָה שֶׁיֵּךְ [הַכִּנְסַת כָּלָה בֵּין

שְׁנֵיהֶם, צָרִיךְ לְהִיוֹת] בְּקוֹר חוֹלִים וְאַחֲרֵי זֶה הַלְוִית הַמֶּת, [אֵלָּא:] הַכִּנְסַת כָּלָה מִבְּטָלָת אֶת הַלְוִית הַמֶּת! אִם אֲתָה עוֹזֵר לְכָלָה, אֲתָה מַחְלֵק סְלִים לְאֲנָשִׁים, אוֹסֵף כֶּסֶף לְכָלָה אִזּוֹ זֶה יִבְטַל לָךְ אֶת הַלְוִית הַמֶּת. הִנֵּה: "בְּקוֹר חוֹלִים", כִּי כָּל חוֹלִים לְמִיתָה, רַב חוֹלִים לְמִיתָה, אִזּוֹ אִם אֲתָה עוֹסֵק בְּהַכִּנְסַת כָּלָה תַּדַּע לָךְ שֶׁזֶה יִבְטַל אֶת הַלְוִית הַמֶּת, לֹא תִצְטָרֵךְ אֶת הַלְוִית הַמֶּת, וְלִכְּנֹן בֵּין בְּקוֹר חוֹלִים לְהַלְוִית הַמֶּת מְכַנְּסִים [אֶת הַכִּנְסַת כָּלָה], זֶה הַחֲפֵץ חַיִּים אָמַר אֶת זֶה, שְׁלֹכֵן זֶה נִכְנָס בְּאֲמָצַע.

אז הַחֶסֶד אָמַר לִבְרָא בֶן אָדָם, עוֹשִׂים הַכִּנְסַת כָּלָה, אוֹסְפִים כֶּסֶף לְכָלָה, נִכּוֹן אַחֲרֵי זֶה הַכָּלָה הַזֹּאת בְּעֶצְמָה נְהִיית...

כי מִטְטְרוּ"ן נִקְרָא בְּסוֹד "נֶעַר", כִּי זֶה חֲנוּךְ בֶּן יִירֵד, חֲנוּךְ זֶה מִטְטְרוּ"ן, יוֹסֵף הָיָה גִּלְגּוּל שֶׁל חֲנוּךְ, יוֹסֵף בְּעֶצְמוֹ הָיָה גִּלְגּוּל שֶׁל חֲנוּךְ, שֶׁהוּא בָּא לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא שֶׁל חֲנוּךְ, "כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים" (בְּרֵאשִׁית ה, כד), לָמָּה? כִּי קָל

להרשיע. אז אומר ה"שמע שלמה" — רבי שלמה מקארלין, היארצייט יהיה בכ"ב תמוז, רבי שלמה מקארלין אומר: שמה זה "קל להרשיע"? שהוא עשה "קל" מכל הרשעים, הוא אומר "לא, הם לא אשמים, הם לא יודעים, הם ככה, תינוק שנשבה, לא היה לו אבא, לא היה לו חנוך".

כתוב שכן סורר ומורה צריך שהאבא והאמא יהיו שוים בקול שוים במראה, אם האבא והאמא לא שוים הוא מתקלקל, הוא כבר מזלזל באבא שלו באמא שלו, הוא רואה שהאבא מזלזל באמא או האמא מזלזלת באבא, אז הוא יוצא ילד מפקר. האבא מעליב את האמא, אז האמא מעליבה את האבא בתורה, ומי מפסיד? הילד מפסיד! ההורים מסתדרים בסוף, אבל הילד הולך לתרבות רעה, הוא אומר: אמא אמרה לאבא ככה ואבא אמר לאמא ככה אז שניהם צודקים, הוא

הולך לפי שניהם, הוא "מכבד" את שניהם, אז הילד מפסד מכל הצדדים. אז זה "קל להרשיע", מה זה "קל להרשיע"? הוא אומר: "מה הוא אשם? האבא העליב את האמא, האמא העליבה את האבא, אז הילד התקלקל. מה הוא אשם" — "קל להרשיע". כל רשע יש לו איזה רקע, יש לו איזה משהו שגרם לו...

או שהאבא לא שר זמירות בשבת, אז הוא (בנו) אין לו [הנאה מהשבת, אלא הוא חש ש]השבת זה בית סהר, לכן צריכים להאריך בזמירות כמה שיותר, ארבע שעות — חמש שעות — שש שעות, היינו גומרים בארבע אחרי הצהרים את השבת, קוראים קצת לקוטי הלכות וקצת ככה, וקצת להגיד חדושים [-], ומה זה רבי שמעון [בר יוחאי], שהוא בא לכפר על שמעון בן יעקב, ואת החדושים של רבי שמשון מאוסטרופול, זה מחדד את המח¹⁸, זה תופס

מראי מקומות והערות

¹⁸ שיח שרפי קודש - חלק ב' שלה (ב,תקנכ)

מוהרנ"ת אומר פעם: "החדושים של רבי

לא עבדים. אז בסדר, אבל בשביל זה למכר אותו? ! הם באו למכר אותם, הם באו למכר אותם, בשביל מה הם הלכו עד דתן? למכר אותם! הרמב"ם אומר אם אדם יש לו אח מהשפחה [של אביו] הוא יכול למכר אותו.

[הסיבה] שהאחים הלכו לדותן היא, כי הם הלכו למכר את נפתלי שהוא קופץ את כל כדור הארץ, מה זה, אפשר להרויח מליארד דולר עליו, ועשיתי חשבון שאפשר להרויח ביום אחד מליארד דולר, אתה

את המח, זה חדושים כאלה שאין בשום ספר בעולם, והוא מסביר לך את הכל, מה זה מכירת יוסף, מה זה כל הדברים בתורה הוא מסביר בעמק.

אז בשביל אבר מן החי מוכרים בן אדם? מה קורה כאן? בשביל ש[נקודאים להם] "בני השפחות" מוכרים בן אדם? אז בסדר, אז הם אמרו שהם ימכרו אותם לעבדים, אז הוא אמר אתם לא תהיו עבדים בסדר, למכר אותו? להפך, הוא מגן עליהם, הוא מגיע, אני אמר אותו כי הוא מגן עליהם? הוא אומר: הם

מראי מקומות והערות

מח"!

שמשון מאוסטרופולי מבקעים לי את המח"!
"רבי שמשון"ם חדושים שפאלטן מיר דעם

משקיע מליאָרד דולר, מעמיד מליון איש, כל שעה אתה עושה שתי קפיצות, כל שעה אתה יכול לקפץ מלונדון לניו יורק ומניו יורק בחזרה, אם הוא יכול לקפץ מחברון לאַלכסנדריה הוא יכול לקפץ מלונדון לניו יורק, אתה שם שם מליון איש בניו יורק במקום פתוח, אין כזה אצטדיון, אין אצטדיון למליון איש, ומליון איש בלונדון ובכל שעה הוא — נפתלין קופץ פעמים, כל אחד נותן דולר אחד, מליון [בכל מקום, יחד] שני מליון, ארבע מליון בשעה, בִּ22 שעות כפול 4 [מליון] זה 48 מליון, תוך 20 יום אתה מגיע [למליאָרד], כל יום זה כמעט חמשים, עוד קפיצה אחת... זה חמשים, כפול עשרים יום יש לך כבר מליאָרד, השקעת מליאָרד דולר, קנית את נפתלי במליאָרד דולר, ואתה מתחיל להקפיץ אותו מלונדון לניו יורק, ועומדים פה מליון פה מליון, כל קפיצה מליון אנשים רואים, מספיק שכל אחד יתן דולר, לא צריך יותר מדולר, מה יש לעשות, ובתוך 20 יום [משלימים

את דמי הקניה], חשבון פשוט, אתם לא יודעים מסחר, יכולתם להרויח מליאָרדים, הייתם מוכרים את אח שלכם, מוכרים מישהו, נותנים לו לקפץ מארץ לארץ כמו נפתלי, קופץ מחברון לאַלכסנדריה ובחזרה...

וְחֹשִׁים [בן דן שגם היה מבני

השפחות, גם היו יכולים למוכרו מכסכום גדול, שהרי היה גיבור עצום, הוא] הוריד את הראש לעשו, מה עשו עשה מספן, מורידים לו את הראש, מה קורה כאן. [וחושים צועק:] תקברו את הסבא שלי. הוא אמר: אי אפשר, זה עכשיו הוא — נפתלי) קפץ [לאַלכסנדריה להביא את שטר המכירה], הוא — חושים בן דן שהיה חרש אלם] לא הבין מה שמדברים אליו, הוא הוריד לו — [לעשו] את הראש בשניה, והראש של עשו התגלגל עד ליצחק, הראש שלו קבור במערת המכפלה. כשהיינו באים, הערביים היו אומרים לנו: בואו נקח אתכם ליוסוף, יוסוף זה היה עשו, לשם נקח אתכם.

אז על כל פנים יש מה לספר לילדים [בשולחן שבת שיעניין אותם], ספורי מתח כאלה שאין בשום ספר בעולם, אפשר להחזיק אותם כל השבת עם ספורים, שלא יצאו החוצה, שלא ילכו עם חברים רעים. ואת כל המדרשים להקריא לילדים בשבת קדש, לספר להם את כל המדרשים, איך נפתלי קופץ את כל כדור הארץ, ורצו למכור אותו, ולא הלך להם, [כיון שיוסף הגיע וחששו שישפר על כך לאביהם יעקב].

אז הוא מסביר כאן בעמק, רבי שמשון מאוסטרופולי: שזה בכלל מחלקת בין המלאכים, זה מחלקת בכלל אם היה כדאי לברא את העולם, מלאך מטטרו"ן אמר לברא את העולם וכל המלאכים אמרו לא לברא את העולם, אין, כי בסוף אדם יחלל שבת, בסוף הוא יעבר על עריות, יפגם בעינים, זה לא יצליח הדבר הזה, בתור "נסוי" אז מילא, נסוי, אבל זה לא הולך, אדם 90% הוא חוטא, 90% הוא נכשל, 90% הוא לא מצליח, אז בשביל מה לברא בן אדם?

אז היה כאן מחלקת יסודית, מסביר רבי שמשון אוסטרופולער, זה נקרא "אתו" — [המובא ברש"י בראשית לו, יח], שרצו למכור אותו כי הוא היה בעד בריאת העולם, כלומר הוא ברא אותם, הוא ברא אותם, אם לא יוסף, אם לא מטטרו"ן, לא היו בוראים אותם. בשביל מה

אז על כל פנים יש מה לספר לילדים [בשולחן שבת שיעניין אותם], ספורי מתח כאלה שאין בשום ספר בעולם, אפשר להחזיק אותם כל השבת עם ספורים, שלא יצאו החוצה, שלא ילכו עם חברים רעים. ואת כל המדרשים להקריא לילדים בשבת קדש, לספר להם את כל המדרשים, איך נפתלי קופץ את כל כדור הארץ, ורצו למכור אותו, ולא הלך להם, [כיון שיוסף הגיע וחששו שישפר על כך לאביהם יעקב].

אז בשביל זה צריכים למכור את יוסף? למכור אותו? להפך, צריך להרים אותו על נס, להרים אותו על הכתפים, [-] הנה יוסף הציל את נפתלי, אז יוסף שמע את השיחה בין שמעון ולוי, אז הוא רץ ליהודה ואמר לו: תשמע, הולכים להרג את יוסף, אז יהודה הגיע [והציע למכור את יוסף]. אבל יוסף הפריע להם למכור את נפתלי, הוא פשוט הפריע להם, אז תקחו אותו על הכתפים, תביאו אותו לאבא,

יהיה יותר גדול, אבל אם אתה לא שופך מים אז הילד הוא כלו מתפוצץ ממדורות, הוא מתפוצץ מיצר הרע, הוא כלו 24 שעות בתוך יצר הרע. אז אם אתה לא יודע לתפס את הילד, אם אתה לא יודע, שום אבא לא יודע איך עושים את זה, אולי אבא אחד מתוך מליון אבות, אז הילדים כלם יוצאים לתרבות רעה, כלם מתקלקלים.

אז זה היה העבודה של חנוך: ללמד על כלם זכות. אבל זה כבר היה יותר מדאי, כי היה צריך כבר להביא מבול, היה צריך לברא את העולם מחדש. ונזכה לגאלה השלמה במהרה בימינו, אמן.

נבראנו? לחלק אחד על השני? בשביל לריב אחד עם השני? שלום אמר: כלו קטטות, אי אפשר, אנחנו רק רבים, אנחנו רק בורחים מהבית, אי אפשר ככה... הילדים מתקלקלים, הילדים רואים את ההורים רבים — מתקלקלים. למה ילד מתקלקל? כי לא שרים זמירות, לא אומרים מדרשים, לא מספרים ספורים בסעודת שבת, אז הילד הולך לחברים רעים. מה, מה הוא יעשה? מה יעשה הבן ולא יחטא? היצר הרע זה שבעים מדורות הרבה אומר, היצר הרע זה שבעים מדורות, מה אתה רוצה? לשפך מים? להביא מכבי אש? איך תכבה את זה? אז עם ספורים, עם דברי תורה, עם בדיחות, לפחות שלא

והתקדשתם

לצאת מהיצר הרע

איש ואשה ביחד אז השכינה להרגיש שאשתו זה השכינה, נמצאת שם, אדם צריך שהוא נמצא עם אשתו אז [הוא] עם

הַעֲבֹדָה שֶׁלוֹ לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר
הָרַע זֶה הַעֲבֹדָה שֶׁלוֹ לִצְאָת
מֵהַיֵּצֵר הָרַע, לֹא לְהִגָּר אַחֲרָיו, כִּי
הַיֵּצֵר הָרַע זֶה לֹא הַזְדַּמְנוּת
שְׁאֵפֶשֶׁר לַעֲשׂוֹת מִה שְׁעוּלָה עַל
הַלֵּב, מִה שְׁבָא לִי, אֵין מִה שְׁבָא לִי,
זֶה לֹא לְפִי מִה שְׁבָא לִי, זֶה הוֹלֵךְ
לְפִי מִה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
אָדָם צָרִיךְ לִצְאָת מֵהַיֵּצֵר הָרַע
לְגַמְרִי, לִצְאָת, כְּמוֹ מִשֶּׁה רַבְּנוּ
שֶׁהוּא נִשְׁאָר נִשְׁמָה בְּלִי גּוֹף, הוּא
כָּבֵד לֹא הִרְגִּישׁ שׁוּם דָּבָר.

הַרְמֵב"ם אוֹמֵר מִשֶּׁה רַבְּנוּ נִשְׁאָר
נִשְׁמָה בְּלִי גּוֹף, כָּל
הַעֲנִיָּן שֶׁל מִשֶּׁה שֶׁהוּא כָּבֵד נִהְיָה
נִשְׁמָה בְּלִי גּוֹף לְגַמְרִי, וְזֶה הַסִּבָּה
שֶׁלֹּא כְּתוּב מִשֶּׁה [בַּפֶּרֶשׁת תַּצוּה, כִּפִּי
שֶׁהִקְשָׁה לִפְנֵי כֵן] כִּי אֵין מִשֶּׁה בְּכֻלָּל,
הוּא לֹא קַיָּם, כִּי מִשֶּׁה כָּבֵד נִהְפֶּךְ
לְאֹיִר [הֵינּוּ לְרוּחָנִי לְגַמְרִי], נִהְפֶּךְ
לְדָבָר מִפְּשֵׁט לְגַמְרִי, הַרְמֵב"ם
אוֹמֵר הוּא נִהְפֶּךְ לְשִׁכְל גְּמוּר, אֵין
לוֹ שׁוּם תַּאֲוֹת, אֵין לוֹ כָּל הָעֲנִיָּנִים
הַמְרַגְּשִׁים הַמַּתְעוֹרְרִים, מִשֶּׁה הָיָה
כָּבֵד נָקִי לְגַמְרִי, לְכֵן כְּתוּב בְּנִיָּה לֹא
כְּתוּב בְּנִי, וּשְׁנֵי בְּנֵיָה עֲמָה, שְׁנֵי
בְּנֵיָה זֶה לֹא שֶׁלוֹ הוּא לֹא שִׁיף
לְדָבָר הַזֶּה, מִשֶּׁה לֹא שִׁיף לָזֶה
בְּכֻלָּל.

אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהִפְתֵּרוֹן לְכָל

הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה, אֵין תַּאֲוֹת, אֵין
פְּגָמֵי בְּרִית, בְּשִׁבִּיל מִה מִתְחַתְּנִים
לִצְאָת מִפְּגָמֵי הַבְּרִית, לֹא לִפְל עוֹד
יוֹתֵר, כָּל הַגְּרוּשִׁין כִּי אֲנָשִׁים
נוֹפְלִים עוֹד יוֹתֵר, כִּי חוֹשְׁבִים
שֶׁעֲכָשׁוּ הֵכֵל מֵתֵר, בְּדִיוֹק הַפּוֹךְ,
עֲכָשׁוּ הֵכֵל אֶסּוּר, זֶה רַק הָאֶסּוּרִים
יוֹתֵר חֲזָקִים, אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים
בַּפְּתִיחַת סֵפֶר תּוֹרָה וַיִּגְעַר בַּיֵּצֵר
הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים, שֶׁצָּרִיכִים לְגַעַר
בַּיֵּצֵר הָרַע.

הַיֵּצֵר הָרַע זֶה מִה שֶׁמִּפְרִיד בֵּין
אִישׁ לְאִשָּׁה, הַיֵּצֵר הָרַע, כִּי
הָאִשָּׁה מְרַגֶּשֶׁת שֶׁבְּסֹף הֵכֵל הוּא
בְּכֻלָּל לֹא חוֹשֵׁב עָלֶיהָ, הוּא חוֹשֵׁב
עַל הַתַּאֲוֹת שֶׁלוֹ, אִזּוּ הִיא בּוֹרַחַת
מֵהַבֵּית, בְּכֻלָּל הוּא לֹא מִתְכַּוֵּן
אֲלֶיהָ, הוּא מִתְכַּוֵּן לַתַּאֲוֹת שֶׁלוֹ.

אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל
לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר הָרַע, כָּל
אֶחָד, ה' נוֹתֵן לְכָל אֶחָד יֵצֵר הָרַע
בְּמִדָּה שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו,
כָּל אֶחָד [הַנְּסִיּוֹן שֶׁמִּקְבֵּל] זֶה בְּמִדָּה
בְּמִשְׁקָל בְּמִשׁוֹרָה, כָּל אֶחָד יָכוֹל
לְהַתְגַּבֵּר, וְאַחֲרֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת אִזּוּ
צָרִיכִים לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר הָרַע,
אַחֲרֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת אִזּוּ אָדָם צָרִיךְ
לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר הָרַע זֶה תַּאֲוָה
לְעֵינִים, הוּא (-אָדָם הָרָאוּן) אֲכָל
מִהַתְּפוּחַ, וְאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁזֶה

הנָשִׁים לֹא חָטְאוּ בַּעֲגָל שׁוּם אִשָּׁה
לֹא חָטְאוּ בַּעֲגָל, כִּמָּה שֶׁהִרְבִּיצוּ
לָהֶם מִכּוֹת רֹצַח. (שׁוּר אֲדָר א'
תשפ"ב).

הַדְּבָרִים זֶה שֶׁהוּא יוֹצֵא
מִחֵצֵר הָרַע, וְהָאִשָּׁה וְדַאי רוֹצֵחַ
לִצְאָת מִזֶּה וְהוּא צָרִיךְ גַּם לִצְאָת
מִזֶּה, אֲצֵל הָאִישׁ זֶה הִרְבָּה יוֹתֵר
מִסֶּכֶן מֵאֲשֶׁר אֲצֵל הָאִשָּׁה, וְלִכְן

ל"ג בעומר - התפילה במידון

שָׁנָה, כָּל שָׁנָה עַל הָהָר. הָרִי אוֹתָהּ
תִּפְלָה אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל גַּם פֹּה
בִּירוּשָׁלַיִם, אֲבָל בִּיאֲרָצִיט זֶה ל"ג
בַּעֲמָר כָּל מִלָּה שְׂאוּמְרִים, כָּל אוֹת
שְׂאוּמְרִים. אֲסוּר לוֹתֵר עַל שׁוּם
אוֹת! כִּי כָּל אוֹת זֶה לְכָל הַדּוֹרוֹת!
כָּל אוֹת זֶה "וּמִסְדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים
בְּמִשְׁמְרוּתֵיהֶם בְּרָקִיעַ כְּרֻצּוֹנוֹ" אֲזִי
הַתִּפְלָה מְסַדֶּרֶת אֶת כָּל הַכּוֹכָבִים.
"מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח צֶדֶק" (יִשְׁעִיָּהוּ
מ"א ב') אֲבָרְהָם לֹא הָיָה לוֹ יְלָדִים,
אֲבָרְהָם הָיָה עָקֵר. וְרַחֵל אָפְלוּ אֵין
לָהּ בֵּית הַוָּלָד - "וְרַחֵל עָקְרָה
(בְּרֵאשִׁית כ"ט ל"א) - אָפְלוּ אֵין
לָהּ בֵּית הַוָּלָד אָפְלוּ אֵין לָהּ שׁוּם
אֶפְשָׁרוּת, אֵין לָהּ בְּכָלֵל צוּרָה שֶׁל
גּוֹף. הִיא לֹא יְכוּלָה, שׁוּם דָּבָר לֹא
הָיָה לָהּ. אֲבָל אֲבָרְהָם פָּעַל עִם
הַתִּפְלוּת שְׁלוֹ, זֶה כָּבֵד הָיָה בְּגִיל
תִּשְׁעִים וְתִשְׁעִים הִיא [שָׂרָה] הָיְתָה

עֲבָשׁוּ בִּזְכוּת רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁכָלֵם
עָשׂוּ כֵּזֶה מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ,
הַמִּנִּין הַיְחִידִי זֶה הָיָה שׁוּבוֹ בָּנִים
שֶׁהָיָה עַל הָהָר [מִירוֹן], הַמִּנִּין
הַיְחִידִי שֶׁל שַׁחֲרִית שֶׁהִתְחִיל
בְּחֵמֶשׁ בַּבֹּקֶר, זֶה רַק הָיָה שׁוּבוֹ
בָּנִים. אֲנָשִׁים פָּחְדוּ לַעֲלוֹת עַל הָהָר
יָדְעוּ שֶׁזֶה סוּף הָעוֹלָם, שִׁיחְסְלוּ
אוֹתָם. חוּץ מִשׁוּבוֹ בָּנִים אֵף אֶחָד
לֹא הָעִיז לָבוֹא בַּשַּׁעַת בֹּקֶר
מִקְדָּמָה. עֲכָשׁוּ הוֹלֵךְ שֵׁם קְרִיבוֹת
הוֹלֵךְ שֵׁם כָּכָה... מִלְחָמַת עוֹלָם,
אוֹלֵי זֶה מִלְחָמַת עוֹלָם הַשְּׁלִישִׁית
כָּבֵד הַתְּחִילָה אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים
בְּדִיוֹק. עַל כָּל פָּנִים אֲזִי הַיְחִידִים
שֶׁהִתְפַּלְלוּ שַׁחֲרִית זֶה הָיָה רַק שׁוּבוֹ
בָּנִים, זֶה הַיְחִידִים שֶׁהִצְלִיחוּ
לְהִגִּיעַ לַפְּנוֹת בֹּקֶר.

וְהַתִּפְלָה אֲצֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן זֶה כָּל
שָׁנָה זֶה כְּמוֹ מִלִּיאָרְד

שחרית, אז שחרית אפֿשר
להתפלל בכל מקום בעולם. גם
ביריחו אפֿשר להתפלל שחרית,
גם שם יש בית כנסת עתיק. אלא
כל אות אצל רבי שמעון זה לכל
הדורות! כל אות בתפלה, בפרט
שאנחנו אומרים "יוצר אור ובורא
חשך" שאנחנו בוראים את האור!
השמש היא לא דולקת מעצמה,
אין שם מי שמדליק את
השמש, חפשי תמיד את זה
שמדליק את השמש... חפשי
אותו.... אִמְרוּ שֶׁהוּא אֶצֶל רַב־
אֱהֲרָאֵךְ - הוּא אֶצֶל תּוֹלְדוֹת
אֱהֲרֹן... חפשי אותו, מי מדליק
את השמש? אלא צריכים להדליק
אותה כל יום מחדש! "יוצר אור
ובורא חשך"! אז מי מדליק
אותה? מי שמתפלל ותיקין! הוא
מדליק את השמש! אם לא, זה
סתם אתה משתמש בשמש של
מישהו אחר. אתה צריך להדליק
את השמש בעצמך!

אדם מתפלל שחרית, הוא קם הוא
יודע כבר אחרי חמש אסור
לישן. אחרי חמש מה... עשרים
לשש זה כבר הַנֵּץ. אחרי חמש זה
אסור דאורייתא לישן - אחרי
חמש! כי הוא צריך להדליק את
השמש, כפשוטו "יוצר אור ובורא

בגיל שמונים ותשע. האבן עזרא
חולק על זה הוא אומר, איך יתכן
יוכבד בגיל מאה שלוששים? הוא
אומר - האבן עזרא - הוא אומר
שאחיה חי. עכשו אחיה השילוני
"מקום בחר לו עם הנביא אחיה"
צריכים לדעת שאחיה חי שמונה
מאות שנה - אחיה חי, עבר את
השבע מאות. אז אחיה השילוני
לחיות עם אדם כזה שחי למעלה
משבע מאות שנה.

שעבשו אדם בל"ג בעומר יכול
לבחר את המקום שלו
בשמים. עכשו ל"ג בעומר אדם
יכול על פי המעשים שלו, כמו יעל
שהיתה הכהן הגדול, אפלו אשה
זה לא משנה [התנא דבי אליהו]
אומר אין הבדל בין איש לאשה,
שום הבדל. האשה חושבת שהיא
פטורה ממצות, היא פטורה
מתפלה. אין דבר כזה! תפלה
חייבים, לעמד שמונה עשרה זה
שתיים שלוש דקות אפֿשר אפלו יש
עשרה ילדים אז אפֿשר להסתדר
שלוש דקות אפֿשר תמיד. במקום
לעמד לפני הראי, אפֿשר לעמד
שמונה עשרה, אז השלוש דקות
האלה.

עכשו שהיינו אצל רבי שמעון
והלכנו להתפלל שם

ברחת! אין שמש, שש שנים לא היה שמש. נהרגו שש מיליון יהודים, כל יום נהרגו עשר אלף עשרים אלף, כל יום שש שנים! אי אפשר בכלל להבין את זה, בשיא האכזריות! כי לא היה שמש באותם זמנים, לא היה מי שידליק את השמש.

בשביל זה אנחנו אומרים "במשמרותיהם ברקיע כרצונו" אדם צריך לדעת שעם המעריב עם השחרית עם המנחה, הוא מדליק את השמש! אם הוא קם אחרי ותיקין, אז הוא לא הדליק את השמש, משהו אחר הדליק את השמש, אז השמש כבר לא מגנה עליו.

אבל זה הזכות של רבי שמעון שהוא יכול לפטר כל דין בעולם! אין דין! אין דין שהוא לא פוטר אותו! לא משנה אם אדם עבר על סקילה שרפה הרג חנק, ברגע שהוא עושה תשובה אמתית, מיד הוא ממתיק את הכל! ונזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן! (שעור אייר תשפ"ב).

חשך. "יוצר המאורות" - "יוצר המאורות" אנחנו אומרים, שה' בורא את המאורות כל יום מחדש, השמש לא יכולה לדלק, משהו צריך להדליק אותה. צריכים לחפש את מי שמדליק את השמש, אז מי מדליק אותה? זה שמתפלל ותיקין זה שקם ותיקין, קם לפני חמש - לפני שנהיה כחול בשמים, אז הוא יכול להמתיק כל גזר דין בעולם! כמו רשב"י שממתיק כל גזר דין בעולם, אין דין שהוא לא ממתיק אותו.

לבן רשב"י נפטר בדיוק ב"ח, שאז זה בדיוק יום אחרי המבול שהתחיל המבול. להראות שהוא יכול [להמתיק] כל מבול בעולם. כל פעם יש מבול חדש, נהרגים יהודים. בשואה נהרגו שש מיליון זה גם היה מבול. אבל על ידי הצדיק, זה שאומר "יוצר אור ובורא חשך" אז הוא יוצר את האור כפשוטו! הוא בורא את השמש! הוא בורא שמש חדשה.

בי "שמש ירח עמד זבלה" (חבקוק ג' י"א) השמש עלה לזבול, כי קרח חלק על משה, חולקים על הצדיק - השמש

חוספות ממורינו הרב שליט"א

תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרת משכא דחויא, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו הענינים קשים הייתי משמח את עצמי על קידוש השם יתברך יותר מתענוג גשמי הזה, אך יזהר שיהיה דובר אמת בלבבו ושיהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישטה את עצמו להיות בגונב דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שתוונג של הצדיק האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי תנינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי תנינוק אין לו דעת, על כן אין היסורים שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתנינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדבריו היה שקדשתי של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק צוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב במל לבדו בחדר או שוכב על מפתו ואינו יכול לישן, והיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדול וגורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוד מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב במל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע ובכזה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר בנזכר לעיל, ועוד יבין אם יענו אותו כל אומות העולם בכל ענינים קשים ויפסגו עורו מבשרו להכחיש חס ושלום ביחודו, וסבול כל היסורים ולא יודה להם חס ושלום, ויצויר בדעתו ומחשבתו כאלו עושין לו בנזכר לעיל, ובה יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדין.

ג. גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש יבין בנזכר לעיל, ובשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזכר לעיל, ותיכף ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר היה לו

קדושת הבכורה

שאל המלך |

שהרג שאול בנוב, להרוג עיר שלמה בישראל זה בכלל לא נתפס כתוב שהחטא הזה רובץ בקל הדורות. (באר בשדה קפ"ב).

היום חסד שבנצח, עכשיו זה הרגע של הגאולה. "אמור אל הכהנים ואמרת". משה שאל, מלך ראשון שיעמד לישראל - שאול, יהרג בתרב, איך זה יתכן, כי העיקר זה להגיע לשם 'מה', לשם 'מה' אי אפשר להגיע רק על ידי הצדיק. אם שאול היה מתבטל לשמואל היה לו מלכות עולם. שמואל אמר לו לחכות חמש דקות, שאול בא לעולם למלכות עולם. שאול בא כדי להביא את הגאולה. כי הוא "יעצר בעמי" (שמואל-א ט, יז), את מה הוא יעצר - את היצר הרע. כי עכשיו יש בפרשה (- בהר) את דין שמיטה, שמיטה מהיצר הרע, "אם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי" (שמות כא, ה), כי אסור שאדם יסיח דעת מאשתו, אף פעם בחיים אסור לאדם להסיח דעת מאשתו. (ארזי הלבנון).

פרשת אמור, אמור לכהנים, שאול נפל בתרב חתכו לו את הגוף לשתיים, את הראש זרקו בבית דגון ואת הגויה בבית שאן, ובאו אנשי יבש גלעד והורידו בלילה, השומרים נרדמו ושבע ימים צמו לא אכלו, ופרצו את הגויה וקברו אותה ואחרי זה היה שלש שנים רעב "אל שאול ואל בית הדמים" (שמואל-ב כא, א) כי שאול היה הצדיק האמיתי האמיתי האמיתי הכי אמיתי בעולם.

אמר אל הכהנים משה רואה את הכל איך שחותכים את הגויה לשנים את הראש בבית דגון ואת הגוף בבית שאן ומה שעשו אנשי יבש גלעד ובזכות זה יזכו לגאולה והם יהיו הראשונים "לי גלעד ולי מנשה" ומשה שואל מה זה? כזה מיתה משונה? חותכים אותה לשנים את הגויה שלו, עד שהקב"ה אמר לו "אמר אל הכהנים", מה אתה רוצה ממני אמור לכהנים

קדושת הצדיקים

| ר' שמעון בר יוחאי |

י"ח אייר

ואז ראו שהאש זזה, רבי אלעזר עובר את האש
נותן לרבי חייא יד, מכניס אותו לתוך האש.

רבי שמעון בר יוחאי כל... היה מקף באש! ורק
מי שהוא יכול לעבר דרך האש, יכול להכנס
לחבורה שלו. ובפטירה שלו המטה היתה
מסבבת באש!

כמו ר' נפתלי כ"ץ שהוא קבור באיסטנבול
מתחת לגשר, חמש דקות משדה התעופה. מי
שיש לו חמש דקות זמן, יכול לקפץ ל[קבר
של ר'] נפתלי כ"ץ. הוא היה מקף באש! כתוב
בסמיכת חכמים. ובפטירה שלו עשרים וארבע
שעות הבית היה מלא אש מקף באש! אף אחד
לא יכול לעבר את האש.

וככה היה רבי שמעון בר יוחאי שהמטה היתה
מקפת באש! ואז המטה התרוממה מעצמה! לא
ידעו איפה לקבר אותו, לא ידעו איפה הצינו,
איפה המקום. והמטה הלכה מכפר עכברה,
מכפר עכברה המטה הלכה מעצמה, כשהיא
מקפת באש, התלמידים הלכו אחרי המטה. עד
שהגיע למידון לציון הקדוש. שעכשו המקום
הזה מקף באש להבה! מי שזוכה...

לדעת שהפל מקף באש! כל החר, כל הגבעה,
כל הצינן הקדוש הכל מקף באש! הכל שם זה
אש להבה, וכל מי שזוכה להגיע עכשו להר
מידון, הוא יזכה להכנס לתוך האש הנוראה
הזאת! וכל הגוף שלו יהיה ספוג באש כל המאה
עשרים שנה, ונזכה לגאולה השלמה אמנו!
(שיעור ח"י אייר – ל"ג בעומר תשפ"ב).

עכשו הוד שבהוד, רבי שמעון בר יוחאי היה
כלו אש להבה מהיום שהוא נולד. כמו דבורה
הנביאה שהיתה אש להבה! לפידים, לפידים אש
היו רואים מעל האהל שלה כל היום כל הלילה.

רבי שמעון בר יוחאי היה מקף [באש] באדרא,
היה לו עשרה תלמידים, כלם היו מקפים באש.
אף אחד לא היה יכול להכנס לאדרא, להיות
תלמיד של רבי שמעון בר יוחאי, רק מי שהיה
יכול לעבר דרך האש. כל זה מסבר בדרך י"ג
בזהר בראשית. שאי אפשר להכנס לחבורה של
רבי שמעון בר יוחאי, רק מי שיכל לעבר דרך
חומה של אש.

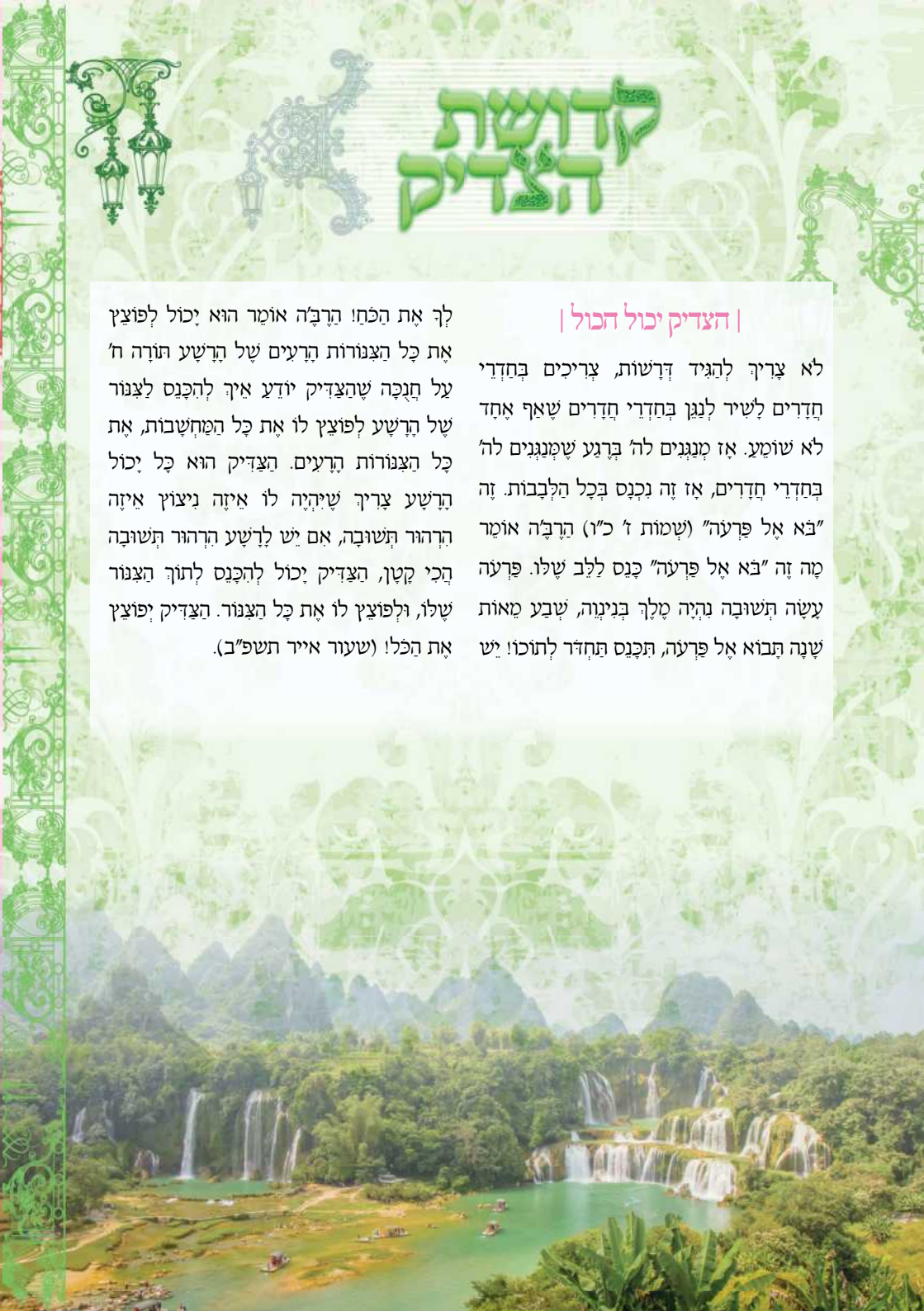
רבי חייא היה בגליל הוא רצה להצטרף לחבורה
של רבי שמעון בר יוחאי, רבי חייא היה תלמיד
של רבי שמעון. שהוא הגיע לאדרא – למקום
של האדרא, זה היה ליד צפת. אז הוא ראה
שהפל מקף באש, והוא התחיל לבכות הוא
ראה שהוא לא יכול לעבר את האש, הוא
לא יכול להכנס לאש. רבי שמעון בר יוחאי
שלח את רבי אלעזר – הבן שלו. אמר [רשב"י
לבנו] 'תעבר דרך האש תביא לי אותו'. הוא
[רבי אלעזר] אמר 'אבא, רבי שמעון, בחיים
לא עברתי דרך אש אני יודע שאנחנו מקפים
באש, אבל לעבר דרך האש? אני לא מסגל...'
הוא [רשב"י] אמר [לרבי אלעזר בנו] 'אתה כן
מסגל! תעבר דרך האש תביא לי את רבי חייא'.

קדושת הצדיק

| הצדיק יכול ככול |

לך את הכח! הרב'ה אומר הוא יכול לפוצץ את כל הצנורות הרעים של הרשע תורה ח' על חנכה שהצדיק יודע איך להכנס לצנור של הרשע לפוצץ לו את כל המחשבות, את כל הצנורות הרעים. הצדיק הוא כל יכול הרשע צריך שיהיה לו איזה ניצוץ איזה הרהור תשובה, אם יש לרשע הרהור תשובה הכי קטן, הצדיק יכול להכנס לתוך הצנור שלו, ולפוצץ לו את כל הצנור. הצדיק יפוצץ את הכל! (שעור אייר תשפ"ב).

לא צריך להגיד דרשות, צריכים בחדרי חדרים לשיר לנגן בחדרי חדרים שאף אחד לא שומע. אז מנגנים לה' ברגע שמנגנים לה' בחדרי חדרים, אז זה נכנס בכל הלבבות. זה "בא אל פרעה" (שמות ז' כ"ו) הרב'ה אומר מה זה "בא אל פרעה" כנס ללב שלו. פרעה עשה תשובה נהיה מלך בנינוה, שבע מאות שנה תבוא אל פרעה, תכנס תחדר לתוכו! יש

הילדים

| הילד אוהב ללמוד |

חושב שבמסירות נפש הוא קופץ למקוה, איזה מסירות נפש? תסדר את המוח שלך, תעשה סויץ במח, זה הכל בעיות נפשיות ופסיכולוגיות ואתה צריך ללכת לטיפול פסיכולוגי וטיפול נפשי כי המקוה לא קר בכלל.

וככה גם ילדים, כל מה שלוקחים ילדים לטיפול נפשי וטיפול רגשי וכל מיני שמות יש להם זה הכל כי לא מרגילים את הילד ללמוד, הילד הוא רוצה ללמד והוא צמא ללמד והוא מחכה, עכשו היו פה ילדים בגיל ארבע והם יודעים את כל סכה בעל פה והם יכולים לדעת גם את כל הש"ס בעל פה, מה שמכניסים מגיל ארבע עד גיל שלוש עשרה השכל פתוח כמו מצלמה, זה גיל שהוא קולט הכל, צריך רגע לשבת עם הילד בישוב דעת ושידא שואמא ואבא רגועים והם לא רבים כל היום אז הכל בסדר והילד הוא בשיא הרגיעות והוא כמו מצלמה והוא יכול ללמד שש עשרה שעות. אבל הוא ילד קטן אז עד שלוש עשרה שעות (שעור פ' תצוה תשפ"ב).

אדם עד גיל שלוש עשרה המוח פתוח לגמרי, מגיל ארבע עד גיל שלוש עשרה המוח פתוח לגמרי ומה שמלמדים הילד קולט ואין לא שום בעיות נפשיות, הבעיות הנפשיות זה כי הוא לא לומד, כל הטיפול הרגשי והכל זה כי הילד לא לומד אז הוא משתגע, תקחו ילדים ותלמדו אותם את המשיגיות ואחרי זה תלמדו אותם את הסגיות אז לא יהיה להם בעיות נפשיות ואז לא יצטרכו לא טפול נפשי ולא טפול רגשי ופסיכולוגים, זה הכל כי לא מלמדים את הילדים מגיל שלוש.

אדם צריך לדעת שחונן מהתורה הוא לא יודע שום דבר, חונן מהגמרא אין בעולם כלום, אני מגיל שלוש עשרה יודע שיש גמרא וזה, איפה שאני הולך הולך עם גמרא, כל מקום שאני הולך לוקח גמרא.

מדברים על זה שאדם חי עם כל כך הרבה דמיונות והוא צריך לישן והמקוה קר והוא

קדושת הבית

האשה גדולה מבעל |

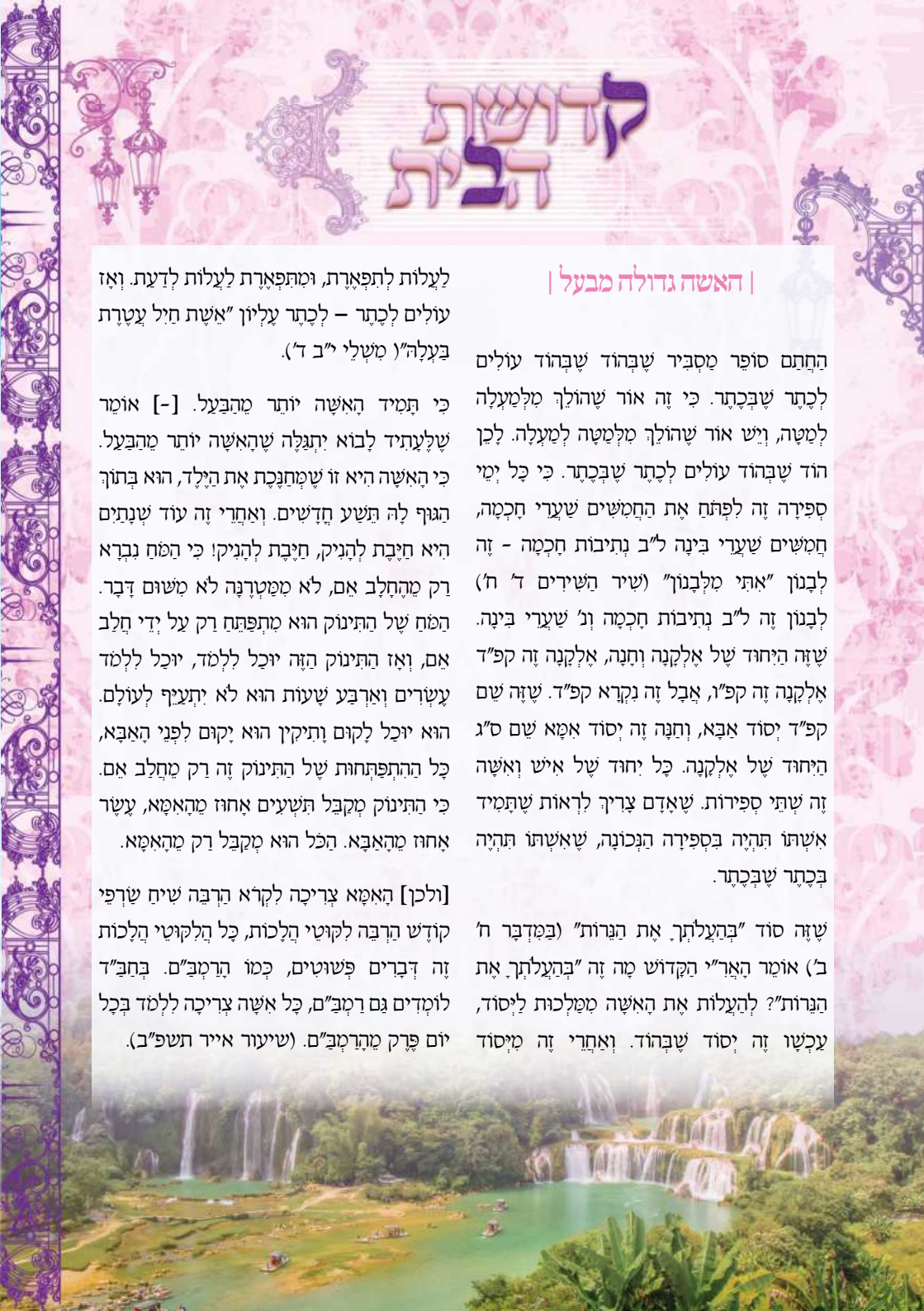
לעלות לתפארת, ומתפארת לעלות לדעת. ואז עולים לכתר – לכתר עליון "אשת חיל עטרת בעלה" (משלי י"ב ד').

כי תמיד האשה יותר מהבעל. [-] אומר שלעתיד לבוא יתגלה שהאשה יותר מהבעל. כי האשה היא זו שמחנכת את הילד, הוא בתוך הגוף לה תשע חדשים. ואחרי זה עוד שנתים היא חובת להניק, חובת להניק! כי המוח נברא רק מהחלב אם, לא ממטרינה לא משום דבר. המוח של התינוק הוא מתפתח רק על ידי חלב אם, ואז התינוק הזה יוכל ללמוד, יוכל ללמד עשרים וארבע שעות הוא לא יתעצף לעולם. הוא יוכל לקום ותיקין הוא יקום לפני האבא, כל ההתפתחות של התינוק זה רק מחלב אם. כי התינוק מקבל תשעים אחוז מהאמא, עשר אחוז מהאבא. הכל הוא מקבל רק מהאמא.

[ולכן] האמא צריכה לקרא הרבה שיח שרפי קודש הרבה לקוטי הלכות, כל הלקוטי הלכות זה דברים פשוטים, כמו הרמב"ם. בחב"ד לומדים גם רמב"ם, כל אשה צריכה ללמד בכל יום פרק מהרמב"ם. (שיעור אייר תשפ"ב).

החתם סופר מסביר שבהוד שבהוד עולים לכתר שבכתר. כי זה אור שהולך מלמעלה למטה, ויש אור שהולך מלמטה למעלה. לכן הוד שבהוד עולים לכתר שבכתר. כי כל ימי ספירה זה לפתח את החמשים שערי חכמה, חמשים שערי בינה ל"ב נתיבות חכמה – זה לבנון "אתי מלבנון" (שיר השירים ד' ח') לבנון זה ל"ב נתיבות חכמה וג' שערי בינה. שזה היחוד של אלקנה וחנה, אלקנה זה קפ"ד אלקנה זה קפ"ו, אבל זה נקרא קפ"ד. שזה שם קפ"ד יסוד אבא, וחנה זה יסוד אמא שם ס"ג היחוד של אלקנה. כל יחוד של איש ואשה זה שתי ספירות. שאדם צריך לראות שתמיד אשתו תהיה בספירה הנכונה, שאשתו תהיה בכתר שבכתר.

שזה סוד "בהעלתך את הנרות" (במדבר ח' ב') אומר האר"י הקדוש מה זה "בהעלתך את הנרות"? להעלות את האשה ממלכות ליסוד, עכשו זה יסוד שבהוד. ואחרי זה מיסוד

קדושת התורה

| רק לימוד תורה מחזיק המוח |

עובד, המוח יכול לעבד עשרים וארבע שעות ואדם יכול לילה שלם להיות ער והמוח צלול לגמרי וכמה שהוא לומד יותר גמרא המוח נהיה יותר צלול כי הגמרא גם בונה תאים חדשים במוח, יש כח לגמרא ליצור תאים חדשים ולחדש את המוח ושהמוח יהיה עוד יותר חריף, מגיל ארבע עד עשר זה הגיל שהמוח פתוח והילד קולט הכל, אתה יכול ללמד אותו את כל המתמטיקה שבעולם ואת כל הגססאות שבעולם ואת כל הש"ס שבעולם, אדם צריך לדעת שעד גיל שלש עשרה עד שהוא נהיה בר מצוה אז המוח שלו זה כמו מצלמה ומה שהוא לומד הוא מצלם, הכל הוא קולט, הכל הוא מבין, בגיל עשרים זה כבר ממש המוח מתחיל להתנוון, מי שלא למד גמרא עד גיל עשרים אז זה סכנה שאחרי גיל עשרים הוא כבר לא יוכל ללמד כי המוח הולך אחורה ומתחיל לאבד תאים בלי סוף, בגיל ארבעים המוח כבר שחוק לגמרי, כבר חצי מוח הלך ואדם בגיל שבעים כבר לא זוכר כלום ולא זוכר גם את מה שהוא למד, רק מה שהוא לומד עד גיל עשרים ועד גיל שמונה עשרה, כתוב בן שמונה עשרה לחפה גמרנו אבל עד גיל שמונה עשרה אדם צריך להפעיל את המוח עשרים וארבע שעות אסור להפסיק שגיה אחת. (שעור טבת תשפ"ב).

בגיל זקנה אדם צריך להזהר שהמוח לא יתנוון, רק לימוד הגמרא מחזיק את המוח שלא יתנוון, לימוד הגמרא זה הלימוד היחידי בעולם שמחזיק את המוח שלא יתנוון, מדענים וכל מיני משוחררים המוח שלהם מתנוון והם מתאבדים מרב צער שפתאום המוח לא עובד, שהם היו צעירים הם היו מחדשים דברים ופתאום המוח הפסיק לעבד, ככה זה כל המדענים עושים חלליות ועפים לפוכבים זה לא עוזר כלום בגיל ארבעים המוח מתחיל להתנוון, זה לא עוזר להם כלום אפילו שהם היו הכי חכמים בעולם, רק לימוד הגמרא זה הלימוד היחידי בעולם שיכול להחזיק את המוח שאפילו אדם הוא כבר בגיל מאה עשרים הוא כמו ילד בן ארבע, הגיל בין ארבע לשבע זה הגיל שהמוח עובד הכי טוב, אפשר עד גיל שבע לגמור את כל הש"ס, כתוב בהיכל הברכה של הקומארנער שעד גיל שבע צריך לגמור את כל הש"ס ואת כל העץ חיים כי המוח עובד, מגיל עשר כבר המוח מתחיל להתנוון, המוח מתחיל כבר לאבד תאים, עשו חשבון שאדם מאבד מליארד תאים ביום, יש טריליונים על טריליונים תאים במוח, בגוף יש מיליוני חלקים והמוח מפקח על הכל כי המוח

קדושת המידות

| מעלת המדורה במירון בל"ג בעומר |

בל"ג בעומר היטלר התאבד, כתוב בדבר בעתו שתרב של צפת לא רצה לעשות הדלקה בשום אופן, הוזריחה של הירח היתה ב-22:05 וזה כבר י"ח אדר, הוא אמר נחכה לזריחה ולא הבינו, ועוד לא הזיזו את השעון ובשש וחצי כבר השקיעה ומה אתה מחכה כמעט שלש שעות, הוא אמר לחכות עם ההדלקה, היום הרבה מדעעש הוא מדליק את ההדלקה שהוא הנכד של הריזנר אז הם עושים את ההדלקה במירון.

אבל בסוף רק שובו בנים עשו הדלקה, רק הם עשו הדלקה אחרי שנסו להשיג לכל האדמורים להשיג רשיונות לא נתנו רשיון לאף אחד להגיע להר, חוץ משובו בנים אף אחד לא הגיע להר, אז הרב של צפת אמר לא עושים הדלקה ובדיק בשעה עשרה לעשר קבלו מברק שהיטלר כבר כפרה, שהיטלר נהפך לכפרה, זו כפרתי זו חלפתי וזה התנגול ילך לשחיטה... הוא התאבד בשלשים באפריל וכבר התחיל הראשון במאי, הראשון במאי זה היה התאריך הכי גבוה מכל התאריכים ולכן צריכים לעשות סעודה בראשון במאי כי אז כבר היה השחרור, ואחרי זה בשמונה במאי כשנפטר הוואליער ר' שלמה מזוועל אבל עדין מתו מאה אלף יהודים, הרגו יהודים בכל מקום, הפולנים המשיכו להרוג יהודים [אחרי המלחמה]. (שעור תמוז תשפ"ב)

ל"ג בעומר עשו מדורה מקרטונים. המדורה היחידה שעשו [בהר מירון תשפ"ב] זה שובו בנים, אף אחד לא יכל לעשות מדורה, כי הם - הציונים לא הרשו לעשות מדורות. הציונים רוצים לבטל את ל"ג בעומר לגמרי. הם נצלו... הם עשו את האסון, הם לא נתנו לאנשים לעבר, אנשים דרכו אחד על השני, ועכשו הם מאשימים אותנו. אבל מה אשמים המדורות? צריכים לעשות מדורות, רוצים לעשות מדורות. לא נותנים לעשות מדורות, עשו מדורות למטה, עשו מדורות בר' אהרל'ך, כאן עשו מדורה. אנחנו עשינו גם מדורה, באמצע הכביש בשבטי ישראל. אבל בסוף צריכים לעשות מדורה במירון, זה הדבר הכי גבוה, לעשות מדורה במירון, זה ממתיק את כל הדינים בעולם! (שעור אב תשפ"ב).

רק שובו בנים עשו מדורה, כי המשטרה ימח שמה היא אשמה בכל, היא לא נתנה לאנשים לעבר ארבע מאות אלף איש דרסו אחד על השני, ואחרי זה היא לא רוצה... אז היא נקמה בנו, שלא נעשה שום מדורות, חוץ משובו בנים שום - אף אחד לא עשה מדורות [בהר מירון ל"ג בעומר תשפ"ב]. (שיעור אב תשפ"ב).

מילתא דבר יהותא

מחזיקות עד שיש ימים...

| בדיחות |

6 : כשאנשים מתייעצים איתך: 1% - רוצים
את עצתך. 99% - מחפשים אישור לבחירה
שהם כבר עשו...

7: אין כזה דבר 'רמזור אדום'. יש רמזור שנהיה
אדום, ברגע שהוא מזהה שאתה מתקרב...

8: לא רבים יודעים: אבל אם פותחים את
המקרר 10 פעמים, נולד בו משהו חדש לאכול...

9: אני אוהב את זה שכתוב בתפריט של
המסעדה: "מנת השף". כאילו את כל שאר
המנות בישל 'המאבטח'...

10: החלום שלי, זה להיכנס יום אחד למעלית
מלאה אנשים ולהגיד: "אתם בטח יודעים למה
כינסתי אתכם כאן היום..."

1: אשה: שוטפת רצפה, הבית יבש תוך עשר
דקות. גבר: שוטף רצפה, האישה מסתובבת
שעתיים עם סירה...

2: נוהגים ברמזור אדום: 1% בודקים אם נהיה
ירוק. 99% בודקים מה הנהג ליד עושה...

3: רק ישראלי יכול להיכנס לקניון, או מקום
מלא אנשים ולחשוב: "וואהי איזה פינוע הייתי
יכול להרים פה..."

4: ישראלי ירד ללונדון והחל לעבוד כנהג
מונית. שאלו אותו: האם לא קשה שההגה בצד
ימין? ענה: בנהיגה לא קשה לי, אבל לפעמים
אני יורק על הנוסע!...

5: בכל מוצ"ש, אני מחליט לא לישון יותר
בשבת בצהריים. הבעיה: שהחלטות אצלי

יחד נעתיר בתפילות לרפואת מורינו ורבינו

הרב אליעזר בן עטיא

שליט"א

שנזכה שימשיך להנהיג אותנו ברחמים מתוך בריאות וכח

המלחמה באוקראינה

צבא אוקראינה שלח שני מל"טים מתאבדים לעבר הקרמלין במוסקבה בניסיון להרוג את נשיא רוסיה ולדימיר פוטין. פוטין לא היה בקרמלין.

רוסיה: נגיב!

דובר הקרמלין הרוסי דמיטרי פסקוב האשים את ארצות הברית, כי היא זו שביצעה את מתקפת המל"טים, על מעונו של הנשיא ולדימיר פוטין, בניסיון להתנקש בחייו

ישראל הסכימה לספק לצבא אוקראינה 300,000 פגזי טנקים 155 מ"מ ממחסני החירום האמריקנים בישראל.

צבא אוקראינה משתמש ב-90,000 פגזים בחודש. כלומר התחמושת הזו תספיק לצבא אוקראינה למשך שלושה וחצי חודשים.

במחסני החירום האמריקנים בישראל נמצאים גם טנקים ונושאי גייסות משוריינים כולם מתוצרת אמריקנית. לא ידוע באם טנקים ונושאי גייסות אלה סופקו לאוקראינה.

לא פורסם מתי ואיך ארצות הברית תחזיר את התחמושת הזו לישראל. בינתיים מפעילי ייצור התחמושת בארצות הברית אינם מסוגלים לספק את כמות הפגזים הנחוצה לצבא אוקראינה.

שריפת ענק במאגרי הדלק של גמל סבסטופול הבסיס העיקרי של הצי הרוסי בים השחור לאחר התקפת מל"טים אוקראיניים

יש דין ויש דיין

סוריה: ישראל תקפה לראשונה סוללות נ"מ איראניות

ארצות הברית ציידה את מטוסי התקיפה שלה במזרח התיכון בפצצות מפצחות בונקרים והודיעה כי תשתמש בהן נגד איראן, עיראק וסוריה

הרמטכ"ל הרצי הלוי: צה"ל מתאמן ומוכן למלחמה בכמה חזיתות בעת ובעונה אחת

המעגל נסגר: כוחות הביטחון חיסלו את המחבלים שרצחו את האמא ובנותיה למשפחת די

גידול עצום במכירת אברי גוף להשתלה באיראן ואף לייצוא

שר הביטחון הישראלי: איראן השיגה חומר הדרוש לייצור 5 פצצות גרעיניות

זה יעבוד? האיחוד האירופאי מתחייב לא להעביר תקציבים לרשות הפלסטינית שישמשו להסתה כנגד ישראל

בסוריה מדווחים: ישראל תקפה עשרות מטרות חיזבאללה בליל שבת, 3 נפצעו

התקם המלכותי: המשטרה הבריטית פועלת לאבטחה הדוקה, 29,000 שוטרים יאבטחו את אירועי הכתרת המלך צ'ארלס שתתקיים בשבת

תַּפְלָה לְשִׁבְיָי אֹדֵר'

בס"ד

יארציט של הברדיטשובער

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם כָּל יְכוֹל, זַכֵּנִי לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים שֶׁל
חֶרֶב, וְאֶת הָעֲלוֹנִים שֶׁל חֶרֶב, בְּכֹל יִשְׂרָאֵל וּבְכֹל הָעוֹלָם
כּוֹלֵו.

וּבִזְכוּת זֶה, "וְכָל בֶּנִי בָשָׂר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלַיךְ כָּל
רָשָׁעֵי אֶרֶץ". וְגַם רָשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם רָשָׁעֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם
כּוֹלֵם יַחְזִירוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בִּזְכוּת סְפָרִים אֱלֹהֵי וְעֲלוֹנִים אֱלֹהֵי.
וּנְזִכָּה לְשַׁפֵּעַ בְּרָכָה לְכָל תַּחֲדָפְסוֹת וְתַחֲפָצוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"שִׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם אֵת ה' תִּלְלִי אֱלֹקֶיךָ צִיּוֹן כִּי חֲזַק בְּרִיחֵי
שַׁעְרֶיךָ בִּרְךָ בְּנִיךָ בְּקִרְבְּךָ הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֵלֶב חֲטִים
יִשְׁבִּיעֶךָ".

בְּבִרְכַּת תַּתּוֹרָה

וּבִאֲהָבָה רַבָּה

אֱלִיעֶזֶר בֶּרֶלֶנֶד